

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 29 (13.562)

Trst, nedelja, 4. februarja 1990

De Mita pristašem KD v Vzhodni Evropi Proti nacionalizmu in spreminjanju mej

Krščanska demokracija bo sodelovala s slovenskimi
in drugimi krščanskimi demokrati z Vzhoda

MARKO WALTRITSCH

TRŽIČ — »Kompleksni in še nedo-
jeljiv pojav korenitih sprememb na
evropskem Vzhodu se ne bo rešil s po-
vratkom v predkomunistično pretek-
lost, s podžiganjem nacionalizmov in s
spremembami na zemljevidu teh
predelov Evrope,« je dejal v svojem
govoru pred zaključkom včerajšnjega
deželnega kongresa KD v Trzinu pre-
sednik vsedržavnega sveta KD in bivši
podtajnik največje italijanske stranke
Ciriaco De Mita. Po njegovem mnenju
je dosedanji kolektivistični sistem
bankrotiral, vendar ni mogoče, da bi
se vrnili v kapitalistične sisteme, ki so
v teh državah veljali pred tolikimi de-
setletji. »O vsem tem, kar se dogaja v
teh državah, ki so nam zelo blizu, mo-
ramo pošteno in trezno razmišljati,« je
še dejal De Mita in kritiziral tiste za-
hodnoevropske demokristjane, ki bi
hoteli v države Vzhodne Evrope na
zelo enostaven način prenesti model
ljudskih katoliških strank, kakršne
imamo v nekaterih državah Zahodne
Evrope. Vsaka vzhodnoevropska drža-

va ima svoje posebnosti, politični raz-
voj bo v vsaki teh držav šel svojo pot,
upoštevajoč lastne specifičnosti. S tem
je De Mita očitno kritiziral nemškega
demokristjanskega leaderja Kohla, ki
hoče svoj politični model vsiliti
Vzhodnim Nemcem, kar pa, kot kaže-
jo zadnje delne volitve v ZRN, ne ža-
nje uspeha med zahodnonemškimi vo-
lilci.

De Mita je tukajšnjim demokristja-
nom svetoval, da morajo biti odločni v
sodelovanju s somišljeniki na Vzhodu,
vendar morajo biti tudi previdni. Tudi
zaradi tega, ker je velika neznanka
veliko tega, kar se tam dogaja. Politi-
čni potresi na Vzhodu pomenijo, da je
tudi na Zahodu treba dugače misliti.

Nujno je, da obe dosedanji Evropi so-
delujeta. V tem okviru bosta sodelova-
li tudi obe Nemčiji. Nemško vprašanje
je najbolj važno in tudi najbolj deli-
katno. Zaradi tega si je treba prizade-
vati, da se pospeši proces integracije
in sodelovanja med Vzhodom in Zaho-
dom.

Krščanskim demokratom v Furlani-
ji-Juljski krajini je De Mita povedal,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Vsederžavna demonstracija ob zaključku konference o šolstvu

Panterji »naskočili« Rim za univerzo brez Rubertija

Predsednik Cossiga je podprl pravico študentov in profesorjev do protesta
Množica višješolcev in univerzitetnikov složno proti privatizaciji univerz

RIM — Nočejo privatizacije univer-
zitetnih ustanov, ker ni še zamrla mi-
sel, da mora fantazija na oblast, pa bi
zato radi vrgli v koš za smeti ministra
Rubertija, ki je to predstavil kot mož-
no rešitev italijanskih fakultet iz krize
in bede.

Italijanski študenti so se včeraj
zbrali v Rimu na vsederžavni demon-
straciji (na sliki AP). Na ulicah jih je
bilo menda 60 tisoč, čeprav je kvestu-
ra zabeležila polovico manj oseb, ki so
prišle v Rim prav na dan, ko se je
zaključila konferenca o šolstvu. Izbra
datuma manifestacije proti ministru
Rubertiju in njegovim reformam ni
bila naključna, kot ni prav nič na-
ključna izbira simbola, ki predstavlja
množico univerzitetnikov 1990. Izbrali
so panterja ne le zato, ker je bojevita
in plemenita žival, pač pa zaradi tega,
ker je enemu uspelo zbežati iz zlate
kletke, v kateri je živel nekje blizu
Rima. Tako, kot bi se radi tudi sami
otresli ministra za univerze in znan-
stvene raziskave.

Študentje so tako poskrbeli za pisa-
no in hrupno povorko, ki se je vila ob
zvokih lambade in zaključila z rock

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ob očitni zadregi kosovskih pokrajinskih oblasti

Kosovska alternativa seznanila predsedstvo z nasiljem policije

MARJAN DROBEŽ

PRIŠTINA — Stanje na Kosovu je
bilo včeraj mirno, toda ni gotovo, če
bo zatišje trajalo, da bi tako ustvarili
ozračje in zagotovili politične in psi-
hološke pogoje za začetek demokra-
tičnega reševanja krize. Dialog je za
zdaj najbrž nemogoč, saj uradna poli-
tika in Zveza komunistov kar naprej
ponavljata, da na Kosovu poteka pro-
tivrevolucija albanskega nacionalizma
in separatizma in da sta srbska in čr-
nogorska nacionalnost najbolj ogrože-
ni. Sekretar partijske organizacije pri-
štinske občine Momčilo Trajković je
včeraj krivdo za tragedijo na Kosovu
naprtil samo tako imenovanemu al-
banskemu separatizmu, ki da vso ve-
činsko narodnost uporablja in zlorab-
lja za boj proti Srbiji in Jugoslaviji.
Separatisti in šovinisti naj bi se navdi-
hovali in zgledevali po politiki slo-
venskega in hrvaškega političnega

Srbska uradna politika vztraja na svojih represivnih stališčih

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Vesti iz Kosova, iz
Beograda, Zagreba in od drugod so
dokaj soglasne, da je prišlo v zadnjih
dneh do pomembnih premikov pri re-
ševanju kosovskega vprašanja.

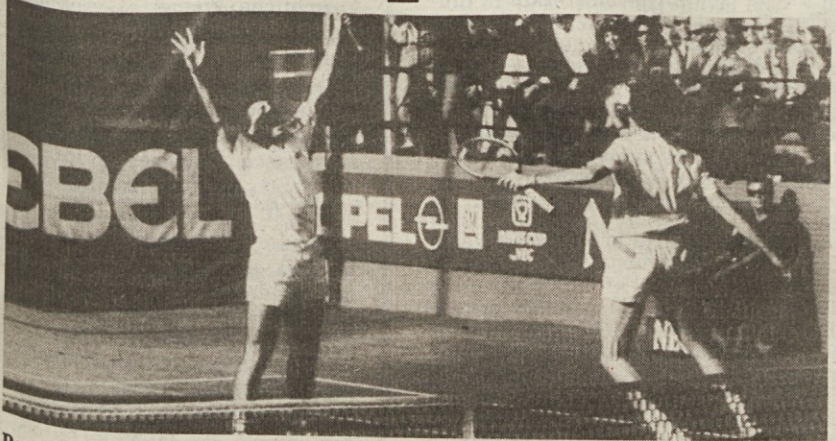
Uradna Srbija zavrača vsak razgo-
vor in je v tem smislu včeraj govoril
na Kosovu predsednik srbske vlade
Radmilović. Po Srbiji je bilo nebroj
zborovanj skrajno nacionalističnega
tipa, v Črni Gori pa množično uradno
zborovanje, na katerem je predsednik
republike izrekel najhujše obtožbe na
račun Slovencev in Hrvatov, zagrožil
ponovno z orožjem in posebnimi odre-
di, ki jih bodo poslali na Kosovo.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Prvič pa se v kosovski krizi porablja
izraz razgovor. Do sedaj je bila to pre-
povedana beseda. Razgovor se je tudi
na določeni ravni pričel, ko je Drnov-
šek sprejel albanske akademike, ko je
govoril s prebivalci najbolj prizadetih
krajev in ko so včeraj predstavniki ce-
lotne kosovske alternative poslali
zvezni vladi daljšo vlogo. Novosti so
torej pričete razgovora z alternativno,
ki je resnični predstavnik kosovskega
albanskega prebivalstva. Odvzem ob-
lasti kosovski partiji, ki jo posebja
Rahman Morina kot najbolj slep srb-
ski podložnik. In končno vedno večjo
oblast ima zvezna vlada, ki skuša na
kompromisen način, upoštevajoč srb-
sko preobčutljivost, reševati kosovsko
vprašanje.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Italijani presenetili

Po 2. dnevu osmine finala Davisovega pokala Italija nepričakovano z 2:1 vodi
proti Švedski. Veselje Caneja in Camporeseja po uspehu v igri dvojic je zato
več kot razumljivo. (Telefoto AP)

Mednemško vprašanje še vedno v ospredju

DAVOS (ŠVICA) — Združitev obeh Nemčij postaja osrednja
tema evropskega političnega dogajanja. Od srečanja vzhodno-
nemškega premiera Modrowa z Gorbačovom so si druga za
drugo sledile pobude in nove sugestije. Še največ prahu je
dvignil predlog premiera Modrowa o konfederaciji med obema
nemškima državama, ki bi bila uresničljiva, če bi obe državi
postali nevtralni. V švicarskem Davosu, kjer se udeležuje eko-
nomske konference, se je zahodnonemški kancler Kohl včeraj
sestal z Modrowom in poudaril, da je združitev možna le v
kontekstu Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi.
»Samo ta forum lahko upošteva vse opravičljive interese vple-
tenih držav, tako na Vzhodu kot na Zahodu, vključno s Sovjet-
sko zvezo«. Kancler Kohl se torej dobro zaveda, kakšne straho-
ve vzbuja ponovno rojstvo velike Nemčije. Nič čudnega torej,
da je šef vzhodnonemške partije Gysi na pogovoru z Gorbačov-
vom nasprotoval predlogu svojega premiera. Neutralski Nem-
čije po njegovem še ni dovolj, Nemčiji morata postati demilita-
rizirani območji, le tako ne bosta več vzbujali strahu. Nedvom-
no je to zanimava zamisel, če pa so v Bonnu že ob predlogu za
neutralski zagnali vik in krik, je popolnoma jasno, da bodo
nasprotovali tudi temu predlogu. Nemško vprašanje bo torej še
povzročalo glavobol marsikateremu.

ANC se ne namerava odreči oboroženi borbi za pravice

CAPETOWN — Dekret južnoafriškega predsednika De
Klerka, s katerim so iz zaporov izpustili 110 političnih za-
pornikov, predvsem pa ponovno legalizirali delovanje 33
organizacij, med katerimi tudi Afriškega nacionalnega kon-
gresa (ANC), je naletel povsod po svetu na ugoden odmev.
Pozitivno je De Klerkove odločitve ocenil tudi generalni
sekretar ANC Tambo. S tem v zvezi je generalni sekretar
ANC, ki se v Stockholmu zdravi zaradi možganske kapi,
izdal posebno sporočilo, v katerem je rečeno, da se na ta
način lahko ustvari primerno politično vzdušje za pogaja-
nja. Toda Tambo tudi opozarja, da južnoafriška vlada ni
izpustila vseh zapornikov in med njimi tudi ne legendarne-
ga voditelja ANC Nelsona Mandele, kakor tudi ni preneha-
la z zapiranjem brez procesov in se ni odrekla možnosti
oklica izrednega stanja. V sporočilu sekretarja Tamba je
tudi izrecno navedeno, da legalizacija ANC še ne pomeni,
da se Afriški nacionalni kongres odreka oboroženemu boju.
»Oborožena borba, ki jo je ANC začel leta 1961 z Nelsonom
Mandelo, ostaja še naprej ena od oblik boja za priznanje
pravic črnega prebivalstva v JAR.

V Stockholmu se je včeraj sestalo tudi vodstvo ANC, ki
bo moralo odgovoriti na poziv De Klerka za pogajanja.

Miami: Noriega je vojni ujetnik

NEW YORK — Bivšemu panamskega diktatorju je ameriško tožilstvo priznalo status vojnega ujetnika. Javni tožilec na procesu proti Noriegi v Miamiju je namreč priznal, da generalu pritiče ta status, vendar je prosil sodnika, naj zavrne zahtevo branilcev, da Noriego spravijo iz ZDA v kako nevtralno državo.

ZDA so namreč tudi tokrat uspoštevale predpise o protekciji vojnih ujetnikov po ženevskih dogovorih. Tožilstvo je vsekakor sporočilo, da imajo ameriške oblasti pravico, da Noriegi sodijo za kazniva dejanja v zvezi s tihotapljanjem mamil. S tem naj bi izpodbili glavno tezo Noriegovih branilcev, ki trdijo, da je general vojni ujetnik, ker so ga protizakonito pripeljali iz Paname v ZDA, zato so zahtevali takojšnjo premestitev v vojaški zapor, nato pa v kako še nedoločeno nevtralno državo.

Jutri in v torek dolgo napovedovani plenum CK sovjetske komunistične partije

Predlagane velike spremembe v partiji in črtanje vodilne vloge KPSZ iz ustave

MOSKVA — Črtanje vodilne vloge KPSZ iz sovjetske ustave, odmik od demokratičnega centralizma in dopuščanje alternativnih manjšinskih mnenj, reforma vodstvene strukture partije, dopuščanje večstrankarskega sistema ter mešana ekonomija s privatno lastnino so glavne točke kongresne platforme, ki jo bo Mihail Gorbačov že jutri predstavil članom centralnega komiteja sovjetske partije, ki bodo o teh predlogih razpravljali tudi v torek.

Gorbačovov projekt so včeraj predstavili po moskovskem radiu, kjer so še posebno pozornost namenili spremembam v sami strukturi partijske organiziranosti. Vodilna figura v sovjetski KP naj bi v bodoče postal predsednik, kateremu bi pomagala dva podpredsednika in pa precej skrčen centralni komitej. Zanimivo je, da moskovski radio v včerajšnji predstavitvi kongresne platforme sploh ni omenil položaja partijskega generalnega sekretarja, ki v bodoče, če bodo predlagane spremembe sprejete, ne bo več posebej partijskega vrha.

Ob vsem tem je predvidena tudi ustanovitev izvršnega političnega komiteja, v katerem bodo

predstavnik KP vseh 15 sovjetskih republik, nadomestil pa naj bi dosedanji politbiro, ki trenutno še predstavlja najvišji partijski organ. V kongresni platformi je tudi izrecno zapisano, da si bo KPSZ še naprej prizadevala, da ohrani vodilno vlogo v sovjetski družbi, vendar pa v teh prizadevanjih odslej ne bo imela nobene državniške moči in nikakršnega ustavnega jamstva glede vloge v družbi.

Glede zajamčene vodilne vloge KPSZ v sovjetski družbi je treba povedati, da je bila ta prvič izrecno zapisana v ustavi iz leta 1936, medtem ko v prvih dveh sovjetskih ustavah iz leta 1918, ki jo je sestavil Lenin, in 1924, ko je bilo še čutili Leninov vpliv, tega člena ni bilo. Trenutno o vodilni vlogi partije v SZ govori 6. člen sovjetske ustave, ki KPSZ določa kot »vodilno silo v sovjetski družbi, v njenem političnem sistemu in v vseh državnih in družbenih organizacijah«. Poleg tega pa je zapisano še, »da KPSZ obstaja za sovjetsko ljudstvo, kateremu je tudi stalno na razpolago«.

V Rigi uspešno končali pogovori za mirno rešitev težav v Zakavkazju (AP)

Slovenske komuniste čaka danes težka naloga obnove

LJUBLJANA — Danes bo konferenca slovenskih komunistov odločala o nadaljnji usodi slovenske in jugoslovanske partije. Ni več dvomov, da ZKS ne more in se ne bo vrnila na zvezni partijski kongres, kot od nje zahteva srbska večina in da bo dokončno prekinila vse odnose. S tem pa se bo pričel zapleten razvoj novih političnih odnosov in ustvarjanja nove politične strukture v Sloveniji in v Jugoslaviji. V ta kontekst spada tudi odločitev okrog imena. Slovenski komunisti bodo šli na volitve z novim znakom, ki se je že uveljavil na kongresu: rumeno zvezdo na modri podlagi in z zeleno črto. Kakšno pa bo ime? O tem je še vedno več variant, mnogo se govori o tradiciji, pa istočasno tudi o prelomu z njo, o demokratični prenovi in drugih predlogih.

Uvodno poročilo o političnem položaju bo danes imel predsednik Ciril Ribičič, o odnosih v SFRJ bo govorila tajnica Sonja Lokar, o programu in volilnem programu kandidat za predsednika republike Milan Kučan, o imenu pa Lev Kreft.

Zvezno okrnjeno in nelegitimno partijsko predsedstvo pa je pričelo delovati, kot da bi še vedno bilo jugoslovansko. Izdaja do kraja prosrbska poročila o Kosovu, napoveduje nove stranke in se na videz ponaša, kot da bi se v partijski organizaciji ne zgodilo nič posebno novega. Včeraj je zasedala tudi armadna partijska organizacija. Glede prekinitve 14. kongresa niso sprejeli stališča, razpravljali bodo, potem ko se bodo izrekli člani. Izredno ostro stališče so sprejeli glede Kosova in kosovske spopade povezali po srbskem vzorcu s prekinitvijo 14. kongresa in neenotnostjo izvajanja politike o Kosovu. Polemizirali so tudi s Cirilom Ribičičem, ki se za zahvalil predsedniku admiralu Simiču, ker je bil za prekinitve dela kongresa. Sedaj so ugotovili, da je taka zahvala nesprejemljiva, ker so bili za prekinitve kongresa iz načelnih razlogov in ne ker bi se strinjali z vsemi slovenskimi stališči.

V ponedeljek ob 12. uri se bosta pri Markovcu sestala oba republiška predsednika Dušan Šinigoj za Slovenijo in Radmilović za Srbijo.

B. S.

Protislovni odnos Romunije do manjšinskega vprašanja

BUKAREŠTA — Romunsko ministristvo za izobraževanje je sprejelo odločitev, da v 15 romunskih županijah, kjer živijo pripadniki manjšin, namesto mešanih šol odprejo enojezične šole.

Pred dnevi je ministristvo objavilo sporočilo, iz katerega je mogoče razbrati, da bodo to vprašanje reševali postopoma. Dobršen del težav za nemoteno delovanje teh šol bo reševalo učno osebje v sodelovanju z dijaki in s starši, druge pa bodo rešili zakonsko s spreminjanjem dela dosedanjih mešanih gimnazij v enojezične takoj, ali najkasneje v prihodnjem šolskem letu.

Po uradnih podatkih načrtujejo 103 šole, kjer bodo poučevali v madžarščini. Od teh so za 62 šol že rešili prostorska vprašanja, za 5 šol bi morali poiskati rešitve v najkrajšem času, za 36 šol pa bodo lokacije določili šele na jesen.

Pouk v nemščini bo potekal v 21 srednjih šolah, in sicer v 16 šolah takoj, za preostalih pet gimnazij, pa se bo pouk v nemščini začel šele z novim šolskim letom. V sporočilu romunskega ministristva za izobraževanje je tudi podatek, da bodo Slovaki in Ukrajinci imeli po eno gimnazijo za pouk v mate-

rinski. Sporočilo pa sploh ne omenja otrok srbske in hrvaške manjšine. Do sedaj so otroci hrvaške in srbske manjšine obiskovali mešano temišvarsko gimnazijo. Demokratična zveza Srbov v Romuniji je še v ustanavljanju, zato ministristvu za izobraževanje verjetno še ni poslala zahteve za rešitev tega vprašanja. Enakost ljudi pred zakonom pa ni vprašanje zahtev po zakonski zaščiti temveč vprašanje politične načelnosti.

Glede manjšinskih pravic je treba poudariti, da teh ne sme pogojevati organiziranost in kadrovska usposobljenost posameznih manjšin. V pogojih, ki so vladali za časa Ceausescovega režima, je povsem normalno, da nekatere manjšine niso bile dovolj usposobljene, da bi sedaj izkoristile možnosti, ki jih odpira demokratizacija Romunije. Glede srbske manjšine pa je treba obenem spomniti, da so v Jugoslaviji v duhu dobrososedskih odnosov s Ceausescovim režimom v preteklosti dobredno pozabili na jugoslovanski manjšini v Romuniji in ju niso podprli, ko jim je režim zaprl njihove kulturne ustanove.

nadaljevanja s 1. strani - nadaljevanja s 1. strani

● Proti nacionalizmu

da so v zavirljivem položaju. Sodelujejo z novonastalimi krščanskodemokratskimi strankami v vzhodnoevropskih državah. Pozval jih je, naj še zlasti v stikih z najbližjimi sosedi, t. j. s slovenskimi krščanskimi demokrati, zagovarjajo enotnost in celovitost v sosedni državi. Čisto jasno je De Mita povedal, da tukajšnji demokrati ne smejo podpirati nacionalističnih teženj in tistih, ki bi vodili k razkovanju Jugoslavije. Čeprav tega ni izrecno omenil, se da to sklepati iz celotnega njegovega izvajanja o položaju v Vzhodni Evropi.

O teh vprašanjih se je De Mita včeraj pogovarjal s predsednikom slovenskih krščanskih demokratov Lojztom Peterlejem, ki je tudi včeraj prisostvoval deželnemu kongresu KD v Trzinu.

Ta je v svojem petkovem pozdravnem govoru precej prostora svojega pozdrava posvetil zaščiti slovenske narodnostne skupnosti pri nas. Prav tako je o poštenem sodelovanju s Slovenci na Goriškem in tudi s Slovenci čez mejo v petek govoril predsednik goriške pokrajine Crisci.

Dočim se je v svojem uvodnem poročilu tajnik KD Longo le bežno ustavil ob tem vprašanju, rekoč v enem samem stavku, da je treba na obeh straneh meje vprašanja manjšin rešiti na zakonski način, je problem bil nekajkrat omenjen tudi na včerajšnjem zasedanju kongresa. Poslanec Coloni je dejal, da z zaupanjem gleda v sožitje s slovensko manjšino in seveda tudi na sodelovanje z Italijani in Istri. Predsednik deželne vlade Biasutti je dejal, »da ni dovolj, da se zanimamo za razne manjšine v Sovjetski zvezi in drugod, začudimo se ob vsakem dvojezičnem napisu pri nas«, in da je treba vprašanje vendarle rešiti. Pri tem je dodal, da je treba upoštevati tudi Furlane. Polemičen z goriškim županom Scaranom, ki je deželno upravo obtoževal upravnih zakasnelosti, je Biasutti dobesedno dejal: »Ni mogoče biti sila odprt v Novi Gorici, nacionalist pa v Gorici.«

Biasutti je bil zelo polemičen do osrednje vlade, ki odvzema posebnosti deželam in krajevnim upravam ter uvaja nov centralizem.

De Mita pa se je v svojem govoru, potem ko je govoril predvsem o gori omenjenih vprašanjih sodelovanju med Zahodno in Vzhodno Evropo, govoril še o notranjih vprašanjih stranke, pri čemer je bil nekajkrat polemičen do sedanjega vodstva, o odnosih s socialisti, ki jim je, sicer v polemičnem tonu, priznal možnost alternativnega vodenja rimske vlade. S komunisti ne bo sodelovanja, ker da jim je KD alternativen. Vendar pa je Occhettova prenova komunistične partije neizbežna in v prihodnjih letih se bo najbrž treba soočiti z novimi koalicijami na italijanski levici.

● Panterji

koncertom. Na transparentih je pisalo vsega, od tega, da je treba »Uglasiti šolo« (za to geslo so pokrbeli na konservatorijih) in »si jo prisvojiti«, do »Bodite pesek in ne mazivo v boju proti oblasti«, »Boj proti craxotgovcem« in napadov na Berlusconi. Nekateri so celo delili lažne diplome, na katerih je pisalo »Vu cumpra« ali vzklikali »Ljubimo te, Benigni«.

● Kosovska alternativa

vodstva, pri čemer Momčilo Trajković trdi, da so na Kosovu najbolj ogroženi Srbi in Črnogorci. Slovan-skemu prebivalstvu seveda ni lahko, saj živi v stalni negotovosti in strahu, toda v sedanjih dramatičnih razmerah in položaju tudi Albanci preživljajo hude stiske in mnoge drame. Uradna politika poskuša javnost prepričati, da se je v preteklih desetih dneh začela oborožena vstaja albanskih nacionalistov in separatistov, toda kakšen bi bil ta upor, v katerem je bilo ubitih okrog 25 pripadnikov albanske narodnosti, med Srbi in Črnogorci pa ni bilo nobene žrtve in - seveda k sreči - niti enega ranjenca, ki bi na primer iskal pomoč v ambulanti ali bolnišnici.

Na Kosovu se nadaljuje popoln molk in očitna velika zadržanost uradnih predstavnikov pokrajinskega sekretariata za notranje zadeve (policije), ki javnosti nočejo posredovati resnice, stališč, ugotovitev in porobnosti o žrtvah demonstracij in tudi o primerih zlorab in brutalnih nastopov nekaterih enot milice, oziroma posameznih policajev, ki so povzročili smrt nekaj povsem nedolžnih pripadnikov večinske narodnosti. Politične skupine in gibanje kosovske alternative so včeraj o podrobnostih omenjenih represalij obvestile predsedstvo Jugoslavije, zvezno vlado in mednarodno javnost. Primeri policijskega nasilja in zlorab, zaradi katerih je bilo ubitih nekaj Albancev, naj bi v obdobju preteklih dni, to je v času demonstracij, bili v naselju Brestovac pri Orahovcu, v Peči v vasi Ferizaj pri Uroševcu, v Mališevu, naselju Doljni Stanovac pri Vučitrnu, nadalje v Klogovcu, Suvi Reki, v naselju Štimle, v vasi Lupce pri Podujevu, v samem Podujevu in v Kačaniku. Nasilje in represalije nad albanskim prebivalstvom po uradnih ugotovitvah in izpovedih prič, izvajajo zlasti miličniki, med njimi tako imenovani specialci iz ožje Srbije, Črne gore, Vojvodine in delno iz Makedonije. Tajnik kosovskega odbora za zaščito človekovih pravic in svoboščin dr. Zekerija Cana je časnikiarjem včeraj dejal, da imajo fotografije, televizijske posnetke in drugo dokumentacijo ter izpovedi očitvecev o brutalnih nastopih policije, ki so povzročili smrt nedolžnih ljudi. Miličniki s Kosova albanske narodnosti so pod izključnim poveljstvom srbskih starešin, ki jim morajo biti popolnoma poslušni. Predstavnik kosovskega odbora za zaščito človekovih pravic in svoboščin je tudi povedal, da bodo o primeru zlorab in policijskega nasilja seznanili Organizacijo združenih narodov ter specializirano komisijo svetovne organizacije za človekove pravice v Ženevi.

Predsednik predsedstva Jugoslavije dr. Janez Drnovšek pa je med svojim obiskom v Prištini sprejel delegacijo Albancev iz vasi Mališevu ter jim zagotovil, da bo zločin z ubojem treh pripadnikov večinske

narodnosti v omenjenem naselju, kot tudi druge primere nasilja in brutalnosti, preiskala posebna državna komisija. Predsednikovi sodelavci pa so podpisane novinarju dejali, da bo ustanovitvi omenjene preiskovalne komisije javnost obvestila tudi jugoslovanska agencija Tanjug. Čimprej pa bi morali odgovoriti tudi na sum, ki ga je v zveznem zboru skupščine Jugoslavije izrekli 11 delegatov s Kosova, da namreč solzivec, ki so ga varnostne sile uporabljale proti demonstrantom vsebuje kemična sredstva, s prevelikim deležem strupenih snovi. Morda zaradi tega tudi naraščajoča epidemija glavobola med prebivalstvom in novinarji v Prištini. Enota milice iz Slovenije, ki sodeluje v združenem odredu milice zveznega sekretariata za notranje zadeve, bo v ponedeljek odpotovala domov. Miličniki bodo iz svoje baze na Ajvaliji nad Prištino krenili z vozili, zato bo njihovo potovanje čez Srbijo in Hrvaško daljše, kot pa bi bilo, če bi se slovenski miličniki, kot se je to dogajalo prej, vrnili z letalom. Znano je, da so v Sloveniji sklenili, da odslej miličnikov iz te republike ne bodo več pošiljali na Kosovo. Na Kosovo pa je med tem prišlo 2 tisoč novih miličnikov iz Srbije.

● Srbska uradna politika

Pričakovali smo, da bo srbska politika ponovno skledala velikim mitingom. Poskusov je bilo več, vsi so propadli. Ljudi, onih znanih oceanskih množic, ki so divje vzklikale Miloševiću, ni bilo več. Zbrale so se le manjše skupine do kraja fašistično-četniško razpoložene, ki so v bistvu ponavljale Miloševićeva gesla, vendar tokrat že proti njemu.

Toda mnogo prezgodaj in preveč poenostavljeno bi bilo prerokovati, da je preokret že izvršen. Včerajšnji zagrebški Vjesnik upravičeno piše, da dobro vemo kdo in kakaj je sprožil represijo na Kosovu. To je Slobodan Milošević in njegova boljševiško-nacionalistična srbska partija, ki se na tak način bori za oblast. Na vseh ostalih področjih so bili do kraja poraženi. Propadlo je posojilo, Srbija je osamljena, partije v pravem pomenu besede skoro ni več, ostal mu je najbolj strupen nacionalizem in tega spretno izkorišča. Zato v vseh javnih izjavah srbskih in drugih jugoslovanskih državnih organov lažljivo sklicevanje na albanske separatiste. Zato tudi na primer zvezni sekretar za notranje zadeve gen. Petar Gračanin vključuje Ibrahima Rugova in vse ostale predstavnike kosovske alternative med pobudnike in organizatorje separatističnih in terorističnih izredov. Take ljudi pa je treba zapreti, preganjati in obsoditi, z njimi ni mogoč razgovor. Vse to pa vodi k nadaljnji zaostritvi, k prenehanju sedanjega rahlega in kočljivega pomirjenja.

Pa vendar se je v tem ozračju in ob takih pogojih zgodila v Srbiji izredno pomembna stvar. Včeraj so ustanovili demokrasko stranko, ki je odprta za vse državljane SFRJ, ne oziraje se na narodno pripadnost, je nadaljevalka podobne stranke, ki je bila ustanovljena 1921. leta. Glavni program je seveda v večpartijskem sistemu, demokraciji in neposrednih volitvah. Zavzemajo se za konec političnih procesov in izpustitev političnih zapornikov. Je skratka resnično demokratična stranka, ki je izrazito usmerjena proti Miloševiću in katere glavni kritični akcenti so uperjeni proti srbski partiji. Na ustanovitveni skupščini so bili med drugimi prisotni Milovan Djilas, Dobrica Čosić in druge vidne srbske osebnosti.

tržno obvestilo

Profesorja Kligman in Puschmann

Nasprotnika gub

Kdo sta in kako živita oba raziskovalca

MILAN — Ni je osebe, ki ne bi sanjala o tem, da lahko zaustavi minevanje časa in premaga staranje. Mnogi ameriški in nemški znanstveniki so posvetili dobršen del svojega življenja raziskavi z željo, da bi ugodili eni največjih želja človeštva: ohraniti mladost.

Med temi sta tudi dva raziskovalca, ki bi morala biti deležna posebne pozornosti. To sta Američan Albert Kligman in Nемеc Manfred Puschmann.

Kligman je star 74 let (kaže pa jih le 50) in je eden najuglednejših ameriških dermatologov, 63-letni Puschmann, član hamburške Klinike za sperimentalno dermatologijo pa že leta posveča dobršen del svojih delavnikov testiranju, s pomočjo svoje ekipe, novih preparatov za boj proti gubam. Že pred nekaj leti je pričel testiranje kozmetične kreme, ki vsebuje retinol, na moških in ženskah v starosti od 24 do 45 let, pred nedavnim pa tudi na »prstopoljcih« do 60. leta starosti. Profesor Puschmann je dejal, da je iz meseca v mesec mogoče ugotoviti občutno zmanjšanje števila in globine gub.

Retinolna krema, ki jo je testiral profesor Puschmann, gre izredno dobro v prodajo v ameriških in evropskih lekarnah. Komercialno ime kreme je Anti-Age Retard multinacionalne družbe Korff in jo je mogoče najti v različicah za tri starostne stopnje: od 35, 45 in od 55 let naprej. Naprodaj je seveda v lekarnah.

Na 14. deželnem kongresu v Tržiču je levica KD potrdila svojo vlogo

TRŽIČ — Deželni kongres kršćanske demokracije, ki se je s posegom strankinega predsednika De Mite zaključil sinoči v občinskem gledališču v Tržiču, se je po predvidevanjih zaključil brez večjih presenečenj. Levica je ohranila trdno večino v 40-članskem strankinem deželnem komiteju, v katerega je izvolila 29 predstavnikov, dosedanjaj tajnik Bruno Longo je bil potrjen (bil je sicer edini kandidat za tajniško mesto), dodati pa je treba, da je v zadnjem trenutku prišlo do razkola v strankini notranji opoziciji, kjer je prišlo do nesoglasij med andreottijevci in forzanovisti, ki so se ob koncu kongresa predstavili z ločenima listama s 6 oziroma 5 predstavnikoma, ki bodo odslej sedeli v strankinem deželnem komiteju.

Sicer pa je dolga razprava v tržičkem občinskem gledališču pokazala, da so odnosi med levico, ki lahko računata na široko večino (preko 70 odstotkov glasov stranke) in notranjo opozicijo, v kateri se zbirajo predstavniki takojmenovane velike sredine, andreottijevci in forzanovisti, zelo ostri. Na govorniškem odru so se zglasili vsi najvidnejši predstavniki obeh nasprotujočih si komponent. Predstavniki večinske leve so v bistvu vsedravnemu vodstvu stranke očitali, da nima svoje avtonomne politične linije in da je preveč popustljivo do raznih zahtev socialistične stranke. Poudarjali so, da bo KD s tako politiko izgubila svojo vlogo v sedanji naglo spreminjajoči se družbi

in prepustila vsako politično pobudo socialistični stranki. Vsi so poudarjali, kot sicer tudi predstavniki notranje (v deželi) opozicije, da je treba vložiti veliko naporov za ohranitev in okrepitev specifične vloge naše dežele, ki je v zadnjih časih tarča številnih napadov, s katerimi se ji skušajo izpodkopati bistvene naloge. Če se je levica odločila, da se bo iz protesta odrekla vsem vodilnim funkcijam znotraj stranke, je na pr. med drugim dejal poslanec Coloni, ne smemo tega jemati kot pretvezo, da zahtevamo prekipitev naših odnosov s socialistično stranko. To sodelovanje se mora nadaljevati, kot sicer z ostalimi laičnimi strankami, vendar na jasnejših stališčih. Dokajšnjo pozornost so predstavniki leve posvetili tudi razgajanem znotraj komunistične stranke, ki jih je po njihovih besedah potrebno dobro proučiti in upoštevati. Komunistom in tajniku Occhetti pa so predvsem očitali, da v svojih predlogih ni dovolj jasen in vsekakor zavrnili, da bi bila KD tista konservativna stranka, ki bi jo bilo treba zamenjati pri vodenju države.

S svoje strani pa so predstavniki notranje opozicije z vsemi najprestižnejšimi predstavniki zavrnili vse očitke leve. Predvsem so poudarjali, da ne razumejo, zakaj se De Mito v pristihi nameravajo odreči vsem odgovornostim znotraj stranke. Branili so delovanje tajnika Forlanija in ministrskega predsednika Andreottija in poudarjali, da je treba globoko

Tajnik KD Bruno Longo

ceniti vse, kar je osrednja vlada storila za našo deželo, še posebej v težavnem popotresnem obdobju.

Vsi pa so vsekakor menili, da je prenovitev stranke nujno potrebna, kako naj bi potekala ta prenovitev ni bilo slišati enotnih besed. Večina in opozicija sta govorili vsaka iz svoje-ga zornega kota in predlagali različne rešitve.

A.S.

Deželna komisija o krajevnih radiotelevizijskih službah

TRST — Deželna komisija, ki je zadolžena za proučevanje vprašanj, ki neposredno zadevajo zadeve predsedstva deželnega sveta, je odobrila osnutek vsedravnega zakona o radiotelevizijski službi na krajevni ravni.

Kot osnutek vsedravnega zakona je treba tolmačiti tiste predloge, ki jih deželni svet sprejema mimo svojih pristojnosti, a jih daje v razpravo rimskemu parlamentu. V primeru, da ga bo deželni svet F-JK odobril, bo moral predsednik Biasutti omenjeni predlog predložiti vladi, ki ga bo morala nato dati v pretres parlamentu. Zakonski osnutek je podpisalo deset načelnikov

svetovalskih skupin in sicer Dominici (KD), Gambassini (LpT), Bulfone (PSI), Padovan (KPI), Cavallo (Zeleni mavrice), Rossi (Zelena lista), Vivian (Zeleni), Brezigar (Slovenska skupnost), Barnaba (PRI) in Cislino (PSDI). Za poročevalca zakonskega predloga je bil imenovan svetovalec Cecovini (LpT), ki je na zasedanju komisije med drugim poudaril, da namerava Dežela z njim dati jasen politični znak o usmeritvi in priklicati pozornost zakonodajalcev na probleme, ki tarejo krajevne televizijske oddaje. Deželni odbor se po besedah odbornika Rinaldija strinja s tako zasnovo zakonskega osnutka.

Na Deželi spet o referendumu

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo ponovno sestel v torek. Zasedanje se bo začelo s sporočilom predsednika deželne vlade Adriana Biasuttija, ki bo poročal o odnosih med deželnimi in državnimi oblastmi, potem ko je prišlo do občutnega klestenja finančnih sredstev v finančnem zakonu. Deželna skupščina bo nadalje razpravljala o novem referendumu oziroma o upravičenosti, če je sploh mogoče razpisati referendum za preklic deželnega zakona 48/88 o finansiranju zasebnih šol. Na dnevnem redu je še razprava o dveh zakonskih osnutkih glede statusa deželnega osebja. Seja bi se morala zaključiti z izvolitvijo štirih članov v komisijo za zaposlovanje.

Na Koprskem bodo kmalu začeli graditi večnamensko dvorano

KOPER — Vse kaže, da je začetek gradnje večnamenske dvorane na območju med Smedelsko vpadnico, Ogričlo in Športno-rekreacijsko cono ob osnovni šoli Pinka Tomažiča v Kopru zelo blizu. Na projektne dni, ki se je sestal konec minulega tedna, so namreč sklenili razpisati t.i. vabljeni projektni natečaj za idejno rešitev večnamenske dvorane na bonifiki, koprski izvršni svet je že lani sprejel obvezo, da bodo ustanovili posebno podjetje »Bonifika Koper«, z ravnanjem in čiščenjem terena ter ureditvijo zasilnega parkirišča pa so se na območju, kjer naj bi zrasla večnamenska dvorana praktično že začela pripravljala dela.

»Obsežnejša pripravljala dela se lahko začne že letos, kajti prostor za gradnjo je v bistvu opredeljen in prav te dni pričakujemo, da bo Invest biro kot naš pooblaščenec izvedel vse za izpeljavo vabljenega natečaja. Menimo, da bo na njem sodelovalo do deset organizacij in posameznikov oziroma skupin z Obale; natečaj bo trajal 45 dni, komisija, ki smo jo že imenovali, pa bo po trideset dni po zaključku natečaja ocenila predloge idejnih rešitev, najboljšo tudi nagradila ter pripravila razstavo. Pričakujemo tudi, da bo kmalu ustanovljeno podjetje Bonifika,« je povedal predsednik projektnega sveta Janko Kosmina. Tako na projektne dni kot na IS v občini Koper ocenjujejo, da v gospodarstvu obstoji precejšen interes za gradnjo te dvorane (mimogrede: marsikdo je pristal na podpis posebnega sporazuma o petletnem združenju 2,8 odstotka sredstev iz dohodka za gradnjo skupnih objektov tudi pod pogojem, da se ob šolo, telovadnico in še nekatere vrstni tudi večnamenska dvorana) in letos oziroma prihodnje leto je, kot pravijo, čas, da se projekt začne uresničevati.

V dveh letih naj bi se iz omenjenega prispevka za gradnjo večnamenske dvorane zbralo vsaj okrog 3 milijarde dinarjev ali dobra tretjina sredstev, saj naj bi dvorana po še vedno neuradnih ocenah stala med 8 in 10 milijoni DEM.

D. Gr.

Koliko zelena je bistriška dolina?

ILIRSKA BISTRICA — Da se opozicija končno prebujata tudi v Ilirski Bistrici je prejšnji teden dokazal tudi ustanovni zbor pododbora zelenih občine Ilirska Bistrica. Kar pričakovati je bilo, da bodo zeleni ena izmed prvih strank, ki bodo dvignile glavo, saj je bistriška dolina eno izmed ekološko najbolj ogroženih in problematičnih območij Slovenije. Zato je sklic zbora izzval veliko zanimanje ljudi, ki so do dobora napolnili dvorano sokolskega doma. V imenu iniciativnega odbora je Janko Šlenc podal teze za lokalni program zelenih, v katerih so se zavzeli za javnost delovanja kot osnovno demokratično pridobitev pluralne družbe, kritičen odnos do oblastniških struktur, ki so v petinštridesetih letih to dolino popolnoma

zastupile s kemičnimi tovarnami, za javne razprave o načinu sanacije in prestrukturiranja kritičnih onesnaževalcev v dolini, ter izrazili zahtevo po stalni strokovni kontroli zraka in vode v bistriški dolini. Vse to in še marsikaj drugega pa bo treba doseči s političnim bojem v občinski skupščini. S konkretnimi problemi so se nato oglasili še številni govorniki.

Zbora se je udeležil tudi Peter Jamnikar iz vodstva zelenih Slovenije, ki je opozoril na še vedno prisotno dilemo o tem, ali naj bi bili zeleni ekološko gibanje ali politična stranka. Vendar pa je poudaril, morajo zeleni delovati politično in opozarjati oblast na uničevanje naravnih bogastev ter ogrožanje zdravja prebivalstva.

Gospodarski dopis iz Slovenije NEPRIČAKOVANI TEKMECI

Okoliščine, v katerih se je slovensko gospodarstvo znašlo komaj mesec dni po uveljavitvi novega gospodarskega programa, so povsem drugačne kot ob koncu minulega leta. Obseg proizvodnje se je začel zmanjševati, močno peša prodaja, banke in podjetja so se znašla v precejšnji nelikvidnosti. Vsak išče svoj izhod iz novih razmer in nenavadno veliko je apelov, ki hočejo na star način privabiti pomoč. Eni kričijo, da je treba omiliti finančno restriktivnost, drugi zahtevajo višji tečaj dinarja, tretji bi radi večji nadzor nad uvozom in s tem obrambo pred tujimi proizvodi, nekateri zahtevajo finančno pomoč iz državnih blagajn, drugi se odločijo kar za obsežno gospodarsko blokado in tako naprej. K sreči pa je čedalje več tudi takih podjetij, ki se skušajo hitro obrniti, prilagoditi trgu, poiskati nove možnosti in napredovati. To je seveda najtežje, a trg le sili v to smer.

Opaziti je veliko značilnih pojavov. Banke so se januarja skušale reševati pred pretečo slabo plačilno sposobnostjo tako, da so navile obresti: razlika med pasivnimi in aktivnimi obrestmi je postala tolikšna, da je celo slovenski IS opozoril, da bo moral ukrepati proti navijanju obresti, toda zdi se, da lahko veliko več kot izvršni svet naredijo sami bančni tekmeči. Ob koncu lanskega leta je namreč nastalo nekaj povsem samostojnih bank, nekatere pa nastajajo še le zdaj; med seboj močno tekmujejo in posledico takšne tekme je videti pri obrestih, ki so jih nekatere banke že začele popravljati. Nekatere so se zaradi svoje nove poslovne politike že rahlo zamajale in povsem nepričakovano je podjetniška samostojnost začela kazati prve dobre strani prav na bančnem področju. Celo najmočnejša banka se zdaj npr. opravičuje svojim strankam zaradi počasnih storitev (in objavlja hitro spremembo), ker se boji tekmecev, hkrati pa dela red pri svojih varčevalcih, ki so hoteli s spekulativnim prenašanjem denarja zaslužiti pri obrestih (takim iznajdljivim finančnikom je naložila močne pasivne obresti, kar je povzročilo med njimi pravi vihar).

Položaj v podjetjih ni veliko drugačen: veliko jih ima težave z zagotavljanjem denarja za sprot-

no poslovanje. Vzroki so razumljivi in tudi posledice pričakovane. Prodaja na domačem trgu se je zmanjšala. Delno zaradi manjše kupne moči, delno zaradi sproščenega uvoza, delno pa zaradi srb-ske gospodarske blokade. Iz finančnih zagat se ni možno izkoptati na star način s podražitvami svojih izdelkov, čeprav je tudi takih poizkusov veliko, a so zdaj vendarle bolj kaznovani kot prej. Kako je s tem kaznovanjem? Podjetje pralnih praškov na primer, ki ima težave, se je skušalo rešiti s podražitvijo svojih izdelkov. Trg je zdaj, ko je ponudba dobra, reagiral pričakovano in dragi izdelki ne gredo v denar. Druga podobna podjetja so praške pocenila, ker hočejo pritegniti kupce, trgovina pa je celo izkoristila sproščen uvoz cenejših pralnih praškov. Nismo mislili poceniti svojih izdelkov, pravijo v prej omenjeni tovarni, toda zdaj bomo najbrž morali narediti ta korak.

Tak korak pa je seveda težak. Zato ni presenetljivo zdaj že dokaj glasno opozarjanje, da je tečaj dinarja previsok. Popravek tečaja bi namreč rešil marsikomu marsikatero težavo: izvoz bi postal donosnejši, uvoz pa dražji, kar navsezadnje pomeni, da bi tudi proizvajalci lahko popravili svoje prodajne cene.

Podpredsednik zvezne vlade Mitrovič je v nedavni televizijski oddaji dejal, da o spremembi tečaja do polletja niti ne razmišlja. Analitiki opozarjajo, da bo proizvodnja v letošnjem letu zaradi tega manjša, da se bo zmanjšal tudi družbeni proizvod, da bodo zato najbrž tudi plače realno slabše in da bo vse to povzročilo močno notranjo napetost. A vlada odgovarja, da vse to ve, da je na vse to računala, da je na vse to pripravljena in da drugače tudi ni možno zmanjšati inflacije. In svetuje: začnite spreminjati svojo proizvodnjo, postanite cenejši, prilagodite se trgu, zlasti tujemu in - uspeli boste. Vlada ostaja torej v vlogi trenerja (v vlogi, ki jo je Markovič napovedal že ob začetku svojega mandata). Glavna lastnost dobrega trenerja pa mora biti, da predvidi, kaj bo naredil tisti, ki ga trenirajo.

JOŽE PETROVIČ

Nove pobude (na Reki) za zaščito in ozdravitev Jadrana

TRST — Predvideno je, da se bodo v torek na Reki sestali predstavniki italijanskih in jugoslovanskih oblasti in razpravljali o vprašanih opazovanjih in zaščiti Jadrana, vendar z drugačnega zornega kota. Predstavniki obeh delegacij bodo na sestanku govorili predvsem o tem, kako je za reševanje teh vprašanj nujno razpolagati tudi s podatki, ki jih lahko zberejo satelitske postaje. To srečanje sledi konferenci o Jadrani, ki je bila lani oktobra v Italiji in na kateri je družba Telespazio (iz skupine IRI-STET) predstavila svojo dejavnost monitoringa, ki jo je opravila v imenu ministrstva za okolje med obdobjem, ko je cvetenje morja povzročilo največ težav. Na Reki bo družba Telespazio v glavnem predstavila svoje delo, za katero je že prejela številna priznanja iz znanstvenih krogov. Na srečanju bodo tudi skušali doseči čimvečje soglasje za italijansko-jugoslovansko sodelovanje glede opazovanja in nadzora jadranskega morskega obalnega okolja preko novih tehnologij in uporabe satelitov.

Informacija o »cvetenju morja« ob severni italijanski obali je sedaj na jugoslovanski strani še ne povzroča zaskrbljenosti, je povedal direktor Zavoda za prostorsko načrtovanje in zaščito človekovega okolja z Reke Andrija Randić.

Zanimanje za cvetenje alg, ki ga sicer pozimi ni bilo zaslediti, je povzročila italijanska raziskovalna ladja Dafne. Ta je pod površino morja odkrila večje količine alg. Zgodnje »cvetenje« je zares slaba napoved za letošnjo turistično sezono, saj je bila že lanska za (ne samo) italijanski turizem katastrofalna.

METKA ČELIGOJ

Poskusi o razdoru med koroškimi Slovenci so spodleteli

CELOVEC — Poskusi, da bi zaradi nove dvojezične ljudske šole v Celovcu zasejali razdor med koroškimi Slovenci, so očitno spodleteli. Predsednik skupnosti staršev za javno dvojezično šolo v Celovcu dr. Jože Messner in podpredsednica združenja staršev na zasebni Mohorjevi ljudski šoli Vida Obid sta posredovala stališče prizadetih staršev, da naj bi javno ljudsko šolo odprli v vadnici celovške pedagoške ekademiije, Mohorejva šola pa bi ostala s sedanjim statusom.

Takšno stališče je tudi zavrnitev predloga predsednika deželnega šolskega sveta Huga Reiprechta, naj bi javno dvojezično šolo, katere upravičenost je spoznalo avstrijsko ustavno sodišče, odprli kar v okviru šole na Mohorjevi.

Šola na pedagoški akademiji bi omogočila izboljšanje usposabljanja bodočih dvojezičnih učiteljev, v njej naj bi od podpore strokovnjakov s celovške univerze uresničevali zamisel o odrti šoli po načelu interkulturalnega učenja. Hkrati bi to omogočilo ustvarjalno primerjanje zamisli in izkušnje obeh dvojezičnih šol v Celovcu.

Iztekajoči se teden je bil pred tukajšnjim začetkom šolskih zimskih počitnic - v marsičem tudi sicer v znamenju dogajanja na torišču dvojezičnega šolstva. Tako je strokovna komisija ugotovila, da bi dvojezično trgovsko akademijo (predvidoma letos jeseni) lahko odprli v prostorih slovenske gimnazije v Celovcu. Hkrati je začela delo projektna skupina za pripravo te nove dvojezične šolske ustanove.

Zaostrišla pa se je pravda za dvojezična šolska spričevala Zvezna prosvetna ministrica je zanje, deželni šolski svet proti.

JOŽE ŠIRCEL

Pomembna parlamentarna zmaga o vprašanju strelišča

Italijanska vlada daje prav Opencem

Po tolikih letih protestov, prošelj, zahtev, peticij, srečanj z različnimi predstavniki oblasti in drugih posegov, se je nekaj vendarle premaknilo na fronti boja za dostojno spomeniško ureditev kraja, kjer so pred skoraj petdesetimi leti padli pod streli fašističnih pušk obsojenci drugega procesa pred posebnim sodiščem Pinco Tomažič in tovariši, in kjer so leta 1944 nacisti usmrtili 71 talcev. Dolgoletna »vojna« za ureditev spomenikov in ločitev strelišča sicer še ni dobljena, zmagovito pa je bila izbojevana pomembna parlamentarna bitka.

V senatni obrambni komisiji je bil pred nedavnim na zakonodajni ravni odobren zakon o vojaških služnostih. V okviru razprave so komunistični senatorji Spetič, Giacchè in Battello vložili resolucijo, ki opozarja na celoten problem openskega strelišča in obvezuje vlado ter zlasti obrambno ministrstvo, da poskrbi za rešitev tega problema na način, ki ga že toliko let predlaga krajevno prebivalstvo. Zanimivo je, da resolucija, ki je bila izčrpno orisana, ni naletela na nasprotovanje. Nasprotno. Predstavnik vlade, podminister Mastella je dejal, da vlada lahko sprejme to resolucijo kot priporočilo. Poročevalec zakona o vojaških služnostih, demokristjanski senator in bivši poveljnik vrhovnega štaba italijanske vojske general Poli, pa je šel še dlje. Pripomnil je sicer, da problem poligona ni v tesni pristojnosti obrambnega ministrstva, a dodal, da se s predlogom komunističnih kolegov strinja in celo dodal svoj podpis pod njihovo resolucijo, ki je bila torej sprejeta kot priporočilo.

Kaj po vsem tem lahko rečemo? Z zadoščenjem moramo enkrat toliko ugotoviti, da je italijanska vlada končno dala prav Opencem in vsem tistim slovenskim in italijanskim anti-fašistom na Tržaškem, ki vztrajno in bojevitno terjajo rešitev vprašanja strelišča na Pikelcu.

To pa še ni vse. Zanimiva so v tem pogledu tudi nova določila samega zakona o vojaških

služnostih, ki je bil istočasno, kot rečeno, odobren v senatni komisiji. Predvsem velja pripomniti, da je tudi za Italijo napočil trenutek, ko je treba prilagoditi stare koncepte vojske novim razmeram. In tako je prišlo do reforme, ki predvideva reprogramacijo vseh vojaških služnosti, kar pomeni, da se je uveljavil koncept vojske, ki naj služi kot teritorialna obramba. Za našo deželo, ki je še zlasti obremenjena z vojaškimi služnostmi, saj je ravno ob naši meji koncentrirana večina italijanskih vojaških sil, pomeni ta reprogramacija občutno razbremenitev. Praktično to pomeni, da bo prišlo do nove razporeditve vojaških služnosti, bistvena novost pa je ta (in jo seveda zakon predvideva), da o novi razporeditvi in uporabi vojašnic, strelišč in vsega, kar sodi zraven, ne bodo več odločali neposredno z vrha. To se pravi, da ne bo več imelo glavne besede obrambno ministrstvo, temveč bodo pri reprogramaciji sodelovale zainteresirane dežele in druge krajevne uprave. Na predlog slovenskega senatorja Stojana Spetiča, ki je predstavil amandma, je komisija dodala krajevnim upravam tudi druge organizme teritorialnega upravljanja, kot so gorske skupnosti in jusarski odbori. Po novem zakonu, ki bo moral sicer še enkrat v poslansko zbornico, ker je senat vnesel popravke, bodo torej o vojaških zadevah na našem teritoriju, vključno z odškodninami, lahko povedale svojo tudi okoliške občine, Kraška gorska skupnost in jusarski odbori.

Če se povrnemo k problematiki openskega strelišča, lahko po vsem tem rečemo, da bodo imeli na primer openski jusarji po novem zakonu večjo pogajalno moč, kot so jo imeli doslej. Sploh pa je po teh dogodkih v parlamentu in spricho naklonjenosti vladnih predstavnikov napočil čas, da tudi na krajevni ravni spet postavimo v ospredje vprašanje openskega strelišča.

D. K.

Na občinskih volitvah 6. in 7. maja V Nabrežini in v Dolini morda kartel Lista-PSDI

Petstrankarska koalicija, ki vodi tržaško Občino in Pokrajino, ima štete tedne ali celo dneve, vsaj sodeč po »vojnih napovedih«, ki že nekaj časa redno prihajajo iz pokrajinskega vodstva PSI. Socialisti kažejo vse večjo nestrpnost do občinskega odbora in posebno do Kršćanske demokracije, istočasno pa glasno zahtevajo vstop melonarjev v koalicijo, čemur nasprotuje prav KD ob podpori liberalcev in republikancev. V tem okviru pa ne gre podcenjevati govoric o skorajšnjem sporazumu LpT-PSDI na bližnjih volitvah v okoliških občinah, ki bi postavil pod vprašaj vso dosedanje politično strategijo PSI v odnosu do Liste, strategijo, ki je med drugim obrodila Camberjevo izvolitev v parlament.

Ostre kritike na račun občinske uprave so prišle s seje svetovalske skupine PSI, na kateri je imel uvodno poročilo načelnik Weber. Na sestanku je padlo več kritičnih pripomb na račun KD, »ki sprošča svoje notranje napetosti na delo občinskega odbora, kot stranka pa je vezana na stare logike, ki ne odgovarjajo potrebam po mo-

dernizaciji javnih ustanov«. Socialisti torej kritizirajo upravo, v kateri, ne smemo pozabiti, sedijo tudi predstavniki Craxijeve stranke, istočasno pa razglašajo, da nočejo krize. Sekretar Perelli je vsekakor za petek spet sklical sejo tajnikov večinskih strank, na kateri bo zopet postavil vprašanje vstopa Liste v oba odbora. Notranja večina, ki vodi tržaško PSI, vztraja torej pri politiki zblíževanja za vsako ceno z melonarji, nova manjšinska komponenta Pittoni-Tersar pa napoveduje ostrejšo opozicijo tej usmeritvi, ki je po mnenju tukajšnjih pristašev Martellija in De Michelisa kratkovidna in v bistvu brez perspektiv.

Voditelj PSI gotovo ni razveselila vest o stikih in o pogajanjih med socialdemokrati in listarji za volilni kartel v dolinski in v devinsko-nabrežinski občini. O tej pobudi je tekla beseda na petkovem obisku vsedržavnega tajnika PSDI Cariglie v Trstu, pogajanja pa se bodo nadaljevala v prihodnjih dneh. Tržaški tajnik socialdemokratov Di Piazza je glede tega videti precej optimist, melonarji pa se za sedaj nočejo izpostaviti. Gotovo je le, da je med pobudniki morebitnega zavezništva s PSDI v prvi osebi Gambassini, ki od vedno pravi, da je LpT politično preveč odvisna od socialistov.

Socialisti so medtem včeraj uradno najavili, da so začeli priprave na majske volitve v okoliških občinah. S tem v zvezi je njihov tajnik Perelli izdal tiskovno noto, v kateri napoveduje, »da se bo PSI predstavila s kvalificiranim programom, ki bo imel kot prvenstveni cilj družbeni in gospodarski preporod okoliških občin«. V Dolini in v Nabrežini — pravi še Perelli — bodo socialisti vključili v svoje kandidatne liste tudi »neodvisne kandidate in osebnosti iz drugih strank, ki podpirajo reformistično politiko in ki smatrajo kot bolj funkcionalno volilno sodelovanje s simbolom PSI«. Slovenski socialisti so kot znano že podprli obnovitev naprednih uprav v Zgoniku in Repentabru, glavna volilna bitka pa bo v Dolini in v Nabrežini.

S. T.

Ciril Ribičič v četrtek v Trstu

Predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije Ciril Ribičič bo v četrtek, 8. februarja, gost deželnega komiteja KPL. Po sestanku z deželnimi predstavniki KPI bo v dvorani krožka Che Guevara v Ul. Madonnina 19 tudi javno srečanje s slovenskim gostom. Na javnem srečanju, ki se bo pričelo ob 18. uri, bo Ciril Ribičič spregovoril o izredno aktualni temi (tudi glede na konferenco slovenskih komunistov, ki se pričena jutro danes), in sicer o Zvezi komunistov Jugoslavije po nedavnem izrednem kongresu.

Dvojezični poziv Sindikata slovenske šole

Slovenska šola uvaja k spoznavanju kulture obeh tu živečih narodnosti

»Želite svojemu otroku, da bo imel v šoli pestro, zanimivo in ustvarjalno življenje, da bo spoznaval lepoto slovenske in italijanske besede, da bo doživljal in vrednotil kulturno bogastvo obeh, tu živečih narodov, da se bo razvijal v celovito osebnost - pomislite na slovensko šolo.«

Lepak s tem besedilom, ki ga je izdal Sindikat za slovensko šolo, se je te dni pojavil na reklamnih deskah v samem središču mesta. Gre za, tudi po videzu, lep plakat, ki pritegne pozornost mimoidočih, še bolj kot barve in celotna slika pa pritegne meščane njegova vsebina, napisana tudi v italijanščini.

Lepak, pa še kratka obvestila v našem dnevniku, opozarjajo javnost, da se je začelo tudi na naših šolah vpisovanje otrok za prve razrede osnovne šole.

Za starše, ki imajo otroke za vpis, niso lepaki in naša vsakodnevna obvestila nobena novost. Vedo namreč, da je sedaj čas predpisa in so morda svojo odločitev že sprejeli.

Pomembno je zato, da se teh važnih trenutkov zaveda vsa slovenska javnost. Odločitev, da stopi slovenski otrok v slovensko šolo, ni namreč nekaj takega, kar za deva samo njega in njegovo družino, temveč zadeva nas vse, kot člane slovenske skupnosti.

Pa se vprašajmo: smo v tem času dovolj ob strani vsem tistim staršem, ki se morda še niso odločili, ki ne čutijo v sebi dovolj narodne zavesti, ki morda še omahujejo, ki se bodo odločili za vpis svojega otroka v italijansko šolo iz praktičnih in drugih razlogov. Smo pripravljeni, da jim ponovno povemo, kako važno in potrebno je, da človek spoštuje svoj narod in narodno pripadnost, če hoče, da ga tudi drugi spoštujejo. Smo storili dovolj, da bi ponovno poudarili, da je šola važen činitelj v življenju vsakega posameznika, da predstavlja temelj, na katerem se potem gradi in dograjuje njegova osebnost in značaj?

Od tega, kakšen bo vpis v prve razrede, bo odvisen tudi nadaljnji razvoj in napredek naše šole. Naj nam torej ne bo žal besed in razgovora z zainteresiranimi starši, ki bodo v teh dneh vpisovali svoje otroke.

Samo pozivi, obvestila in plakati ne zmorejo vsega. Potrebna je pomoč nas vseh. Vsi, kot skupnost ali posamezniki, moramo sprejeti obvestila, vsebino lepakov za svoje, za nekaj takega, za uresničitev česar se moramo tudi sami angažirati. Tekst lepakov je dovolj zgovoren in pove vsakomur v glavnem vse, kar naša šola otroku nudi za njegov pravilni razvoj v okolju, kjer živita dve narodnosti, ki bi se morali med seboj dopolnjevati, bolje spoznavati in integrirati tako, da bi bile dane resnične osnove za enakopravno in mirno medsebojno sožitje.

Neva Lukeš

Ansambel TAIMS

vabi

ob 20-letnici delovanja

NA KONCERT

ki bo v občinski telovadnici v Zgoniku danes, 4. t. m., ob 17. uri.

Gosta: humorist JAKA ŠRAUFCIGER in VIKJ SHOW

Pro Loco »Prijatelji Sv. Ivana«

priredi v soboto, 10. t. m.

PUSTNI SPREVED PO ULICAH Z GODBO NA PIHALA SALEZIJANCEV

Odhod ob 15.30 od začetka Ulice Giulia pri spomeniku Rossetti

V soboto, 17. t. m.

PUST PRI SV. IVANU

Odhod ob 14.30 s Trga Giardino - Ul. Giulia. Sprevod vozov, pihalnih godb ter skupin mask. Nagrade za vse vozove in najlepše skupine, tudi šolske.

Za vpisovanja tel. na št. 51694 po 20. uri.

METANIZACIJA DEVINSKO-NABREŽINSKE OBČINE

Družba ACEGA poziva vse prebivalce devinsko-nabrežinske občine, ki se nameravajo priključiti k omrežju metana, da je rok za predložitev prošelj, ki bi se sicer iztekel 11. februarja, odložen na naslednji delavnik. Osebe družbe ACEGA bo torej sprejemalo obrazce na županstvu v Nabrežini

v soboto, 10. februarja, in v ponedeljek, 12. februarja, od 9.00 do 12.30.

Družba ACEGA opozarja prebivalstvo, da je predložitev prošnje, četudi ni obvezujoča za posameznega občana, nujno potrebna za pravico do popusta pri strošku za priključitev.

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA: Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4

Ul. sv. Frančiška 38 TRST - Tel. 768667 - 772002

Slovenske dobrodne ustanove prirejajo družabno srečanje

V prostorih Slovenske prosvete v Ulici Donizetti 3 (prvo nadstropje) bo v torek, 13. februarja, ob 16. uri družabno srečanje za slovenske starejše občane. Srečanje prirejajo Slovensko dobrodne društvo, Slovensko karitativno društvo (Slovak) in Slovenska Vincencijeva konferenca, ki želijo na ta način nuditi starejšim občanom možnost, da se med seboj spoznajo in razgovorijo, da si izmenjajo mnenja in izrazijo svoje osebne in skupne potrebe in želje.

Torkovega družabnega srečanja na sedežu Slovenske prosvete se bodo poleg predstavnikov omenjenih dobrodne ustanov udeležili tudi nekateri zdravstveni in socialni delavci, ki delujejo v okviru tržaških javnih ustanov in krajevnih uprav. Poskrbljeno pa bo seveda tudi za prigrizek in družabnost.

Kam po bencin

- Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje bencinske črpalke:**
- AGIP**
 - Ul. Revoltella
 - Nabrežje O. Augusta
 - Istrska ulica (nasproti pokopališča)
 - Ul. Carducci 4
 - Ul. Mulino a Vento 158
 - Ul. A. Valerio 1 (univerza)
 - TOTAL**
 - Ul. Giulia 2
 - Drevored Campi Elisi 1/1
 - D'Annunziov drevored 73
 - Miramarski drevored 37
 - Miramarski drevored 273
 - Nabrežje T. Gulli 8
 - Sesljan (drž. cesta 202)
 - ESSO**
 - Trg Libertà 10/1
 - Ul. Battisti 6 (Milje)
 - IP**
 - Ul. F. Severo 2
 - D'Annunziov drevored 38/A
 - Ul. Baiamonti 2
 - Miramarski drevored 213
 - CHEVRON**
 - Nabrežje N. Sauro 14
 - API**
 - Ul. F. Severo 2/5
 - NOČNE ČRPALKE - self service:**
 - FINA** - Ul. F. Severo 2/3
 - ESSO** - Trg Valmaura 4
 - AGIP** - Istrska ulica
 - AGIP** - Miramarski drevored 49
 - ESSO** - Zgonik (drž. cesta 202)
 - ČRPALKE NA AVTOCESTAH**
 - AGIP**
 - Devin (sever)
 - Devin (jug)

Distributerji protestirajo zaradi prenizke marže Na Tržaškem bo od jutri težko do kurilnega olja

Tržaška podjetja, ki skrbijo za distribucijo naftnih proizvodov v ogrevalne in industrijske namene in ki so vpisana v združenje Concommerce, so včeraj napovedala, da bodo od jutri dalje in do preklica prekinila dobavo teh proizvodov. Protest se uvršča v vsedravnini okvir, distribucijska podjetja pa so se odločila zanj, da bi tako protestirala proti politiki cen vlade in petrolejskih družb, ki so doslej ostale povsem gluhe na pritožbe teh podjetij.

Za kaj pravzaprav gre? Po besedah Livia Zorzina, predsednika tržaške sekcije Združenja trgovcev, ki delajo na področju naftnih proizvodov, je vzrok za nezadovoljstvo distributerjev treba iskati v izredno nizki marži. Treba je namreč vedeti, da kupno in prodajno ceno naftnih proizvodov določa medministrski odbor za cene (CIP). Konkretno znaša sedaj marža 43 lir na liter nafte, od katere je treba odšteti stroške za prevoz nafte v pristanišču Marghera blizu Benetk, njen prevoz v Trst, skladiščenje, ponovno polnjenje cistern in nato razdeljevanje klientom. Maržo seveda nižajo tudi stroški za osebje in upravni stroški, ki so v zadnjih letih močno poskočili, marža pa ostaja (in to je osnovni razlog za protest) že od leta 1982 nespremenjena.

Predsednik Zorzin navaja še nekaj števil: februarja lani je liter kurilnega olja stal klienta 705 lir, od katerih je 474,37 bilo davčnega bremena, sedaj (torej leto dni pozneje) pa ga isti liter stane 865 lir, od katerih gre 578,59 za davke. Povišek znaša torej 23 odstotkov. Distribucijska podjetja pri tem opozarjajo, da za povisek niso kriva ona, pač pa vedno višji davki in povečana proizvodna cena nafte.

Na Tržaškem se z distribucijo naftnih proizvodov v ogrevalne in industrijske namene ukvarja sedem podjetij, v katerih je zaposlenih okrog 70 ljudi. Letno prodajo od 50 do 60 ton nafte, ki jih dnevno razdeljuje 15 cistern. Porabniki so v glavnem zasebniki, saj večino (okrog 60 odstotkov) stanovanjskih blokov v naši pokrajini ogrevajo s kurilnim oljem. Pomanjkanje kurilnega olja, kerozena in utekočinjenega plina bo hudo prizadel še posebno kraško prebivalstvo, ki še ne razpolaga z metanom. Za bolnišnice naj bi v prvem tednu ne bilo težav, ker imajo po Zorzinovihtih zadnjih dovolj rezerv, katinarska pa razpolaga tudi z metanskim omrežjem. V primeru, da bi se protest nadaljeval, pa bi se stvari lahko zasukale prav dramatično.

Koristna pobuda Trgovinske zbornice

Da bi bolje izpeljala svoj promocijski program, bo tržaška Trgovinska zbornica razposlala raznim tržaškim podjetjem in gospodarskim ustanovam, več kot tisoč vprašalnikov, v katerih naj bi podjetja zabeležila svoje zanimanje za udeležbo na sejmih v tujini, na posebnih manifestacijah in gospodarskih misijah, pri katerih bo TZ organizacijsko soudeležena.

Trgovinska zbornica pri tem opozarja, da ima namen prevzeti organizacijo kolektivnih razstav tržaških podjetij na velesejmih v Novem Sadu, Zagrebu in Beogradu in na nekaterih manifestacijah v Turčiji in Španiji.

V devinsko-nabrežinski sekciji večina za Occhetto Na tržaških kongresih KPI o bodočem ustroju stranke

Devinsko-nabrežinski komunisti sekcije Enrico Berlinguer so se na včerajšnjem kongresu z večino glasov opredelili za politični predlog tajnika Occhetto. Glasovanja se je udeležilo 56 članic in članov sekcije. Occhettova politična resolucija je dobila 34 glasov (nekaj več kot 60 odstotkov), za politično platformo Ingrao-Natta je glasovalo dvajset članov (nekaj več kot 35 odstotkov), predlog senatorja Armanda Cossutte pa sta podprla dva člana. Na podlagi tega glasovanja so sinoči izvolili tudi devet delegatov za bližnji pokrajinski kongres. Šest bo zastopalo stališča vsedravnega tajnika, trije delegati pa so odraz politične vizije in platforme bivšega tajnika stranke Natta in poslanca Ingraa. Razprava v nabrežinski dvorani Igo Gruden je bila živahna in razvejana. Slišati je bilo seveda različna politična mnenja, izmenjava stališč pa ni nikoli zdrknila na raven osebne polemike, ki ponekod spremlja to za KPI težko kongresno preizkušnjo.

Politično resolucijo vsedravnega tajnika Occhetto je orisal deželni svetovalec Miloš Budin, dokument Natta-Ingrao je utemeljil senator Stojan Speitič, bivši tržaški občinski svetovalec Fausto Monfalcon pa je zagovarjal stališča senatorja Armanda Cossutte. Kongres je s političnim poročilom uvedel sekcijski tajnik Giorgio Depangher, ki se je v glasovanju opredelil za Occhettovo resolucijo, medtem ko je načelnik svetovalske skupine v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu Ivan Širca glasoval za dokument Natta-Ingrao. Tudi ostali člani sekcij-

skega vodstva so se opredelili na različne načine.

V razpravi je tekla beseda tudi o bližnjih upravnih volitvah v devinsko-nabrežinski občini. Slišati je bilo kritike na račun občinskega odbora, »ki sloni na centristični politiki SSK in KD«, a tudi socialistov, »ki so z besedami v opoziciji, dejansko pa so se pri skoraj vseh glavnih upravnih in političnih izbirah prilagodili Brezigarjevi upravi«. Glede majskih upravnih volitev je padel tudi predlog, da bi morali nabrežinski komunisti oblikovati čim širša volilna in politična zaveznitva za izvolitev res napredne in učinkovite občinske uprave. Glede tega se že govori o zaveznitvu z naravovarstveniki, a tudi z vsemi levičarskimi silami, ki se doslej niso istovetile s politiko KPI. O bližnjih volitvah je v repliki govoril tudi tajnik Depangher. Podčrtal je, da so in bodo komunisti v vsakem primeru alternativi KD, zavzel pa se je za politično in programsko soočanje s PSI in s SSK. Volitve bodo pokazale, ali obstajajo pogoji za oblikovanje napredne uprave, ki je do leta 1985 vodila devinsko-nabrežinsko občino.

Sinoči se je zaključil tudi kongres miljskih komunistov. Miljska sekcija KPI je največja v pokrajini in bo na pokrajinskem kongresu zastopana z 21 delegati. Včeraj so bili med drugim tudi kongresi pri Sv. Ivanu, v Škedenju, Barkovljah, Greti in Rojanu, Sv. Jakobu in na Pončani. Danes dopoldne pa bodo sekcijski kongresi v Križu, Trebčah in v škedenjski železarni, skupno kongresno skupščino pa bodo imele tudi združene sekcije KPI v mestnem jedru. (st)

† Sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki in zahrbtni boleznici dne 3. februarja zapustil naš ljubljani mož in oče

Jernej Valentič

(NEJO)

Pogreb bo jutri, 5. t. m., ob 11. uri iz mrtnišnice glavne bolnišnice na pokopališče v Milje.

Žalostno vest sporočajo žena Nerina, sin Boris z ženo Danijelo in mala Nataša.

Trst, Milje, Žavljje, 4. februarja 1990

Dijaki 3. a razreda DTTZ Žiga Zois izrekajo globoko sožalje profesorju in razredniku Borisu Valentiču ob prerani izgubi dragega očeta.

Ob nenadomestljivi izgubi dragega očeta sočustvujejo z Borisom in družino

Majda, Marko in Mitja ter Franko z družino.

Ravnatelj, učno in neučno osebje DTTZ Žiga Zois izrekajo prof. Borisu Valentiču občuteno sožalje ob izgubi očeta.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

Ladislava Rebule

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Posebna zahvala gre zdravnikom in osebju bolnišnice "Pineta del Carso", MPZ Fantje izpod Grmade in g. župniku Švari.

SVOJCI

Šempolaj, Praprot, Cerovlje, 4. februarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Alessandra Corettija

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in ga pospremili na zadnji poti.

SVOJCI

Ricmanje, 4. februarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

Ivanke Čuk vd. Carli

se iskreno zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje ter vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti.

SVOJCI

Trebče, 4. februarja 1990

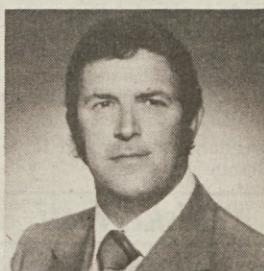
Ob izgubi dragega Franjota izrekajo Darinke in Veri z družino iskreno sožalje

Irma, Sergio in Loris Tavčar

5. 2. 1989 5. 2. 1990

Ob prvi obletnici smrti predragega moža in očeta

Dušana Starza

se ga z ljubeznijo spominjata žena in hčerka z družino Kontovel, 4. februarja 1990

Na pobudo Inštituta Gramsci

Javni posvet o bodočnosti Trsta

"Bodočnost Trsta" je naslov javnega posveta, ki ga za konec tedna prireja deželni inštitut Gramsci ob sodelovanju krajevnega Združenja industrijcev, Trgovinske zbornice, Konzorcija centra za znanstvene in tehnološke raziskave in Avtonomne pristaniške ustanove, pokrovitelji pa so deželni odbor FJK ter Občina in Pokrajina Trst. Zasedanje bo v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 15.

Posvet se bo začel v petek, 9. t. m., ob 9. uri z običajnimi uvodnimi pozdravi, sledilo bo poročilo prof. Sergia Parrinella z rimske univerze o "socio-gospodarskih značilnostih in perspektivah mesta", popoldne (ob 15. uri) pa bo prof. Ugo Marchese z univerze v Genovi govoril o "problemih pristanišča s širše vizije prevoznega sistema, ki gravitira na Trst". V soboto ob 9. uri bo inž. Carlo Eugenio Rossi s Fiatovega študijskega centra govoril o "znanstveni raziskavi in njenih učinkih na kulturo in industrijske dejavnosti mesta in dežele", popoldne bo o "problemih urbanističnega razvoja mesta in uporabe teritorija glede na perspektive gospodarske prenove" poročal prof. Edoardo Salzano z Vsestržavnega inštituta za urbanistiko, zaključke posveta pa bo (okrog 18. ure) povzel sen. Silvano Andriani s Študijskega centra za gospodarsko politiko.

Vsakemu poročilu bo sledila razprava, v kateri bodo imeli besedo predvsem krajevni znanstveni, gospodarski in politični predstavniki.

Na vidiku nove težave za voznike

Nekatere tržaške ulice bodo zaradi popravil zaprte prometu

Občina Trst obvešča, da bo zaradi popravil na grezničnem omrežju in na vodovodni ter plinovodni napeljavi, zaradi raznih gradbenih del in drugih del za ojačanje telefonskega in vodovodnega omrežja zaprta promet nekatere ulice in ceste občinskega teritorija.

V prihodnjih dneh bodo torej zaprti promet Ul. Ermacora, kjer bo tudi prepovedano parkirati. Stanovalci se bodo lahko peljali le po tistem delu ulice, kjer ne bodo opravljali popravil.

Prav tako bodo zaprti občinsko cesto med Bani in Ferlugi na odseku med hišo s številko 57 v Banih in križiščem s cesto, ki pelje k oddajniku RAI.

Zaprti za promet bosta tudi Ul. Molino a vento (na odseku med Ul. Marenzi in Reško cesto) in Reška cesta (na odseku med Ul. Molino a vento in hišo s številko 13). Prav tako bosta prepovedana prehod in parkiranje v Ul. S. Cilino, in sicer na odseku med Androno S. Cilino in Ul. Donatello. Prehod bo dovoljen samo stanovalcem.

V ulicah Romagna in Molino a vapore pa bo prepovedano samo parkiranje. V Ul. Romagna bo prepovedano parkirati na strani ulice z lihim štrevili, in sicer od Androne Romagna do Trga Dalmazia. V Ul. Molino a vapore pa bo prepovedano parkirati na strani ceste s sodimi štrevili, in sicer na odseku med hišo s številko 6 do Ul. Toti.

Lingvistični zavod poimenovali po Bacheletu

Zasebni lingvistični licej z znanstveno in informatko smerjo, ki ga je leta 1986 ustanovila skupnost Comunità educante in ima sedež v škofijskem semenišču, so včeraj poimenovali po Vittorio Bacheletu, to je po podpredsedniku Višjega sodnega sveta, ki so ga leta 1980 umorile Rdeče brigade in ki je od leta 1962 do leta 1969 poučeval na Univerzi v Trstu. Včerajšnje slovesnosti se je udeležil tudi Bacheletov sin Giovanni, ki poučuje na Univerzi v Trentu, med slovesnostjo pa so spregovorili tudi tržaški župan Richetti, rektor Univerze v Trstu Fusaroli in seveda predsednik skupnosti Comunità educante Verdoggia. Sedež zavoda je blagoslovil tržaški nadškof Bellomi.

Slavnostni koncert Taimsov v Zgoniku

S slavnostnim koncertom v občinski telovadnici v Zgoniku se bo naš glasbeni ansambel TAIMS danes popoldne spomnil 20-letnice svojega delovanja na področju uveljavljanja narodno-zabavne glasbe. Koncert, ki se bo začel ob 17. uri, bosta kot gosta popestrila znani slovenski humorist Vinko Šimek - Jaka Šraufciger ter tržaški čarodej Vikj s svojim programom. Zabave, prijetne glasbe in smeha torej ne bo manjkalo. Zato velja vabilo na prireditve vsem, ki si želijo preživeti lep in vesel nedeljski popoldan.

Ugotovitev policije po aretaciji dveh Tržačanov

»Ponarejeni« bankovci le fotokopije

Od včeraj je sodni položaj 34-letnega Micheleja Ulcigraia iz Ul. Stradivari 2 in 34-letnega Sergia Schiavona iz Ul. Risano 5/4 precej drugačen, kot je bil predvčerajšnjim, ko so ju agenti prometne policije aretirali zaradi posesti ponarejenih bankovcev. Med preiskavo njenih stanovanj je policija namreč res našla šope bankovcev po 100.000 in 10 tisoč lir v skupni vrednosti 13 milijonov lir, a s presenečenjem ugotovila, da ne gre za ponarejen denar, ampak za navadne barvne fotokopije, ki si jih lahko vsakdo pri-skrbi, ne da bi zato prišel navzkriž s pravico. Če s temi bankovci zavajamo svoje dolžnike, pa nismo več nedolžni, saj smo goljufali. Ulcigraiu in Schiavonu, ki sta trenutno zaprti v Trevisu, bodo zato po vsej verjetnosti sodili zaradi goljufije in ne zaradi ponarejanja

denarja, kar je seveda hujše kaznivo dejanje.

Vprašanje je vsekakor, ali sta se Tržačana že večkrat poslužila teh fotokopij in koliko ljudi jima je nasledlo. Na tržaški policiji se vsekakor čudijo, kako da ni črpalkar takoj postal pozoren, saj so zaplenjeni bankovci iz navadnega papirja za fotokopiranje in je torej razliko čutiti že ob samem dotiku. Pri belem dnevu pa bi še otrok opazil razliko.

Ulcigrai in Schiavon sta se izdala, ko sta predvčerajšnjim na avtocestni črpalki pri Gonarsu s »ponarejenimi« bankovcem za 50 tisoč lir plačala bencin, s katerim sta napolnila rezervoar Ulcigraievega maserati bituro. Čep-rav sta se že odpeljala, je črpalkar telefoniral prometni policiji, ki ju je

kmalu zatem blokirala blizu kraja San Donà del Piave blizu Benetk. Ulcigrai in Schiavon sta imela pri sebi še druge podobne bankovce v vrednosti 1 milijona.

Tržaški agenti si niso še na jasnem, v kakšen okvir postaviti »podvig« dveh Tržačanov, saj razen manjših glob nimata kazenskih precedensov.

Omejitev na cesti Boršt - Zabrežec

Uprava občine Dolina sporoča, da bo promet na odseku pokrajinske ceste Boršt - Zabrežec potekal od jutri dalje v izmenični enosmerni vožnji zaradi postavitve občinske kanalizacije.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Alojza Štolfe

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin na zadnji poti.

SVOJCI

Volčji grad, Salež, 4. februarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, none in sestre

Palmire Sulcic vd. Semec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Ukmarju in zdravstvenemu osebju bolnice Santorio.

Sin Livio, hči Sonja in sestra Rina z družino ter drugo sorodstvo.

Križ, Trst, Koper, 4. februarja 1990

ZAHVALA

Svojci pokojnega

Antona Pertota

se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali.

Posebna zahvala naj gre barkovljanskemu župniku g. Eliu in pevcem, ki so pokojniku zapeli v slovo.

Barkovlje, 4. februarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Zorota Grgiča

(ŠEMČEV)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in ga spremili na zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Frankotu Križmančiču za nesebično pomoč, g. župniku za cerkveni obred in strnjene besede, govorniku Mirotu Križmančiču za tolažilne besede, darovalcem cvetja, pogrebem in za izredno občutljivost sosedov.

Žalujoči vsi njegovi

Bazovica, 4. februarja 1990

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Tennessee Williams

Tetovirana roža

Režija MARIO URŠIČ

PONOVITVE:

danes, 4. februarja, ob 16. uri - Abonma red G

v sredo, 7. februarja, ob 16. uri - Abonma red H

v četrtek, 8. februarja, ob 16. uri - Abonma red I

V četrtek, 8. t. m., ob 18. uri bo odprta v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, II. nad.

razstava

Dvojezičnost pred Maccanicom

Dokumenti iz arhiva Sama Pahorja

Razstava bo odprta do 16. t. m. vsak dan, razen sobote in nedelje, od 9.30 do 12.30 in od 16. do 20. ure.

gledališča

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

V torek, 6. t. m., ob 20. uri bo v gledališču Verdi na sporedu šeštev ponovitev Leharjeve opere VESELA VDOVA (red S). Dirigent Daniel Oren, režiser Gino Landi. V glavni vlogi bo nastopila Luciana Serra, ostali interpreti so: D. Mazzucato, R. Frontali, M. R. Cosotti, G. Riva, E. Pandolfi, G. Vanzelli, D. Zerial, G. Botta, R. Susovsky, M. Volo, M. Lubini, P. Zuzich, G. Jenco.

Jutri, 5. februarja, ob 17. uri bo v mali dvorani gledališča Verdi na sporedu ciklus URO Z... Tokrat bo srečanje v glavno pevko operete Vesela vdova Luciano Serro.

Sledilo bo ob 18. uri predvajanje dokumentarca L. BERNSTEIN v WEST SIDE STORY.

ROSSETTI
Danes ob 16. uri bosta v gledališču Rossetti Dario Fo in Franca Rame - zadnjič ponovila delo IL PAPA E LA STREGA Daria Foja. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti. Popust za abonente.

Od 7. do 18. februarja bo Teatro Stabile iz Turina predstavljal O'Neillovo delo STRANO INTERLUDIO. Režija Luca Ronconi. V abonmaju odrezek št. 7. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

LA CONTRADA - CRISTALLO
Jutri, 5. t. m., ob 10.00 bo na sporedu ponovitev igre za otroke L'INVERNO DEL PETTIROSSO (Taščica sredi zime). Režija Francesco Macedonio.

Predstava, ki je vključena v ciklus "V gledališče z družbo", bo na sporedu ves teden ob 10. uri, namenjena pa je šolam.

kino

ARISTON - 15.30, 22.15 La voce della luna, r. Federico Fellini.

EXCELSIOR - 15.00, 22.15 Tesoro, mi si sono ristretti i ragazzi in risanka Una grossa indigestione, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 15.45, 21.45 È stata via, i. Peggy Aschroft, Geraldine James. Jutri 17.45, 21.45 L'amico ritrovato, r. Jerry Schatzberg.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Ultima fermata a Brooklyn.

NAZIONALE II - 15.40, 22.15 Sesso, bugie e video tape.

NAZIONALE III - 15.30, 22.15 Qualcuno è impazzito.

NAZIONALE IV - 15.45, 22.15 Santa Sangre, r. Alejandro Jodorowsky.

GRATTACIELO - 16.30, 22.10 Seduzione pericolosa, r. Harold Becker, i. Al Pacino, Ellen Barkin.

MIGNON - 16.00, 22.15 Orchidea selvaggia, i. Mickey Rourke, Jacqueline Bisset.

EDEN - 15.30, 22.00 Piacevoli voglie animalesche, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 Ritorno al futuro 2, r. Robert Zemeckis, i. Michael J. Fox.

LUMIERE - 16.30, 22.15 Willy signori... e vengo da lontano, i. Francesco Nuti.

ALCIONE - 17.45, 21.45 Il cuoco, il ladro, sua moglie e l'amante, r. Peter Greenaway.

RADIO - 15.30, 21.30 Mia zia proibita, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

šolske vesti

Osnovna šola Marica Gregorič - Stepančič pri Sv. Anli obvešča, da poteka vpisovanje v 1. razred za šolsko leto 1990/91. Otroci so lahko v šoli do 16. ure. Preskrbljeni so s kosilom in popoldanskim poukom. Vse informacije dobite v šoli od 8. do 16. ure, tel. 812214.

SKLAD »MITJA ČUK« vabi

Jutri, 5. t. m., ob 20. uri na

ODPRTJE RAZSTAVE POMAGAJMO OTROKOM

v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu.

SKD Igo Gruden in ŠD Sokol

sklicujeta

v petek, 9. februarja, ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20. uri v drugem sklicanju v dvorani Igo Gruden

REDNI OBČNI ZBOR

s sledečim dnevnim redom: otvoritev, poročila, diskusija, razrešnica, volitve in razno.

Vabljenil

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

MARIJ ČUK

LEPO JE V NAŠI DOMOVINI BITI

Režija: Jože Babič

V nedeljo, 11. t. m., ob 18. uri v Športno-kulturnem centru v Zgoniku.

razne prireditve

Slomškov dom v Bazovici vabi na uprizoritve komedije v treh dejanjih Jovana Sterija Popoviča JARA MEŠČANKA. Nastopil bo dramski odsek PD Štandrež danes, 4. februarja, ob 16.30 v kinodvorani v Bazovici.

Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev in Trstu vabita jutri, 5. februarja, ob 20.30 na PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE OB PREŠERNOVEM DNEVU. Na sporedu je razgledni nagrad literarnega in fotografskega natečaja Mladike, podelitev priznanj Mladi oder ter nastop dekljskega zbora Slovenski šopek, ki ga vodi Ljuba Smotlak. Priložnostni govor bo imel Božo Rustja. Pred proslavo bodo odprli razstavo slikarja Milka Bambiča, ki so jo pripravili v sodelovanju s Skladom Mitja Čuk.

Sekcija KPI občine Dolina vabi v torek, 6. februarja, ob 20. uri v malo dvorano gledališča France Prešeren v Boljuncu na javno predavanje z naslovom: "ZKS NA PRAGU PRVIH DEMOKRATIČNIH VOLITEV V SR SLOVENIJI". Predaval bo član CK ZKS Lev Krefl.

izleti

KD F. Prešeren - Boljunc in **KD Primorsko - Mačkolje** prirejata 18. t. m. izlet v Ljubljano z ogledom opere ČRNE MASKE. Cena 35.000 lir vključuje avtobusni prevoz, operno predstavo, ogled Cankarjevega doma in galerij ter kosilo. Vpišete se lahko v mlekarji v Boljuncu ali pri Danici Smotlak v Mačkoljah - tel. 232114.

Danes, NEDELJA, 4. februarja 1990

ANDREJ

Sonce vzide ob 7.23 in zatone ob 17.15 - Dolžina dneva 9.52 - Luna vzide ob 11.25 in zatone ob 3.01.

Jutri, PONEDELJEK, 5. februarja 1990

AGATA

PLIMOVANJE DANES: ob 3.56 najvišja 30 cm, ob 12.15 najnižja -36 cm, ob 19.46 najvišja 11 cm, ob 23.33 najnižja 4 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 5.33 najvišja 31 cm, ob 13.11 najnižja -46 cm, 20.18 najvišja 22 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8,9 stopinje, zračni tlak 1028,2 mb raste, brezvetrje, vlaga 93-odstotna, nebo oblačno, v jutranjih urah je padlo 0,2 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 9,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Giovanni Tomsig, Tommaso Ferro, Andrea Ricci, Stefano De Giorgi.

UMRLI SO: 91-letni Vincenzo Ro, 69-letni Mario Anastasi, 62-letni Ezio Depreto, 9-letna Jenny Garuti, 85-letna Re-

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika

Vikij

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti) TRST Telefon 772996

Društvo slovenskih upokojencev Trst

prireja

Prešernovo proslavo

v sredo, 7. februarja, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu - Ul. sv. Frančiška 20.

Program obsega: govor - Jože Babič, lastne pesmi recitira - Aleksij Pregarc, solo petje - Aleksandra Pertot in Giuliano Pelizon, pri klavirju dr. Gojmir Demšar.

Vabljenil

SLOVENSKI KLUB V TRSTU

Ulica sv. Frančiška 20/II

vabi v torek, 6. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano na torkov večer

SEVERNI ROB V SLOVENSKI POEZIJI IN STVARNOSTI

Srečanje s koroškimi ustvarjalci MAJO HADERLAP, CVEKTO LIPUŠ in FABJANOM HAFNERJEM

koncerti

Società del concerti - Tržaško koncertno društvo - Jutri, 5. t. m., ob 20.30 bosta v gledališču Rossetti nastopila Oleg KAGAN in Vasilij LOBANOV.

GLASBENA MATICA

Klavirski oddelk Glasbene matice vabi jutri, 5. t. m., ob 15.30 v Gallusovo dvorano na javno klavirsko uro prof. Igorja Lazka z naslovom "Pustni ples v klavirskih delih Roberta Schumanna: PAPILLON opus 2 in CARNAVAL opus 9". Sodelujeta gojenca GM Tatjana Jerco in Aljoša Starc. Vabljeni gojenci in pedagogi.

razna obvestila

Sekcija KPI Josip Verginella vabi danes, 4. februarja, ob 9.30 v Ljudski dom v Križu na SEKCIJSKI KONGRES. Ob 11.30 bo glasovanje o dokumentih, nakar bo izvolitev delegatov za pokrajinski kongres stranke.

KD Fran Venturini obvešča, da je v teku VPISOVANJE V TEČAJE STANDARDNIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PLESOV, ki jih vodita učiteljca Renzo in Patrizia. Tečaji se bodo začeli 14. februarja v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju. Za informacije tel. 815207.

Sekcija VZPI-ANPI iz Boljunca prireja TRADICIONALNO DRUŽABNO VEČERJO v soboto, 10. februarja, v hotelu Maestoso v Lipici. Zabavali vas bodo Veseli godci iz Boljunca in orkester iz hotelu Maestoso. Vpisovanje pri posameznih vaških sekcijah od 8. februarja.

KD Kraški dom vabi vse, ki bi želele izdelati nošo ali urediti staro, da se v ponedeljek, 12. t. m., ob 20.30 zglasijo v Kulturnem domu na Colu. Uvodno srečanje bosta vodili Marta Košuta in Nadja Krišček, ki bosta na razpolago za morebitne nasvete.

včeraj - danes

nata Lanza, 89-letna Bruna Visintini, 79-letni Carlo Bozieglav.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 4. februarja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Ul. Dante 7, Istrska ulica 18, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Trg Gioberti 8 (Sv. Ivan).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

BOLJUNEC (tel. 228124), **SESLJAN** (tel. 414068), **MILJE** - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - od 8.30 do 13.00 in od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

IMAM JIH ZA VSE OKUSE!

Segulin foto kino optika

TRST Ul. Mazzini 51 0733-361

Narodna in študijska knjižnica v Trstu

ciklus otroške urice v NŠK ČRTA, PIKA, KROG IN NOS - ŠE VPRAŠAJ - IN BOŽO KOS

Prijetno urico bomo preživeli skupaj z ilustratorjem in urednikom Cicciana

v četrtek, 8. t. m., ob 17. uri v NŠK, Ul. sv. Frančiška 20/1.

Vabljeni osnovnošolski otroci.

Včeraj, 3. t. m., sta prispela do cilja 50 let skupnega življenja

ANGELA in FRANC ŠKERLAVAJ (Grblinovi)

V veselem vzdušju sta praznovala na Opčinah zlato poroko s hčerama, nečakom Igorjem, zeti, sorodniki in prijatelji.

Te dni praznuje 80 let teta

PEPCA

dolgoletna gostilničarka pri Domju Iskrene čestitke ji pošiljajo sorodniki.

čestitke

Na Kontovelu pri mlaki naša nona **MARIJA** in naš nono **PEPI** praznujeta danes 50-letnico skupnega življenja. Še na mnoga leta v zdravju in zadovoljstvu jima želijo vnuki Elena, Peter, Tamara, Aleš ter vsi, ki ju imajo radi.

Danes praznuje rojstni dan MILKA CEPAK. Vse najboljše ji želijo hči in sin z družinama ter vsi ostali.

Danes praznuje DANIELA PREDONZANI svoj 9. rojstni dan. Vse najboljše ji iz srca voščijo vsi njeni dragi, posebno pa mama in oče.

PAMELA iz Ricmanj praznuje rojstni dan. Vse najboljše in da se bi dosti naplesala za pusta ji želi Marta.

razstave

V **TK Galeriji** v Ul. sv. Frančiška 20 razstavlja svoja dela **FABIO SMOTLAK** - slike in grafike.

V **priljubljenih prostorih Tržaške kreditne banke** v Ul. Filzi 10 razstavlja svoje najnovejše grafike **ZORA KOREN ŠKERK.**

V **občinski galeriji v Miljah** na Trgu republike 2 razstavlja slikar **DANTE PISANI.**

V **konferenčni dvorani** v Miljah, na Trgu republike 2, bodo 9. februarja predvajali video o slikarjevem ustvarjanju in delu.

V **galeriji Bassanese** na Trgu Giotti 8 je na ogled fotografska razstava **SERGIA SCABARJA.**

V **galeriji Cartesius** v Ul. Marconi 16 razstavlja svoja dela od 15. februarja slikarka **RENATA PINAGLIA BERTOGLIO.**

Od ponedeljka, 5., do sobote, 10. februarja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. Flavia 89 (Zavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	79	40	60	33	34
CAGLIARI	52	79	35	47	69
FIRENCE	40	22	70	17	6
GENOVA	80	49	74	73	55
MILAN	32	76	31	77	26
NEAPELJ	26	25	75	47	86
PALERMO	24	33	23	55	30
RIM	89	58	29	70	37
TURIN	13	32	39	48	72
BENETKE	19	1	2	89	74

ENALOTTO

2 X X 2 X 1 1 2 1 1 1 X

KVOTE:

12	39.269.000	lir
11	1.200.000	lir
10	104.000	lir

mali oglasi

AKACIJEVE KOLE in drva za kurjavo prodajamo. Tel. 421508 po 20. uri.

MĻAD zakonski par kupi stanovanje ali hišo potrebno popravil v Trstu ali okolici za največ 40 milijonov lir. Tel. po 21. uri na št. (0481) 78089.

MLADENIČ išče stanovanje v najem. nudi največ 150.000 lir mesečno. Tel. na št. (0481) 78089 po 21. uri.

SPREJMEM predstavninstvo industrijsko-tehnične stroke za Jugoslavijo, Madžarsko, Češkoslovaško, Avstrijo, Bolgarijo, Romunijo in Sovjetsko zvezo. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Iztok".

RADA šivam in opravljam vsa gospodinjinska dela, zato si želim dobiti primerno delo. Tel. (003866) 81100.

ANDREJ FERFOLJA je v Dobarobu v Vrtni ulici odprl osmico. Gostom nudi vino ter suho in svežo jed lastne proizvodnje.

OSMICO je odprl Mario Milič. Toči belo vino in teran.

OSEBA brez stalnega bivališča išče opremljeno, dvosobno stanovanje z razgledom na morje med Rojanom in Kontovelom. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Maribor".

GEOLOŠKI inženir, v Italiji za spoznavanje italijanskega jezika, išče katerokoli zaposlitev. Tel. 43007.

23-LETNI ELEKTRONSKI tehnik z opravljenim vojaškim rokom išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. 229373 zjutraj.

PRODAM homologiran prenosni radioamaterski CB aparat, 40 kanalov, skupaj s transformatorjem od 220 na 12 V in zadevnim priključkom. Cena 100.000 lir. Tel. v večernih urah na št. 733269 - David.

PRODAM domač krompir. Tel. ob uri kosila ali večerje na št. 200882.

PRODAM fiat 126 bis, letnik '88, bele barve. Tel. 226752.

PRODAM lancio delta 1300, letnik '84, po ugodni ceni. Tel. na št. 200605/200371.

PRODAM golf menfis, letnik '88. Tel. 226355 po 20. uri.

PRODAM majhno stanovanje blizu bolnišnice Burlo: kuhinja, spalnica in kopalnica. Tel. 774434.

PRODAM renault super 5, TSE I.4 electronic, letnik '85, bele barve, s plačano takso za leto '90 in z dodatnimi deli, za 7.000.000 lir. Tel. 299622 v večernih urah od 18.30 do 20. ure.

PRODAM stanovanje v Ul. Capodistria. Tel. 911578 ob uri kosila in večerje.

PRODAM domač teran. Tel. na št. (003865) 65693 po 20. uri.

PRODAM trgovino s sadjem in zelenjavo. Tel. 228390.

PRODAM laboratorije, odlično leglo. Tel. (003861) 576579.

KOVINAR s 25-letno prakso in obširnimi znanjem na vseh področjih strojnih in varilnih del išče ustrezno zaposlitev. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Kovinar".

19-LETNO dekle s končano šolo za tapetnika in dveletno prakso išče katerikoli resno zaposlitev na Goriškem ali Tržaškem. Tel. (003865) 31846 ali (040) 228582.

IŠČEM delo kot gospodinjinska pomočnica ali varuška. Tel. (003865) 65693.

IŠČEM univerzitetnega študenta, pripravljene dajati lekcije srednješolcu. Tel. 829963.

DRAGULJARNA A. B. - Ul. Foschiatti 9 - TRST - tel. 774090 - nudi široko izbiro zlatih in srebrnih izdelkov po konkurenčnih cenah, ter daril za vse priložnosti. Velike kupčije v mali trgovini.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' prodaja prost poslovni prostor v bližini Drevoreda D'Annunzio, 40 kv. m; stanovanja, zasedene poslovne prostore primerne za dobre investicije. Tel. (040) 382191 - Ul. Rosandra 2.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' prodaja na področju Sesljana - Nabrezine krasno vilo, luksuzno, na novo preurejeno, 280 kv. m v dveh samostojnih etažah, box za dva avtomobila, prostorni kletni prostor, vrt 800 kv. m v mirnem kraju, blizu servisov in prevozov. Tel. (040) 382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' prodaja v Dolini čudovito popolnoma obnovljeno kmečko hišo, 360 kv. m v dveh etažah z notranjim kmečkim dvoriščem, velikosti 250 kv. m in teraso z razgledom na Dolino Glinščice. Tel. (040) 382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' daje v najem prestižni urad 400 kv. m v centru, prvo nadstropje v častitljivi palači; poslovni prostor blizu središča primeren za restavracijo, picerijo, prodajo slađolea; skladišče 400 kv. m v pristanišču (Porto Franco) primerno za uskladičenje blaga za import/export, ter razna opremljena stanovanja za osebe z začasnim bivanjem. Tel. (040) 382191.

IMMOBILIARE CENTROSERVIZI SI' išče v najem opremljena stanovanja za osebe z začasnim bivanjem v okolici Sesljana, Opčin, Industrijske cone; tudi urade, skladišča, poslovne prostore. Nobenih stroškov za lastnike. Tel. (040) 382191.

DAJEM v najem stanovanje v Naselju sv. Sergija, dve sobi, dnevna soba, kopalnica, kuhinja, garaža, podstrešje. Tel. 228390.

DOBER zaslužek na različne prijetne načine na Vašem domu. Zahtevajte edinstven tiskovni material v Italiji: Edizioni G. L. - 84014 Nocera Inferiore.

PRILOŽNOST: fiat 1300 mirafiori, letnik '76, nove gume, nov motor, avtoradio, komaj opravljena revizija, prodam za 1.100.000 lir. Tel. na št. 225590 v večernih urah.

ČE POTREBUJETE majhno šiviljsko popravilo, se lahko zgledate vsako sredo dopoldne pri Skladu Mitja Čuk na Opčinah, v prtiličnih prostorih.

nedeljski televizijski in radijski sporedi

<p>RAI 1</p> <p>7.00 Film: Il cavaliere coraggioso (fant., r. Martin Tapak)</p> <p>8.30 Risanke: Čebelica Maja in Psammed</p> <p>9.15 Dok. oddaja: Kvarkov svet</p> <p>10.00 Zelena linija</p> <p>11.00 Maša in nabožna oddaja</p> <p>12.15 Zelena linija (2. del)</p> <p>13.00 Nedeljski tednik</p> <p>13.30 Dnevnik</p> <p>13.55 Igra: Toto-TV (vodita Paolo Valenti in Maria Giovanna Elmi)</p> <p>14.00 Variete: Domenica in... (vodi Edwige Fenech)</p> <p>14.20 Športne vesti</p> <p>15.20 Športne vesti</p> <p>16.20 Športne vesti</p> <p>18.15 90. minuta</p> <p>19.50 Vreme in dnevnik</p> <p>20.30 TV film: Un bambino in fuga (dram., It.-Fr. 1988, r. Mario Caiano, i. Marco Vivio, Anne Canovas, Maria Fiore, Christiane Jean, zadnji del)</p> <p>22.05 Športna nedelja</p> <p>24.00 Nočni dnevnik in vreme</p> <p>0.10 Film: La Maja desnuda (r. Henry Koster, i. Ava Gardner, Anthony Franciosa)</p>	<p>RAI 2</p> <p>7.00 Variete: Patatracs, vmes risanke</p> <p>7.55 Aktualno: Mattina due</p> <p>10.05 Spremenljivo jasno</p> <p>12.00 Variete: Ricomincio da Due</p> <p>13.00 Dnevnik - ob trinajstih</p> <p>13.20 Šport in vreme</p> <p>13.30 Rubrika: Nonsoloneo</p> <p>13.45 Variete (2. del)</p> <p>15.00 Nad.: Quando si ama</p> <p>16.45 Film: L'amore segreto del Feldmaresciallo (kom., Avs. 1956, r. E. W. Emo, i. Rudolf Vogel, Gretl Schörg)</p> <p>18.20 Šport: ciklokros, nato atletika, jahanje</p> <p>18.50 Italijanski nogomet A lige</p> <p>19.45 Dnevnik in športne vesti</p> <p>20.30 Variete: Dudu Dudu</p> <p>22.00 Film: Riusciranno i nostri eroi a ritrovare l'amico misteriosamente scomparso in Africa (kom., It. 1969, r. Ettore Scola, i. Alberto Sordi, Bernard Blier), vmes (22.50) dnevnik</p> <p>0.20 Oddaja o protestantizmu</p> <p>0.50 O kulturi: L'aquilone</p> <p>1.50 Jazz glasba: Kvartet Tullia De Piscopa</p>	<p>RAI 3</p> <p>9.00 Nanizanka: Professione pericoloso - 2 novembre, al castello</p> <p>9.50 Nedeljski dnevnik</p> <p>9.55 Tenis: Davisov pokal Italija-Svedska (iz Cagliarija)</p> <p>11.10 SP v smučanju: moški smuk</p> <p>12.15 Tenis: Italija-Svedska</p> <p>14.00 Deželni dnevnik</p> <p>14.10 BlobCartoon in Drobci</p> <p>14.45 Variete: Prove tecniche di trasmissione (vodi Piero Chiambretti, sodeluje Nanni Loy)</p> <p>17.00 EP v umetnostnem drsanju (iz Leningrada)</p> <p>17.30 Dokumentarec: Viaggio infinito - I mondi invisibili</p> <p>18.35 Športna oddaja: Domenica gol</p> <p>19.00 Dnevnik</p> <p>19.30 Deželne vesti</p> <p>19.45 Deželni šport</p> <p>20.00 Italijanski nogomet B lige</p> <p>20.30 Aktualno: Chi l'ha visto (vodita Donatella Raffai in Luigi di Majo)</p> <p>23.00 Filmske novosti</p> <p>23.10 Nočni dnevnik</p> <p>23.25 Deželni nogomet</p>	<p>TV Ljubljana 1</p> <p>8.00 Otroška matineja: Živ žav, 8.50 nan. Pika Nogavička</p> <p>9.20 SP v smučanju: ženski vesleslalom (iz Veysonnaza)</p> <p>10.15 Risanke</p> <p>10.20 Nad.: Lepi upi (1. dela)</p> <p>11.15 35 let ansambla Štirje kovači</p> <p>11.50 Kmetijska oddaja</p> <p>12.20 SP v smučanju: ženski vesleslalom (2. tek)</p> <p>13.15 Dnevnik</p> <p>13.25 Nanizanka: Alò, alò (pon.)</p> <p>13.55 Nad.: Dediščina Guldenburgovih (Bayer, 5. del)</p> <p>14.40 Križkraz (pon.)</p> <p>16.30 Dnevnik in poslovne informacije</p> <p>16.45 Film: Po sledeh Pink Pantherja (krim., VB 1982, r. Blake Edwards, i. Peter Sellers)</p> <p>18.15 Deset medvedjih (Janez Bitenc)</p> <p>18.30 Pastirske igre iz Semiča</p> <p>18.45 Risanke, Mernik, Okno</p> <p>19.30 Dnevnik in vreme</p> <p>20.05 Žrebanje Podarim-Dobim</p> <p>20.17 Nad.: Dom za obešanje (Gordan Mihić-Emir Kusturica, 2. del)</p> <p>21.15 Zdravo, dnevnik, vreme</p>	<p>TV Koper</p> <p>10.00 Športna oddaja: Juke Box</p> <p>11.30 Zgodovina športa po želji (pon.)</p> <p>10.30 Rubrika: Calciomania</p> <p>11.30 Veliki tenis (pon.)</p> <p>13.45 Športna oddaja: Noi la domenica, vmes (14.30) jadrnanje - White-Bread Round The World, (17.45) avtomobilizem - Formula Indy, (18.45) TVD Novice, (19.00) košarka NBA</p> <p>20.30 Rubrika: A tutto campo</p> <p>22.00 TVD Novice</p> <p>22.10 Dokumentarec: Speciale Campo Base</p> <p>22.40 Rubrika: A tutto campo</p> <p>0.10 Športna oddaja: Juke Box</p>	<p>RADIO TRST A</p> <p>8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Čarovnica Minka in čarovnik Gregor; 10.50 Country glasba; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Ko zgodovina zavzveni; 12.30 Orkestri; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Yesterday ali Od jutri ne kadim več, kabaret Verča in Kobala; 14.30 V studiu z vami: Sergej Verč; 16.00 Šport in glasba; 17.30 V studiu z vami (2. del); 19.20 Zaključek.</p>
--	--	---	--	---	--

<p>CANALE 5</p> <p>8.30 Nabožna oddaja</p> <p>9.15 Dokumentarec: I re dell'avventura (pon.)</p> <p>10.00 Nanizanka: Mannix</p> <p>11.00 Rubrika: Block-Notes</p> <p>12.00 Aktualno: Antepime</p> <p>12.30 Variete: Rivediamoli</p> <p>13.00 Superclassifica Show</p> <p>14.00 Popoldanski variete, vmes film: I due marescialli (kom., It. 1961, r. Sergio Corbucci, i. Totò, Vittorio De Sica)</p> <p>16.10 Nan.: Hollywood Beat - Caccia al complice</p> <p>16.55 Nonsolomoda</p> <p>17.25 Nanizanka: Ovidio - Contatti</p> <p>18.00 Kviz: O.K. Il prezzo è giusto, 19.45 La ruota della fortuna</p> <p>20.30 TV film: Il regno dell'orrore (kom., It. 1989, r. Fosco Gasperi, i. Gigi Sammarchi, Andrea Roncato)</p> <p>22.30 Nanizanka: Baby Boom - Scuola di geni</p> <p>23.00 Nonsolomoda</p> <p>23.30 Italija sprasuje</p> <p>0.30 Nanizanke: Top Secret, 1.30 Lou Grant, 2.30 Bonanza</p>	<p>RETE 4</p> <p>8.00 Jutrišnji svet</p> <p>8.30 Rubrika: Veliki golf</p> <p>9.30 Nad.: Topazio</p> <p>11.00 Rubrika: Ciak</p> <p>11.50 Rubrika: Regione 4</p> <p>12.00 Iz parlamenta</p> <p>12.45 Nanizanka: Fox</p> <p>13.45 Opera: Carmen (Georges Bizet, dir. Karajan)</p> <p>16.40 Nanizanka: Alfred Hitchcock presenta - Tutto a posto</p> <p>17.05 TV film: Prigioniera d'amore (dram., ZDA 1979, r. Michael O'Herlimy, i. Linda Purl, Timothy Dalton)</p> <p>18.50 Film: Accadde in Atene (kom., ZDA 1962, r. Andrew Marton, i. Jayne Mansfield)</p> <p>20.30 Film: 55 giorni a Pechino (pust., ZDA 1963, r. Nicholas Ray, i. Ava Gardner, Charlton Heston)</p> <p>22.30 Dok.: Big Bang</p> <p>23.20 Koncert v Scali z dirigentom Wolfgangom Sawalischem (Bruckner)</p> <p>0.20 Film: L'occhio della spirale (dram., ZDA 1974, r. Jan Coughlin, i. Peter Summer)</p> <p>1.50 Nanizanka: Dragnet</p>	<p>ITALIA 1</p> <p>7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke</p> <p>10.30 Mednarodni nogomet</p> <p>12.00 Rubrika ob mundialu</p> <p>12.30 Ob nog. prvenstvu</p> <p>13.00 Tednik: Grand Prix</p> <p>14.00 Variete: Holiday On Ice</p> <p>16.30 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke</p> <p>18.00 Nan.: Tenente O'Hara</p> <p>19.00 Risanke: Teodoro, 19.30 Gli acchiappafantasmii, 20.00 Siamo fatti così</p> <p>20.30 Variete: Emilio</p> <p>22.15 Nan. Starsky & Hutch</p> <p>23.15 Boks: Camacho-Pazienza</p> <p>0.20 Nanizanke: Crime Story, 1.20 Gli intoccabili, 2.20 Ai confini della realtà</p>	<p>ODEON</p> <p>7.00 Risanke</p> <p>8.00 Nanizanki: Le spie, 9.30 Quattro in amore</p> <p>13.00 Nanizanka: Galactica</p> <p>14.00 Film: Tempi pericolosi (dram., ZDA 1972, i. Peter Falk, Diane Baker)</p> <p>15.00 Nadaljevanka: Avenida Paulista</p> <p>16.00 Obnova nadaljevank: Avenida Paulista, Pasioness, Mariana</p>	<p>TMC</p> <p>9.20 SP v smučanju: ženski vesleslalom</p> <p>10.15 SP v dvosedežnem bobu</p> <p>11.10 SP v smučanju: moški vesleslalom</p> <p>12.00 Papežev blagoslov</p> <p>12.15 Variete: Domenica Monte Carlo, vmes SP v smučanju: ženski vesleslalom, EP v umetnostnem drsanju, dvosedežni bob, odbojka</p> <p>19.00 Nanizanka: I misteri di Nancy Drew</p> <p>20.00 Vesti: TMC News</p> <p>20.30 TV film: Le mani di uno sconosciuto (krim., ZDA</p>	<p>TELEFRILI</p> <p>10.20 Rubrika o obrtništvu</p> <p>11.00 Zelena dežela</p> <p>12.00 Nan.: Boys and Girls</p> <p>12.30 Velike razstave</p> <p>13.00 Rubrika z županom</p> <p>14.30 Variete: Buinesere Friul</p> <p>16.30 Music box</p> <p>18.00 Nanizanka: Family</p> <p>19.00 Dnevnik - šport</p> <p>20.30 TV film: Julien Fontanes magistrato</p> <p>22.30 Nanizanka: Kodjak</p> <p>23.00 Športne vesti</p> <p>1.40 Vesti: News</p>	<p>TELE 4</p> <p>(Se povezuje s sporedi Italia 1)</p> <p>Lastne oddaje:</p> <p>19.30 Dnevnik in šport</p> <p>20.30 Zadnje vesti in šport</p>	<p>RADIO KOPER (italijanski program)</p> <p>7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop tedna; 7.30 Nedeljska oddaja; 8.00 Vseradio; 8.25 Pesem tedna; 10.00 Diamoci del tu; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Najlepših sedem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba, športni dogodki, rezultati in komentarji; 16.45 Made in Yu; 18.00 Glasba; 18.30 Najnovejša LP plošče; 19.40 Športna nedelja; 20.00 Nočni program.</p>
--	--	--	---	---	--	---	---

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

<p>RAI 1</p> <p>7.00 Aktualno: Uno mattina</p> <p>9.40 Nanizanka: Creature grandi e piccole - Vita dolce amara</p> <p>10.30 Jutranji dnevnik</p> <p>10.40 Variete: Ci vediamo</p> <p>11.55 Vreme in kratke vesti</p> <p>12.05 Variete: Piacere RAI 1</p> <p>13.30 Dnevnik</p> <p>14.00 Variete: Occhio al biglietto</p> <p>14.10 Dok.: Kvarkov svet</p> <p>15.00 Sedem dni v parlamentu</p> <p>15.30 Ponedeljkov šport</p> <p>16.00 Mladinska oddaja: Big!</p> <p>17.30 Nabožna oddaja</p> <p>18.00 Kratke vesti in loto</p> <p>18.05 Aktualnosti: Italia ore 6</p> <p>18.40 Kviz: Lascia o raddoppia?</p> <p>19.40 Almanah, vreme in dnevnik</p> <p>20.30 Film: Le vie del signore sono finite (kom., It. 1987, r-i. Massimo Troisi, i. Jo Champa)</p> <p>22.30 Dnevnik</p> <p>22.50 Dokumentarec: Cinema!</p> <p>23.40 Rubrika: Effetto notte</p> <p>24.00 Dnevnik in vreme</p> <p>0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni</p> <p>0.35 Atletika</p>	<p>RAI 2</p> <p>7.00 Variete: Patatracs, risanke</p> <p>8.30 Nadaljevanka: Capitol</p> <p>9.30 Božanska komedija</p> <p>10.00 Oddaja o židovski kulturi</p> <p>10.30 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è...</p> <p>13.00 Dnevnik in Diogenes</p> <p>14.00 Nad.: Quando si ama</p> <p>14.45 TV igra: L'amore è una cosa meravigliosa</p> <p>15.50 Nanizanka: Cuore e batticuore</p> <p>16.35 Videocomic</p> <p>17.00 Kratke vesti</p> <p>17.05 Aktualno: Odprti prostor</p> <p>17.25 Rubrika: Tutto sul due</p> <p>18.20 Šport nočoj</p> <p>18.35 Nanizanka: Miami Vice</p> <p>19.30 Aktualno: Rosso di sera</p> <p>19.45 Dnevnik, šport, vreme</p> <p>20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick</p> <p>21.40 Aktualno: Mixer</p> <p>23.00 Dnevnik - nočoj</p> <p>23.10 Koncert: Aldo Ceccato dirigira Beethovna</p> <p>23.55 Dnevnik in horoskop</p> <p>0.10 Film: Spirale d'odio (dram., ZDA 1972, r. Sidney Lumet, i. James Mason, Robert Preston)</p>	<p>RAI 3</p> <p>12.00 Dokumentarec: Meridiana - Rossellini, l'officina della storia</p> <p>14.00 Deželne vesti</p> <p>14.30 Izobraževalna oddaja: Zmagoslavje Zahoda</p> <p>15.30 Videospot: ženska odbojka in smučarski tek</p> <p>16.20 Dokumentarec: Popotovanje po Italiji - Delta reke Pad</p> <p>17.15 Nanizanka: I mostri venti anni dopo - L'astronauta</p> <p>17.45 Dokumentarna oddaja: Geo (ured. Gigi Grillo in Claudio Pasanisi)</p> <p>18.45 Športna oddaja: Derby</p> <p>19.00 Vreme in dnevnik</p> <p>19.30 Deželne vesti</p> <p>19.45 Ponedeljkov deželni šport</p> <p>20.00 Variete: Blob - Di tutto di più</p> <p>20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da Andrea Barabato</p> <p>20.30 Aktualno: Dan na preturi (ured. Nini Perno, Roberta Petrelluzzi)</p> <p>22.25 Dnevnik - nočoj</p> <p>22.30 Ponedeljkov šport (ured. Aldo Biscardi)</p> <p>24.00 Nočni dnevnik</p>	<p>TV Ljubljana 1</p> <p>8.50 Video strani</p> <p>9.00 Mozaik. Spored za otroke in mlade: 1000 idej za naravoslovce, 9.25 Da ne bi bolelo - Moj otrok mora v bolnišnico, 9.45 Folklorni ansambel Mmme Marie Curie Sklodowska, 10.15 Utrip, 10.25 Zrcalo tedna, 10.40 Mernik</p> <p>10.55 Video strani</p> <p>15.40 Žrebanje podarim-dobim (pon.)</p> <p>15.55 Žarišče</p> <p>16.30 Dnevnik in poslovne informacije</p> <p>16.5 Mozaik. Zdravo (pon.)</p> <p>18.15 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Knjiga; 18.30 Miti in legende islamskih ljudstev, 18.45 To je igra</p> <p>19.00 Risanke in TV Okno</p> <p>19.30 Dnevnik in vreme</p> <p>20.05 TV drama: 5000 metrov z ovirami (J. Popović, r. Radoslav Moskolović, i. Radčo Bajić)</p> <p>21.10 Osmi dan</p> <p>21.55 Dnevnik in vreme</p> <p>22.15 Človek in glasba (9. del)</p> <p>23.10 Video strani</p>	<p>TV Koper</p> <p>13.45 Rubrika: A tutto campo</p> <p>13.45 Veliki tenis (pon.)</p> <p>17.30 Košarka NCCA</p> <p>18.15 Wrestling Spotlight (vodi Dan Peterson)</p> <p>18.45 TVD Novice</p> <p>19.00 Odprta meja</p> <p>19.30 TVD Tišiče</p> <p>20.00 Oddaja o športu: Juke Box</p> <p>20.30 Golden Juke Box</p> <p>22.00 TVD Novice</p> <p>22.10 Nočni boks</p> <p>22.55 Košarka NBA</p> <p>0.25 Nogomet - argententsko prvenstvo</p>	<p>TV Ljubljana 2</p> <p>16.30 Satelitski prenos</p> <p>19.00 Izobraževalna oddaja: Pustolovščina - Slikarstvo (2. del)</p> <p>19.30 Dnevnik in TV Okno</p> <p>20.00 Žarišče</p> <p>20.30 Dok.: Po sledeh napredka</p> <p>21.00 Oddaja o športu: Sedma steza</p> <p>21.15 Zabava vas Jasmin Stavros</p> <p>22.00 Satelitski prenos</p> <p>24.00 Kronika FEST-a</p>	<p>RADIO TRST A</p> <p>8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše in Koledar; 7.40 Pravljiča; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Četrtkova srečanja (pon.); 8.40 Country-club; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Glasba; 9.40 Simboli in še kaj; 9.50 Orkestri; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Italijanski kantavtorji; 12.00 Naravoslovje malo drugače; 12.20 Melodije; 12.40 Primorska poje; 12.50 Orkestri; 13.20 V žarišču; 13.25 Gospodarstvo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Igrajmo se skupaj; 15.00 Medigra; 15.10 Ta dom je naš; 15.25 Jazzovski utrip; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Vojna in mir (25. del); 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.</p>
--	---	---	---	---	---	---

<p>CANALE 5</p> <p>7.30 Nanizanke: Fantasilandia, 8.30 Hotel - Ci vediamo a cena, 9.30 Love Boat - L'amore non ha barriere</p> <p>10.30 Kviz: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie</p> <p>15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro</p> <p>16.00 Zdravniški pregled</p> <p>16.30 Canale 5 za vas</p> <p>17.00 Kviz: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro)</p> <p>20.25 Variete: Striscia la notizia</p> <p>20.35 Film: I falchi della notte (krim., ZDA 1981, r. Bruce Malmuth, i. Sylvester Stallone)</p> <p>22.30 Dokumentarec: I re dell'avventura</p> <p>23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show</p> <p>1.05 Variete: Striscia la notizia</p> <p>1.25 Nanizanki: Lou Grant - Alice, 2.20 Bonanza - La ricerca</p>	<p>RETE 4</p> <p>8.00 Nan.: Il Virginiano - Una sposa per Lars</p> <p>9.30 Nad.: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo</p> <p>12.15 Nanizanka: Strega per amore - Il mago della pioggia</p> <p>12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke</p> <p>13.40 Nadaljevanka: Sentieri, 14.30 Topazio, 15.20 La valle dei pini, 15.50 Veronica il volto dell'amore, 16.45 General Hospital, 17.35 Febbre d'amore</p> <p>18.30 Variete: Star 90</p> <p>19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti</p> <p>19.30 Nanizanka: Mai dire si - La formula segreta</p> <p>20.30 Film: Vento caldo (dram., ZDA 1961, r. Delmer Daves, i. Claudette Colbert)</p> <p>22.45 Film: Uomini veri (dram., ZDA 1983, r. P. Kaufman, i. Scott Glenn, Ed Harris)</p> <p>1.45 Film: La voce della mamma (dram., Sp. 1956, r-i. Fernando Soler, Rafael Romero Marhend)</p> <p>3.25 Filmske novosti</p>	<p>ITALIA 1</p> <p>7.00 Otroška oddaja: Caffèlatte in risanke</p> <p>8.30 Nan.: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I.</p> <p>14.30 Variete: Smile</p> <p>14.35 DeeJay Television</p> <p>15.20 Italijanske smešnice</p> <p>15.30 Nanizanka: Batman</p> <p>16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke</p> <p>18.00 Nanizanke: Arnold, 18.35 A-Team, 19.30 Genitori in bluejeans</p> <p>20.00 Risanke: Denver</p> <p>20.30 Film: Arizona Junior (kom., ZDA 1987, r. Joel Coen, i. Nicolas Cage, Holly Hunter)</p> <p>22.20 Nanizanka: I-Taliani</p> <p>22.00 Dokumentarec: Sorrisi e filmi</p> <p>23.00 Variete: I grandi sceneggiati</p> <p>23.45 Be Bop a Lula</p> <p>0.45 Rock opolnoči: Rod Stewart</p> <p>1.45 Italijanske smešnice</p> <p>1.55 Nan.: Crime Story</p>	<p>ODEON</p> <p>12.30 Nan.: Good Times</p> <p>13.00 Otroški variete: Sugar</p> <p>15.00 Nad.: Avenida Paulista, 16.00 Pasioness, 17.00 Mariana, il diritto di nascere</p> <p>18.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo</p> <p>18.30 Dok.: Človek in zemlja</p> <p>19.00 Filmske novosti</p> <p>19.30 Risanke in smešnice</p> <p>20.20 Film: Aragosta a colazione (kom., It. 1979, r. G. Capitan, i. Enrico Montesano)</p> <p>22.15 Variete: Sportacus</p> <p>22.30 Film: Un violento week end di terrore (srh., Kan. 1976, r. William Fruet, i. Brenda Vaccaro)</p> <p>0.30 Nanizanka: I classici dell'eroticismo</p>	<p>TMC</p> <p>13.30 Dnevnik in šport</p> <p>14.30 Glas. odd.: Clip Clip</p> <p>15.00 Risanke in nan. Segni particolari - genio</p> <p>16.00 Film: Il film pirata (fant., ZDA 1982, r. Ken Annakin)</p> <p>18.00 Aktualno: Ženska TV in Ogledalo življenja</p>	<p>TELEFRILI</p> <p>12.00 Nanizanka: Detectives in pantofole</p> <p>12.30 Potovanje po Italiji</p> <p>13.00 Dnevnik</p> <p>13.30 Nanizanka: James</p> <p>15.30 Music box</p> <p>17.15 Nad.: Diciotti anni, Versilia</p> <p>19.00 Dnevnik</p> <p>19.30 Rubrika: Dan za dnem</p> <p>20.00 Rubrika o nogometu</p> <p>21.00 Košarka: San Benedetto-Fantoni</p> <p>23.00 Rugby: CRUP Pordenone - U.S. Tre Pini Padova</p> <p>23.30 Vesti in News</p>	<p>TELE 4</p> <p>(Se povezuje s sporedi Italia 1)</p> <p>Lastne oddaje:</p> <p>19.30 Dogodki in odmevi</p> <p>23.45 Dogodki in odmevi</p>	<p>RADIO KOPER (slovenski program)</p> <p>7.30, 13.30, 19.00 Dnevnik; 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Glasba, Na današnji dan, prometni servis; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska in kultura; 15.00 Na vala Radia Koper; 15.15 Od enih do treh; 12.00 Glasba po željah; 14.40 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Za varnejši jutri; 17.30 Primorski dnevnik in Aktualna tema; 18.00 Iz kulturnega sveta.</p>
---	---	--	--	--	--	--	--

<p>RADIO KOPER (italijanski program)</p> <p>7.15, 10.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 8.00 Razglednica; 8.20 Matineja; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival; 10.10 Superpass; 10.35 Družina; 11.00 Knjižne novosti; 11.30 Italiana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Radijsko popoldne; 16.45 Made in Yu; 17.00 Srečanje z; 17.05 Bubbling; 18.00 Mixage; 18.40 Glasba in telefon v živo; 19.00 Souvenir d'Italy.</p>	<p>RADIO OPČINE</p> <p>7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.00 Glasba za vsakogar; 10.00 Dobro jutro in horoskop; 12.00 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža z operi; 22.00 Nočna glasba.</p>
--	--

Vpis v osnovno šolo Premišljena izbira

Sredi februarja se zaključijo predpisi v slovenske vrtce in osnovne šole. Ta rok velja tudi za prepise v prve razrede višjih srednjih šol. Čeprav zgleda ta operacija nekaj povsem normalnega, kar pač sodi k šolskim birokratskim obveznostim, menimo, da ima za slovensko šolo in vrtce, predvsem v prve razrede, svoj poseben pomen.

Na tem mestu ne bomo ponovno na dolgo in široko poudarjali vseh že večkrat izrečenih pozivov, naj slovenski starši vpišejo svoje otroke v slovensko šolo. Za to bodo poskrbele šole same, ki bodo prav v teh dneh izobesile letake, s pozivom na to »narodno obveznost«.

Že velikokrat smo pisali o praktični koristnosti znanja dveh jezikov — življenje v obmejnem prostoru — da bi odpravili dvome in morda prepričali tiste starše, ki so v dilemi.

O vsem tem smo tudi na straneh našega dnevnika večkrat pisali in poudarjali, zato bi tokrat opozorili na nekatere pomisleke, ki jih imajo nekateri starši v zvezi z vpisom v slovensko šolo. Nekateri pač zgrešeno ugotavljajo, da se otrok v slovenski šoli slabo nauči italijanskega jezika. Ta ocena ne drži, saj je znano, da so učni programi na naših šolah enaki onim, ki jih posredujejo na italijanskih. Nobenega strahu in dvoma torej pred manjšim morebitnim znanjem, ravno nasprotno.

Drugo vprašanje, ki se postavlja v tem času predpisov, pa zadeva mešane zakone. Teh je tudi na Goriškem vse več. Potrebno bi torej bilo, da tudi ti starši, ki verjetno ne berejo slovenskega časopisa in ki niso dobri seznanjeni s prednostmi slovenske šole, so o tem primerno informirani. Informacije v italijanskem tisku o vpisu v slovenske šole skorajda ni, zato bi kazalo kako drugače poiskati pot do teh slovensko-italijanskih družin, ki si ravno tako zaslužijo vso našo pozornost.

S tem v zvezi bi omenili protest, ki so ga izrekli nekateri slovenski starši s Krminskega, saj je tamkajšnja Občina izdala informacijo o predpisu le kar zadeva italijanske šole. Povsem je spregledala dejstvo, da na Plešivem deluje tudi slovenska osnovna šola.

Starši, ki bi radi kaj več izvedeli o možnostih šolanja na slovenskih osnovnih šolah v mestu in okolici, predpisih in vsem, kar sodi zraven, se lahko zanimajo kar na posameznih šolah in vrtcih, vpisovanje pa poteka na obeh didaktičnih ravnateljstvih v Gorici (Ul. Brolo) in Doberdolu.

Komedija H. Gardnerja v Verdiju

Z delom ameriškega pisca Herba Gardnerja Rappaport, ki bo na sporedu jutri ob 20.30 v Verdijevi dvorani, se nadaljuje abonmajnska sezona italijanskega gledališča v Gorici. Nadaljuje se tudi ciklus odrskih del ameriških avtorjev. Ciklus se bo sklenil čez mesec dni (6. marca) z delom A. Millerja Vsi moji otroci.

Glavna igralka v jutrišnji predstavi sta znana (in prekaljena) Mario Scaccia in Fiorenzo Fiorentini. Delo je postavila na oder skupina OSI 85 iz Rima, v režiji Ennia Coltortija.

Prihodnja gledališka predstava v Verdiju bo že 16. februarja. Tokrat bo gostoval Giorgio Albertazzi z monologom iz Čehova. Ta predstava je izven abonmaja. Vstopnice je mogoče rezervirati v turističnem uradu Appiani.

Občinski svet

Jutri ob 18.30 je napovedana seja goriškega občinskega sveta, ki se bo predvidoma sestala tudi v torek ob isti uri. V torek ob 15.30 pa je napovedano zasedanje pokrajinskega sveta. Na torkovi seji bodo v uvodnem delu razpravljali o resoluciji socialistične stranke o reformi krajevnih ustanov.

KULTURNI Srečanja z avtorji

V SREDO, 7. februarja 1990, ob 18. uri v Kulturnem domu srečanje s koroškim pesnikom in slikarjem

Gustavom Janušem

Predstavitelj in pogovor bo vodil Jan Zoltan.

SLOVENSKA PROSVETA - ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV

Avditorij v Gorici, v četrtek, 8. februarja, ob 20.30.
Kulturni dom v Trstu, v soboto, 10. februarja, ob 20.30.

»... DA BI ZEDINIL ROD SLOVENŠNE CELE...«

DAN SLOVENSKE KULTURE '90

Nastopijo: Mešani pevski zbor Milan Pertot iz Barkovelj (vodi Aleksandra Pertot), Moški pevski zbor Mirko Filej iz Gorice (Zdravko Klanjšček), recitatorji Alda Sosič, Barbara Rustja, Franko Korošec, Drago Gorup, sodelujeta Karin in Fiona Mezgec, gojenci glasbenih šol David Žerjal, Maila Ozbič, Vasja Legiša, Erika Buzečan, Marko Štoka, Francesco Furlanich, Claudia Sedmach in Miran Devetak.

Slavnostna govornika: ALDO RUPEL in BORIS PAHOR

Scenarij: JANEZ POVŠE; režija: MARKO SOSIČ

V sodelovanju s šolo Glasbene matice, Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel, Deželnim sedežem RAI. Prireditev so podprli slovenski denarni zavodi.

Ciklus koncertov Jazz glasbe Mramor in Bortolani ob klavirju S. Donati

V torek, 6. t. m., ob 20.30 bo v deželni avditoriju v Ul. Roma na sporedu drugi koncert iz ciklusa "Jazz srečanja", ki jih prireja odborništvo za kulturo goriške občinske uprave in skupina Kappa Vu iz Vidma. Pobuda je namenjena predvsem mladini, ki bi želela поблиže spoznati razvoj jazz glasbe, od starih melodičnih gospelov do sedanjih izvajanj z najmodernejšimi glasbenimi pripomočki. Prejšnji teden so bili gostje avditorija člani ljudske glasbene šole "D. Gillespie" iz Bassana del Grappa, v torek pa bosta gledališka igralca Enrichetta Bortolani in Gualtiero Mramor nastopila ob zvokih klavirja Silvia Donata. Torkov večer nosi naslov "Blues", saj bodo nastopajoči skušali prikazati pravi pomen tovrstne glasbene zvrsti, ki izpričuje tegobe vsakdanjega življenja ameriškega črnega prebivalstva. Naslednji koncert bo na sporedu v soboto, 10. t. m., ko bo nastopila skupina Milano Jazz Band.

Protestna stavka dijakov

Včeraj je velika večina dijakov italijanskih višjih srednjih šol stavkala proti t.i. privatizaciji šolskih zavodov. Napetosti na univerzah, kjer trajajo

zasedbe in nemiri že kakšen teden, so se tako pridružili še dijaki srednjih šol.

Minister za šolstvo Mattarella je sicer že v četrtek izjavil, da bo italijanski šolski ustroj še naprej ostal v rokah države, kar pa dijakov očitno ni prepričalo. Z včerajšnjo stavko so dijaki želeli seznaniti politične organe in vso javnost, da je še skrajni čas, da se izvede šolska reforma, saj tarejo italijansko zastarelo šolstvo še številni nerešeni problemi.

Tudi v Gorici se je večje število dijakov pridružilo stavki. Na slovenskih višjih srednjih šolah pa je bila udeležba nekoliko drugačna. Stavki se je pridružila večina licejcev, učiteljskih in dijakov zavoda Žiga Zois na trgovskem zavodu Cankar pa je pouk potekal normalno. Žal nimamo podatkov o odločitvah na sekciji zavoda ITI.

izleti

SPD Gorica priredi 11. t. m. avtobusni izlet na sneg.

Informacije in prijave v trgovini Bavcon, tel. 20734, v večernih urah ter v sredo od 10. do 12. ure na društvo. Izleta se bo udeležil tudi smučarski učitelj. Društvo nadalje obvešča, da tečaja smučanja na Nevejskem sedlu ne bo.

Priprave na tradicionalne pustne prireditve Sprevodi vozov in mask

Letošnji pust prehaja v zaključno najbolj vročo fazo. Marsikdo se že nekaj časa navdušeno pripravlja na pustne norčije, ki bodo letos po sedanjih predvidevanjih še številnejše in pestrejšje. Tudi letos se bo v nedeljo, 25. t. m., po goriških mestnih ulicah vil pustni sprevod, ki bo popeljal pisano množico mask in vozov iz Podturna po ulicah Veneto, XXIV Maggio, Korzo Italia in Verdi ter Oberdan vse do Travnika, kjer bo zaključna manifestacija. Prireditelji sprevoda, to sta Center za ovrednotenje kulturnega izročila v Podturnu in odbor, ki nastopa pod imenom "Pust mladih - Carnevale giovane", bosta letos izpeljala še vrsto drugih zanimivih pobud, ki bodo v naše mesto nedvomno pritegnile še večje število radovednežev in ljubiteljev pustnih norčij.

Kar zadeva tradicionalni pustni sprevod bo letos še zanimivejši in predvsem glasnejši, kot napovedujejo prireditelji, ki bodo poskrbeli za ustrezno glasbeno spremljavo. Niso se sicer še dokončno odločili, če bo za glasbo poskrbela godba na pihala ali primerno ozvočenje, vsekakor, in to je najvažnejše, glasbe ne bo manjkalo. Tudi na Travniku bo letos še živahnije. Živčno čakanje na razglasitev

zmagovalcev nagradnega tekmovanja pustnih vozov in skupin bodo popestrili z nagradno tombolo. Ob zaključku nedeljskega potepanja po goriških ulicah pa bo spregovorila priljubljena gostinja goriškega gradu "bela gospa - dama bianca", ki bo na zgovoren način podala šaljivi in zbudljivi obračun o najvažnejših goriških dogodkih in osebnostih lanskega leta. Prireditelji pustnega sprevoda bodo v naslednjih dneh skušali doseči sporazum z goriško občino in združenjem trgovcev, da bi v nedeljo lahko normalno poslovale vse trgovine.

Največja novost pa bodo nedvomno konjske dirke, ki jih bodo priredili na štadionu Baiamonti najverjetneje že v nedeljo, 18. t. m. Prireditelji so namreč najprej menili prirediti omenjeno konjsko tekmovanje med goriškimi rajoni v soboto, 24. t. m., vendar so naknadno spremenili datum, da ne bi bile v našem mestu istočasno kar dve pustni manifestaciji. V soboto, 24., bodo namreč prijatelji zlahtnega kozarčka "Amici del tajeto" priredili tradicionalno pustno zabavo na Kornu pred pokrajinskim muzejem. Kar zadeva konjsko tekmovanje lahko dodamo še to, da se bodo jahalci goriških mestnih

rajonov spoprijeli v različnih spretnostnih jahalnih prvinah. Prirediteljem bodo ob tej priložnosti priskočili na pomoč člani konjskega središča La remuda iz Pevme.

Na pust se mrzlično pripravljajo tudi na Tržiškem, kjer bo tudi letos "šjor" Anzoleto na pustni torek ob 12. uri prebral humoristično, večkrat močno napadalno litanijo o slabostih občinskih voditeljev in o problemih, ki tarejo širšo tržiško območje. Tudi v Trziču bodo priredili pustni sprevod po mestnih ulicah, nekaj podobnih manifestacij bodo priredili tudi v drugih večjih središčih na Tržiškem.

Kako bodo praznovali letošnji pust po naših vaseh? O tem nimamo še točnejših podatkov, vendar prepričani smo, da zabava ne bo izostala. V soboto, 24. t. m., bo v prostorih Kulturnega doma v Gorici pustna zabava, ki jo prireja SMReKK. Na pustni torek se bodo vedno v Kulturnem domu zabavali najmlajši, saj bo na sporedu pustno rajanje - Vrtiljak šte. 4. Kot je že običaj pa se bomo lahko poslovili od strica Lovreta dan kasneje, v sredo, 28. t. m., ko ga bo v Doberdolu pisana množica spremila na njegovi letošnji zadnji poti.

Petkovo trčenje pri Ločniku Pridržana prognoza za šoferja

Zdravstveno stanje 50-letnega šoferja avtobusa Micheleja Devinarja iz Krmina in 28-letnega avtomobilista Antonia Scilipottija iz Campoformida, ki sta bila v petek zvečer ranjena v prometni nesreči pri Mošu, o kateri smo poročali že v včerajšnji izdaji, je še naprej zelo resno. Zdravniki so si za oba ponesrečenca pridržali prognozo. Devinar leži v oddelku za oživljanje, saj so mu zdravniki ugotovili poleg močnega pretresa možganov še zlom rebra in nalom gležnja, Scilipottija, ki je v nesreči dobil močan pretres možganov in številne hude udarce v prsni

koš, pa so prenesli na kirurški oddelk.

Zapisnik nesreče sestavljajo goriški karabinjerji. Kako je do težke prometne nesreče prišlo bodo lahko ugotovili šele po zaslišanju obeh ranjencev. Njuno zdravstveno stanje pa je takšno, da je kaj takega zaenkrat še nemogoče.

Včerajšnjo informacijo, ki je bila, zaradi pozne ure nepopolna, dopolnjujemo še z vestjo, da sta se na avtobusu, poleg šoferja, peljala še dva mladeniča, ki pa sta bila le laže ranjena in sta kar sama zlezla iz prevrnjenega avtobusa.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 28. 1. do 3. 2. 1990.

RODILI SO SE: Francesco Roset, Sabrina Visintin, Francesco Komauli, Alessia Cabas, Martina Dorni, Daniele Collenzi, Michel Casavecchia, Roman Badin, Lorenzo Meregalli, Pierangelo Tripiani, Monica Zappalà.

UMRLI SO: 77-letni Michele Tinta, 53-letni upokojenec Antonio Kravos, 77-letni Natale Paulini, 82-letna gospodinja Irma Brandolin, 82-letna upokojenka Giovanna Stuper, 77-letna gospodinja Melania Čuk vd. Barazetti, 78-letni upokojenec Pietro Zoff, 85-letna upokojenka Maria Spessot vd. Macor, 94-letni upokojenec Giovanni Sfiligoj, 65-letni upokojenec Arturo Corubolo, 81-letni upokojenec Giovanni Marvin, 83-letni upokojenec Giuseppe Sion, 78-letna Armida Barago vd. Moratti, 81-letna gospodinja Alma Novello, 74-letni upokojenec Altero Pallavicini, 90-letni upokojenec Luigi Dedalucci, 76-letna upokojenka Jozica Tomažič vd. Skok.

V Sovodnjah Pokopali so J. Tomsiča

V Sovodnjah so v torek pospremili na domače pokopališče Janka Tomsiča, po domače Janka Štefčevega. Umrli je na svojem domu po daljši bolezni, ki ga je priklenila na invalidski voziček.

Janko se je rodil pred 78 leti v znani Štefčevi družini v Sovodnjah. Po poklicu je bil mehanik. Ta poklic je dolgo opravljal v Gorici, kjer je imel pri Sv. Justu urejeno delavnico, navedeno pa na Tržaški cesti.

Poklic mehanika je povezan tudi s sluzenjem vojaškega roka in kasnejšo aktivnostjo v okviru prekomorskih brigad v Južni Italiji. Janko je opravljal službo šoferja in, kot je sam večkrat pravil, so mu tudi po končani vojni obljubljeni službo v Beogradu.

Raje se je vrnil v domači kraj, kjer sta z ženo Mileno Ferloj iz Doberdolu ustvarila družino.

Janko je bil dolgoletni član pečanske sekcije VZPI-ANPI, ki ob žalostnem dogodku izreka svojcem iskreno sožalje.

prispevki

V počastitev spomina Janka Tomsiča so za cerkev v Sovodnjah darovali Vida Ferloja, 100 tisoč lir, Marija in Arnaldo Ferloja 100 tisoč lir.

V počastitev spomina Janka Tomsiča sta Zlata in Mirko Ferloja darovala 50 tisoč lir za ŠD Sovodnje.

Slovenska ljudska knjižnica Damir Feigel in Zveza slovenskih kulturnih društev

vabita vse otroke na

1. otroško urico

v Feiglavi knjižnici

ČRTA, PIKA,
KROG IN NOS
- ŠE VPRAŠAJ -
IN BOŽO KOS

V petek, 9. februarja, ob 17. uri v čitalnici Feiglave knjižnice.

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »Tesoro, mi si sono ristretti i ragazzi« in risanka »Una grossa indigestione«, prod. Walt Disney.

VERDI 15.30-22.00 »Seduzione pericolosa«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 16.00-22.00 »Il duro di Road Horse«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Tržič

COMUNALE 16.00-22.00 »Un'arida stagione bianca«.

EXCELSIOR 14.00-22.00 »Ritorno al futuro II«.

pogrebi

Jutri ob 9.30 Natale Paulini iz splošne bolnišnice v cerkev v Štandrežu in na glavno pokopališče.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Janka Tomsiča

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in vaščanom.

Posebna zahvala naj gre g. zdravniku Marjanu Cijan, pevskemu zboru ter duhovniku Marjanu Markežiču za opravljeni pogrebni obred.

Žaljuoč žena Milena in sin Ladi z družino

Sovodnje, 4. februarja 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in none

Jožefe Tomažič vd. Skok

se iskreno zahvaljujemo g. župniku Vojku Makucu, g. Jožku Kragju, g. Mauru Belletti, g. Karlu Bolčini, p. Brunu za pogrebni obred in iskrene tolažilne besede, moškemu pevskemu zboru iz Štmavra, dirigentu prof. Gabrielju Devetaku in vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti ter sočustvovali z nami.

Posebna zahvala naj gre tistim vaščanom in teti Jelki, ki so njej in nam pomagali v času hude bolezni.

Hčeri Marija in Ana, zeta Albin in Antonio, vnukli Lucija, Chiara in Matteo

Pevma, 4. februarja 1990

V znamenju prireditev ob kulturnem prazniku

Mesec februar je tudi sinonim praznika slovenske kulture. Tudi letos se bomo na Goriškem na različne načine in v raznih krajih spomnili dr. Francea Prešerna in razmislili o vlogi kulture kot ohranjalne moči našega in majhnih narodov. Osrednja proslava pod naslovom „Da bi zedinil rod slovenske cele...“ bo v četrtek, 8. februarja ob 20.30 v deželni avditoriju v Gorici.

Pomembnost letošnje proslave je v tem, da jo prvič skupaj v Gorici in Trstu prirejajo kulturne organizacije, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturo: Slovenska prosveta, Zveza slovenske katoliške prosvete in Zveza slovenskih kulturnih društev. Želja prirediteljev je, da bi tak način praznovanja Dneva slovenske kulture dobilo trajnejšo ob-

liko in se v bistvu ponavljalo vsako leto tudi v težnji, da bi zajelo celotno območje, kjer Slovenci prebivamo in izkazujemo svojo narodnostno in kulturno pripadnost.

Na večeru bomo prisluhnili izboru Prešernovih verzov in odlomkom iz dela Franceta Bevka »Kaplan Martin Čedermac«. Ob tem pa je Janez Povše, ki je sestavil vezno besedilo in poskrbel za scenarij, vključil še sporočila zamejskih književnikov. To so Vinko Beličič, Marko Kravos, Miroslav Košuta, Ace Mermolja, Irena Žerjal, Marij Čuk, Ljubka Šorli, Aleksij Pregarc, Bruna Pertot, Zora Saksida in Boris Pangerc. Recitatorjem, Aldi Sosič, Barbari Rustja, Franku Korošču in Dragu Gorupu, se bodo pridružili še pevski zbor Milan Pertot iz Barkovelj in

Mirko Filej iz Gorice, gojenci Glasbene matice in Centra za glasbeno vzgojo Emilk Komel. Na proslavi bosta sodelovali tudi Karin in Fiona Mezgec. Slavnostni govornik goriškega večera, ki ga je režiral Marko Sosič, bo prof. Aldo Rupel, medtem ko se bo v Trstu Prešernu poklonil prof. Boris Pahor.

Dan kasneje, in sicer v petek, 9. februarja ob 20.30 se bodo poklonili dnevu slovenske kulture člani kulturnega društva A. Paglavca iz Podgora. Na svojem sedežu bodo priredili večer, na katerem bodo nastopili domači moški pevski zbor Paglavca in animatorska gledališka skupina kulturnega društva Briški grič iz Števerjana. Priložnostni nagovor bo imel Janez Povše. Prav tako v petek, ob 19.30, bo Prešernova proslava v kulturnem in športnem centru na Vrhu. Pripravljajo jo člani KD Danica.

V Kulturnem domu v Sovodnjah bodo v soboto, 17. t.m. ob 20.30 pripravili skupno prireditev. Sodelujeta KD Sovodnje in pevski zbor Rupa—Peč. Program bodo dopolnili člani moškega zbora Skala iz Gabrij in gosti iz pobratene Škofje Loke. V Števerjanu bodo člani kulturnega društva priredili dvodnevno praznovanje. V soboto, 17. februarja bodo v društveni dyorani na Bukovju odprlifotografsko razstavo novogoriškega mojstra fotografije Rafaela Podobnika. Na večeru bodo med drugim predstavili Podobnikovo fotomonografijo Osojna Primorska. Predstavitve bo popestril nastop dekliskega pevškega zbora Alenka iz Števerjana. Dan kasneje, v nedeljo 18. februarja ob 20.30 pa bo na sporedu proslava, na kateri bodo nastopili pevski zbor osnovne šole s Kojškega in otroški pevski zbor z Dobrovega ter člani animatorske gledališke skupine KD Briški grič. Gost večera bo pesnik Marij Čuk, ki bo prebral nekaj svojih pesmi.

Kulturno društvo Jezero iz Dobrodobera pripravlja ob prazniku slovenske kulture prireditev v prvih dneh meseca marca, prav tako pripravljajo zanimiv kulturni večer tudi člani KD Oton Župančič iz Štandreža.

(Rafael Podobnik: »V Trovtajšu.« Razstavo slik bodo 17. t.m. odprli v Števerjanu)

Kamenček v mozaiku graditve nove Evrope

Misel v februarjem biltenu Kulturnega doma

Pred nekaj dnevi je izšla peta redna številka Informativnega biltena Kulturnega doma v Gorici. Tudi februarjski program je pester in raznolik, saj ga sestavljajo vrsta zanimivih srečanj z avtorji, četrtkovne filmske predstave, v drugi polovici pa bo več prostora namenjeno pustnim norčijam in zabavi. Obiskovalci goriškega Kulturnega doma bodo lahko v tem mesecu prisluhnili pesniku Gustavu Janušu in pisatelju Carlu Sgorlonu. Zanimiv bo tudi večer na temo »Preteklost in bodočnost Italijanov v Istri«, kjer bosta gosta predsednik Unije Italijanov v Istri in na Reki Silvano Sau in nedanji goriški župan Pasquale De Simone. V februarju se bo odvijala tudi živahna razstavna dejavnost. Ogledali si bomo lahko dve samostojni likovni razstavi: Prva predstavlja dela števerjanskega slikarja Vladimirja Klanjščka. Za njim se bo predstavil gost iz Škofje Loke, Stane Žerko.

Med družabne večere spada srečanje ob 20-letnici rekreacije SPD Gorica.

Bilten goriškega Kulturnega doma je od začetka tega leta tudi redno registriran na goriškem sodišču. Na ta način bo lahko zadobil še večje razsežnosti v okviru informacijske dejavnosti, kar je spodbuden podatek za nadaljnji razvoj. Uvodno misel v februarjem biltenu je prispeval predsednik Medobčinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva za severno-primorsko regijo Branko Dolenc, ki tolmači zadnjo kitico Prešernove zdravljice na sledeči način: »Ne le v štiridesetih letih prejšnjega stoletja, v času pomladi narodov, ob koncu tega in v naslednjih stoletjih bodo Prešernovi verzi izražali človekovo večno željo in hotenje po sožitju, miru in svobodi. Po uresničitvi gesla človek - človeku - človek. V mesecu, ko Slovenci po svetu praznujemo, v spomin na pesnika Franceta Prešerna, naš kulturni praznik, s posebnim zadovoljstvom spoznavamo, da mnogokje uresničujemo pesnikovo izročilo z dejavnostjo kulture. Ambasadorsko z neomejeno vizo. Kulturni dom v Gorici je z nastežaj odprtimi vrati vsemu, kar združuje, povezuje in utrjuje med kulturami različnih narodov in narodnos-

ti, na tem mestu večnega prepaha storil marsikaj več kot bi še pred desetletji lahko pričakovali. Je prostor in več kot to, saj združuje vse, ki ne gledajo od kod prihajajo, temveč kam gredo. V času, ko gradi Evropa tako na vzhodu kot na zahodu novo prihodnost, v kateri ne bi bilo velikih in malih, močnih in nemočnih, bo nam v tem prostoru različnih kultur, toda mnogokrat skupne usode, morda laže. Laže graditi zato, ker imamo institucije in ljudi v njih, ki so kamenčke v mozaiku nove Evrope že trdno vgradili.«

■ Trgovinska zbornica obvešča, da bo Ustanova za zunanjo trgovino (ICE) skrbela za uradno prisotnost italijanskih razstavljalcev na sejmju ANKOMAK, ki bo od 21. do 27. maja v Ankari. Gre za specializiran sejem gradbenih strojev. Podjetja, ki nameravajo sodelovati na omenjeni prireditvi, naj to sporočijo, najkasneje do 14. februarja ustanovi ICE.

Pobuda sekcije WWF za varovanje gozdov

Goriška sekcija Svetovnega sklada za varstvo narave (WWF) je te dni naslovila upraviteljem občin na Goriškem, upraviteljem Pokrajine in Dežele, sodstvu in Ministrstvu za okolje odprto pismo. V njem opozarja na na Goriškem menda zelo pereč problem stalnega krčenja gozdnatih površin, bodisi kot posledico širjenja vinogradov, zlasti v Brdih in kot posledico širjenja industrijskih nasodov topolov v bližini vodnih tokov.

Pismo navaja pomembnost naravnega gozda za ohranjanje biosistemov, za varovanje živalskih in rastlinskih vrst ter se zavzema za zavarovanje gozdnatih površin povsod, kjer je to mogoče.

Posebno pozornost se v pismu namenja občinskim upraviteljem. Pri preučevanju prošenj za nove nasade trt ali topolov, naj bi upoštevali vse elemente, predvsem pa naj bi dosledno spoštovali predpise, ki urejajo tovrstne posege v okolje.

Predstavniki sklada se v pismu zavzemajo tudi zato, da bi iz javnih skladov ne dajali prispevkov za sajenje vinogradov, z ozirom, da je ta panoga že itak visoko donosna. Prav tako naj ne bi dajali prispevkov za sajenje topolov na površinah, ki jih prerašča naravni gozd.

Podpora iz javnih skladov bi bila dobrodošla za tiste pobude, ki imajo za cilj ohranjanje in širjenje naravnega gozda.

Skratka WWF predlaga, da se spremeni dosednji način vrednotenja gozda, pri čemer ekonomska računica ne more biti glavni element.

Pobuda sekcije WWF se zavzema tudi za skrbnejše nadzorstvo nad izvajanjem predpisov in za večjo skladnost v delovanju raznih služb, oziroma organov.

Doslej se nimamo vesti, kako so naslovniki in tudi tisti, ki jih posredno zadeva, sprejeli pobudo.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

obvešča, da je še nekaj prostih mest na tečajih za

— BANČNO TEHNIKO (30 ur)

— ANIMATORJE NA DRUŽABNO-VZGOJNEM PODROČJU (40 ur)

Interesenti naj se obrnejo na sedež zavoda v Gorici, Križna ulica - Ul. Croce 3 (tel. 81826), vsak dan razen sobote od 10. do 14. ure.

Rok za prijavo je do 5. februarja.

Corzutto Gianfranco

do 21. februarja 1990

POSEBNI POPUSTI

Pri vseh tapiserijah, zavesah, ročno in strojno tkanih preprogah, pernicah in pri vseh ostalih artiklih

GORICA — Ul. Morelli 19/B - 23/B — Tel. 0481/533432

Niz predavanj ob 100 – letnici rojstva V. Šček primorski duhovnik

Ob nedavni stoletnici rojstva velikega Slovenca in pomembnega primorskega duhovnika Virgila Ščeka, je ponovno oživela podoba pokončnega moža, ki posebno pri mlajši generaciji vzbuja veliko spoštovanje in željo po preučevanju njegovega dela in značaja. Bolj kot katera koli prejšnja generacija, bi želeli mladi primorski izobraženci razumeti Ščeka v njegovem času in njegovem poslanstvu, ki mu je bilo vse prej kot naklonjeno. Pomemben prispevek k revitalizaciji duhovne podobe Virgila Ščeka, ki naj bi bil po svojem socialnem delovanju tudi predhodnik navodil II. vatikanskega koncila, so bili vsekakor študijski dnevi lanske pomladi v Komnu. Svoja zanimiva dognanja so predavatelji nato publicirali v reviji 2000, št. 46/47 ter jih v letošnjem januarju v živi besedi posredovali goriški javnosti. V okviru niza predavanj, v katerih je prof. Peter Stres spregovoril o Virgilu Ščeku ter krščanskih socialih po prvi svetovni vojni, časnikar Marko Tavčar o Ščeku kot pobudniku katoliških organizacij na Goriškem, smo v četrtek zvečer lahko prisluhnili prof. Antonu Požarju, dolgoletnemu župniku iz Lokev pri Sežani.

Razumljivo, da je imel predavatelj, ki ga je skupno življenje in prijateljstvo dolga leta vezalo na tako nenevado osebnost, v Katoliškem domu veliko poslušalcev, ki so želeli, skušali iz Požarjevih spominov izluščiti podobo velikega primorskega duhovnika in politika. Le malo je osebnosti v naši skorajšnji zgodovini, ki kar same od sebe kličejo po književni upodobitvi, saj je bil čas, v katerem je Šček deloval za primorske Slovence izjemem. In on se je tega zavedel ter je kljub rahlemu zdravju, neštetim težavam v političnem pa tudi cerkvenem življenju, ostal kot Mojzes zgled svojemu narodu. V Požarjevem predavanju smo lahko sledili različnim življenjskim etapam Virgila Ščeka, ki ga je že v rani mladosti v rodnem Trstu vpeljala v slovensko molitev in pisano besedo ljubeča mati, kateri je 21. letni mladenič zaupal, da bo lahko le kot duhovnik največ dobrega storil za svoj narod! In ko je videl tržaški kaplan - najprej pri sv. Ivanu, nato pri sv. Antonu - v prvi svetovni vojni strahotno materialno in duhovno revščino tržaškega

prebivalstva, je vneto sledil napotkom Janeza Evangelista Kreka. V enem samem mesecu je obiskal 223 tržaških družin, potrebnih pomoči. Veliko dobrega je storil tudi na področju razvoja slovenskega šolstva v Trstu. Tu je pokazal vse tiste značilne organizatorske sposobnosti, ki so v kasnejših letih njegovega vodenja Zbora svecenikov sv. Pavla in delovanja v okviru goriškega Katoliškega društva, dale vidne rezultate. Ob zasnovi goriške Mohorjeve družbe in Katoliški tiskarni velja omeniti Ščekovo nenehno skrb za slovenski naraščaj. Otroški molitvenik "Kam greš" so v Gorici tiskali v več deset tisoč izvodih, poskrbel je za slovenski katekizem Benečanom in Rezi-janom in ni čudno, da so bili vedno glasnejši ugovori s strani italijanskih oblasti: "Češ, Šček sprti podira tisto, kar država gradi." Njegovo parlamentarno obdobje, ko sta v isti poslanski klopi sedela skupaj De Gasperi in predstavnik goriških Slovencev večni narodnostni razboritež Virgil Šček, bi bilo vredno popolne analize. Med 200 interpelacijami, ki so jih v mandatni dobi 1921-23 vložili slovenski in hrvaški poslanci iz J.K. jih je 50 vložil sam Šček! Njegovi parlamentarni nastopi, v katerih je prihajala na dan hitroumnost in odrezavost kraškega človeka, so pustili sled tudi pri Mussoliniju. Ko je odšel na željo goriškega nadškofa

Sedeja - spori znotraj katoliške stranke - Virgil Šček iz Gorice in prevzel avbersko župnijo, je Mussolini vprašal tržaškega prefekta: "Cosa fa il Šček ad Avber, si finge il morto?", prefektov odgovor naj bi se glasil: "No, aspetta che moriamo noi, gli Italiani." Tudi v takrat majhni, neznani kraški župniji Šček ni mogel mirovati. Iz nje je po pripovedovanju prof. Požarja ustvaril živo občestvo, ki je prisluhnilo vnetemu cerkvenemu in narodnemu buditelju. Da je Tonetu Kralju zaupal preslikavo notranjosti avberske cerkve v novem ekspresionističnem slogu, nad katerim so se takrat mnogi zmrdovali, in v katerem je bilo potem preslikanih blizu 40 primorskih cerkev, lahko tudi zaznamo veličino Ščekovega duha. Ko je bila lanske jeseni na pročelje cerkve v Avbru postavljena zidna plošča v spomin na 14-letno Ščekovo župnikovanje, je v cerkvi mogočno zadone-la ljudska pesem, ki jo je - kljub slabemu posluhu - razvil Šček, s tolikšno ljubeznijo, da je skladatelj Franc Kimovec rekel: "Vse svoje skladbe bi dal za eno ljudsko pesem ki jo pojejo v Avberju." Vojna in povojna leta so bila za Virgila Ščeka izredno naporna. Zaradi fašističnih pretenj in nasilja se je umaknil k župniku Antonu Požarju v Lokev. Po vojni je veliko storil, da bi bile državne meje izmučenemu primorskemu človeku pošteno zarisane in tako je v tej svoji narodnostni zagnanosti prišel v hude spore s tržaškimi škofom Santinom pa tudi s tistimi ki so mu očitali, da se to za katoliškega duhovnika ne spodobi. Tako je prišlo do škofove suspenzije "at divinis", čeprav je Virgil Šček v vseh preizkušnjah ostal zvest Bogu in cerkvi. V njegovih zapisih "Paberkih" bi našli verjetno ves križev pot tega nesmiselnega prerakanja, ki je grenilo zadnje Ščekove dneve. Mož, ki ni bil nikdar trdnega zdravja, se je moral po vojni podvreči številnim operacijam. Umril je v ljubljanski bolnišnici 6. julija 1948. Stanovški prijatelji, ki so mu bili zadnje dni ob strani niso dovolili, da bi do Virgila Ščeka prišla vatikanska prepoved: "Ad statum laicalem reducere!" Prepoved duhovniškega poklica človeku, ki je vedel, da bo le z njim lahko največ dobrega storil za svoj narod.

DORICA MAKUC

V četrtek v Gorici, v soboto v Trstu

V Prešernovem imenu skupaj na dnevu slovenske kulture

Odkar je bil 8. februar proglašen za dan slovenske kulture, ima ta dan, ki je poimenovan po največjem slovenskem pesniku globok simboličen pomen. Letos bo za Slovence v Italiji Prešernov dan imel še globlji pomen, saj je novost letošnjih proslav v Trstu in v Gorici sodelovanje in skupna organizacija praznika Slovenske prosvete, Zveze slovenske katoliške prosvete in Zveze slovenskih kulturnih društev.

Program proslave bo letos skupen za Trst in Gorico, različna bosta le slavnostna govornika. V Gorici bo v deželnem Avditoriju v četrtek, 8. februarja, ob 20.30 spregovoril Aldo Rupel, v soboto, 10. februarja, pa bo (prav tako ob 20.30) v Trstu govoril pisatelj Boris Pahor.

Vsebina proslave želi naglasiti bivanjski trenutek Slovencev v Italiji. Scenarist Janez Povše je zbral verzze sodobnih zamejskih pesnikov, ki govorijo o našem življenju, vpletel pa tudi odlomke iz del Franceta Bevka in seveda Prešerna. Spletu je dal naslov »Da bi zedinil rod slovenske cele«.

Slovesna proslava dneva slovenske kulture bo tudi v Beneški Sloveniji in sicer v petek, 9. aprila, v Špetru. V okviru proslave bodo ob 19. uri v Beneški galeriji odprli razstavo umetnika Bogdana Groma, slovesnost pa se bo nadaljevala v občinski dvorani, kjer bodo igralci SSG v slovensčini in italijanščini podali verzze Srečka Kosovele, nato pa bo pianistka Ingrid Silič zaigrala skladbe znanih klasičnih avtorjev. Slavnostna govornica bo Claudia Salamant.

Potovanje v nacistični planet

V Mali dvorani tržaškega Krožka za kulturo in umetnost bodo v sredo, 7. t. m., predstavili knjigo Tržačana Alberta Bertija »Potovanje v nacistični planet. Trst, Buchenwald, Langenstein« (Viaggio nel pianeta nazista. Trieste, Buchenwald, Langenstein). Knjigo, ki jo je izdala založba Franco Angeli na pobudo Deželnega inštituta za zgodovino odporniškega gibanja, bo predstavil prof. Teodoro Sala.

Alberto Berti, ki je eden od ustanoviteljev inštituta, se je rodil v Piranu leta 1921. Študiral je v Trstu in je bil univerzitetni študent, ko so ga vpoklicali pod orožje. Kot oficir letalstva je bil član komisije za premirje s Francijo, po 8. septembru leta 1943 pa se je pridružil partizanom grupe »Giustizia e liberta«. Esesovci so ga aretirali, ko bi moral Berti sporočiti v Milan imena istrskih krajev, kamor bi se zavezniki lahko izkrcali. Po aretaciji so ga najprej zaprli v Coroneo, kjer so ga surovo mučili, nato pa deportirali najprej v Buchenwald in nato v Langenstein, kjer so bili jetniki prisiljeni delati v podzemskih rovih in so bili zapisani smrti, saj so nacisti menili, da poznajo kopico vojaških tajnosti.

Ker je govoril nemško in francosko, je Berti v obeh lagerjih navezal stike s kopico deportirancev iz različnih držav in raznih narodnosti. Med temi je spoznal tržaškega zdravnika Fausta Pecorarija, novinarja Ferdinanda Zidarja in druge. V času ujetništva je Berti nadaljeval z bojem proti nacizmu predvsem s solidarnostjo do sotrpinov, s ponosom, s trdno voljo, da se upre vdanosti v usodo in dokumentira zločine. Osnovna nit knjige temelji namreč na desetih listkov z beležkami (največkrat drobcev cementnih vreč), ki jih je Berti ohranil vse do osvoboditve.

Po osvoboditvi se je Berti vrnil v Trst, kjer je delal predvsem v krajevni in vsedrjavni industriji.

Bertijeva knjiga je zanimiva zaradi pogovorov, ki jih je imel v lagerju z ljudmi različnih narodnosti, različnega družbenega izvora in ideološkega prepričanja. Zanimiva je, ker objavlja nekatere še neobjavljene dokumente, predvsem pa ker zelo lucidno izrisuje »nacistični planet« in obnavlja preteklost, ki je ni mogoče ne odmisлити ne pozabiti. Predvsem pa knjiga opozarja na pomen človeške solidarnosti, na dostojanstvo in na nesebično civilno in politično angažiranost, ki v sodobnem svetu nevarno bledijo.

Uvod v Bertijevo knjigo je napisal zgodovinar Enzo Collotti, ki je s svojo nedavno študijo o nacizmu in fašizmu izzval veliko razprav in polemik.

Na obisku pri svetoivanskem slikarju in umetnostnem kritiku Milku Bambiču Eksperimentiranje kot življenjski imperativ

Ni navada, da komu čestitamo nekaj mesecev pred njegovim rojstnim dnevom. A Milko Bambič je lahko izjema, saj slikar nič ne skriva svojih let in prav ponosen je, da jih bo v aprilu imel kar 85. Zato sem ga obiskala na njegovem domu pri Sv. Ivanu, ga povprašala o njegovem zdravju in mu že vnaprej tudi čestitala. Ko bo zares slavil visoki življenjski jubilej, mu bom pač čestitala spet skupno z vsemi ostalimi.

Milko Bambič je bil mojega obiska vesel. »Veste, da mi čestitate prvi. Upam, da mi boste prinesli srečo, da bom svoj 85. rojstni dan doživel in lepo preživel in da bom še lahko delal in eksperimentalno.«

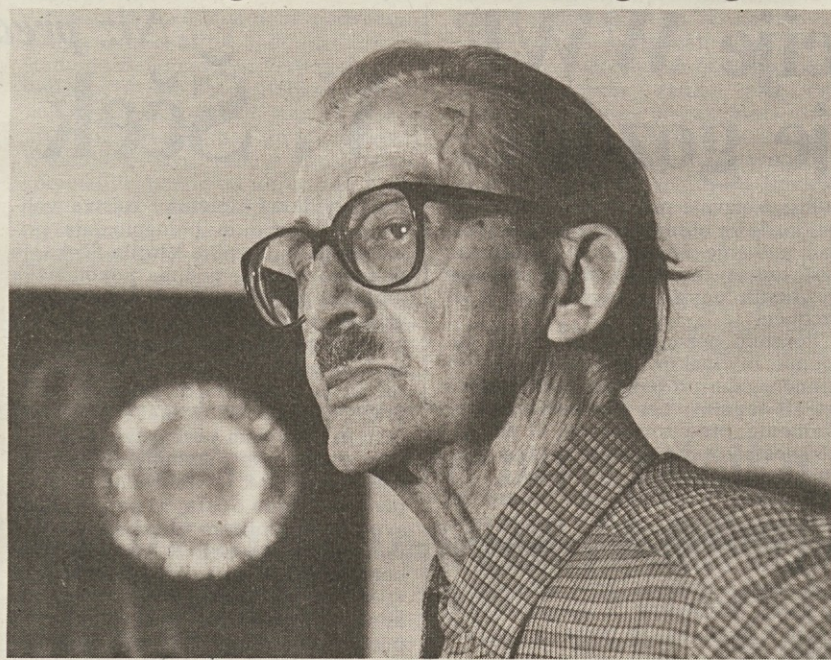
Od tod dalje je stekel najin razgovor. Najprej seveda o razstavi Vsakdanjki v Mali galeriji in v lokalu Arcus v Sežani, ki so jo prav te dni zaprli. »Razstava je bila pripravljena na željo tamkajšnje kulturne skupnosti. Razstavljal sem kakih 40 portretov ljudi, ki jih dnevno srečujem, na primer v avtobusu. Sami ne vedo, da so moji modeli. Jaz pa jih gledam, si v mislih zapomnim njihov obraz in ga nato z rdečo kreda doma začrtam. Izkupiček za prodane portrete je namenjen prizadetim otrokom sežanske občine. Ker je bila razstava humanitarne narave, bi si bil želel še večjega materialnega uspeha. Saj je šlo končno tudi za neke oblike pomoči prizadetim osebam. No, vseeno sem z razstavo zadovoljen.«

Čeprav je komaj opravil z razstavo v Sežani, ima Bambič že v načrtu nove razstave. Na primer tisto v Ricmanjih, ki bo še ta mesec v Babni hiši.

»Sodeloval sem na razstavi v prostorih Hranilnice in posojilnice na Opčinah, ki je bila tudi v dobrodelnih namene in sicer za odkup sedeža Sklada Mitje Čuka. Tudi tam sem dal na razpolago osem svojih slik. Sedaj so mi rekli, da bi pripravil svojo razstavo na sedežu Društva slovenskih izobraženecv v Ul. Donizetti, tudi v korist omenjene ustanove. Rad sem se odzval in upam, da se bo našlo kaj naših Slovencev, ki bodo te slike kupili. Jaz svojih slik ponavadi nikoli ne prodajam, ker nimam nobene potrebe po denarju. Ko pa gre za dobrodelne akcije, sem vedno vesel in pripravljen sodelovati.«

Sedela sem na njegovem fotelju, ob meni je bilo odlikovanje, ki ga je dobil od SKGZ, zraven pa je bil še kup steklenic, panettonov in še neodprtih darilnih paketov, ki jih je prejel za praznike.

»Vidite, vse to so mi podarili razni znanci in prijatelji, kar pomeni, da me

imajo radi, ali da me vsaj spoštujejo in kot umetnika tudi upoštevajo.«

Pa bo res držalo, saj je že v dobri uri, ki sem jo preživela na njegovem domu, večkrat zabrel telefon. Meni neznana ženska je Bambiča spraševala, ali še piše kritike in ali bi si lahko ogledal njeno razstavo. Oglasila se je tudi mlada umetnica Valentina Verani.

»Vidite, to je obetavna mlada umetnica. Sodeluje v skupini mladih umetnikov iz različnih evropskih držav, ki se sami imenujejo "essenzialisti". Na vsak način me želijo vključiti v to skupino. Prijetno mi je, da me mladi tako upoštevajo in jim bom verjetno dal svoj "žegen".«

Ali ne bi sedaj resneje spregovorila o vašem življenju in delu?

»Kar dajva. Pred tem si morate ogledati moje stanovanje, prostore, v katerih delam, in moja dela. Vam se bo najbrž vse to zdelo pravi kaos, a jaz se tu zelo dobro znajdem in v njem lahko delam.«

In res ga ni zmešnjava prav nič motila. Če je potreboval časopis, knjigo ali kakšno drugo stvar, da je bolj nazorno pripovedoval, je našel hitro in brez težav. Sama bi bila verjetno vrgla puško v koruzo.

Milko Bambič se je rodil 26. aprila 1905 v Trstu, maturiral je na realki v Idriji, obiskoval Trgovsko visoko šolo v Trstu, se vpisal na arhitekturo v Ljubljani, kjer pa študija ni nadaljeval, ker ga je že vleklo na pot umetnosti.

Obvarujmo domačo nošo pred nezaželenimi poneverbami

Morda zaradi nelahke preteklosti in političnih dogodkov pretekle dobe so ljudje tu pri nas iskreno navezani na nošo in na ljudsko izročilo. Ta navezanost nas seveda ne obvaruje pred nevarnostmi, ki nam jih podtika sodobnost. Med mnogimi vaškimi priložnostmi, ko ženske in dekleta oblečejo domačo nošo - obletnice, pogrebi ali svečanosti ob spomenikih, je Kraška ohcet edini praznik, na katerem se množično zberejo ljudje v nošah.

Od ohceti do ohceti lahko opazimo, kako postaja oblačenje v nošo iz leta v leto zaniknejše. Prav gotovo je temu večkrat krivo neznanje ali nepoznavanje, včasih pa tudi napačno usmerjena ali pretirana želja, da bi se zdeli čim lepši, čeprav to ne odgovarja »lepoti« noše, kot so jo pojmovali naši predniki. In tu velja poudariti, da je noša muzejski predmet in da se mu torej moramo prilagoditi v pričeskah, dodatkih in celo obnašanju. Nezadovoljstvo in polemike (mimo besedice o definiciji, če je noša ljudska ali narodna) ob letošnji Kraški ohceti so bile zato neizbežne in v nekem smislu celo dobrodošle, saj so opozorile, da je treba na tem področju še marsikaj narediti in da je zato že skrajni čas.

Polemika je tudi spodbudila repensko kulturno društvo Kraški dom, da si je zamislilo tečaj ali nekakšno posvetovalnico o noši. Kako bo potekal tečaj, bo odvisno od potreb in želja udeleženk. Prvo srečanje bo v ponedeljek, 12. 2., v Novem kulturnem domu (v stari šoli) na Colu. Po uvodnem predavanju-razgovoru o vsem, kar spada k noši, bodo udeleženke lahko povedale svoje želje. Nadaljevanje tečaja, za katerega bo skrbela Marta Košuta, pa bo posvečeno obnavljanju posameznih delov noš ali celo izdelavi kompletne noše. Osnovna želja je seveda, da bi dragoceno dediščino obvarovali nezaželenih poneverb. (nak)

Gustav Januš v sredo v Gorici v četrtek pa v Trstu

V okviru tradicionalnih srečanj z avtorji bo v sredo gost goriškega Kulturnega doma znani slovenski kulturni koroški ustvarjalec Gustav Januš. Pesnik-slikar bo dopoldne gostoval v Vidmu, goriški Kulturni dom pa je koroškega ustvarjalca povabil še v Gorico na srečanje in razgovor s tukajšnjim slovenskim življenjem. V četrtek pa bo Januš v Trstu.

Gustav Januš se je rodil leta 1939 v Selah na Koroškem. Šolal se je na Koroškem, kjer je obiskoval najprej podružnico celovške nemške gimnazije v škofovskem internatu na Plešivcu in učiteljske v Celovcu. Od leta 1962 pa je učitelj v Št. Jakobu v Rožu.

Kot slikar je imel Januš doslej vrsto samostojnih razstav, obenem pa je sodeloval tudi na številnih skupinskih razstavah v Avstriji in v Jugoslaviji.

Še posebej pa je Januš znan kot pesnik. Njegova poezija je satirično realistična z motiviko sodobnega slovenskega koroškega življenja. Januš je redni sodelavec revije Mladje, njegove poezije pa so bile prevedene tudi v nemški jezik. Prevajal ga je tudi Peter Handke, ki ga je — tako kot druge slovenske ustvarjalce — predstavil avstrijskemu občinstvu.

Večer z Janušem bo v sredo, 7. t. m., ob 18. uri, umetnika pa bo predstavil kritik Zoltan Jan.

V četrtek, 8. februarja, pa bo Gustav Januš v Trstu, kamor ga je povabil Italijansko-avstrijski kulturni krožek, ki je precej konservativno usmerjen in ni nikoli imel velike simpatije za Slovence, zlasti za koroške Slovence.

Stvarnost pa se očitno spreminja tudi pri nas, tako da bo tudi v tej sredi mogoče končno spregovoriti slovensko in prikazati slovensko ustvarjalnost. Januš bo namreč bral svoje poezije v slovensčini in v nemščini. Srečanje bo v mali dvorani gledališča Verdi s pričetkom ob 18. uri.

slikanem ženskega lika že takrat, ko sem živel v Ljubljani. In več ženskih aktov imam spravljenih še tu pri sebi. To ni nič povezano s tem, da se nisem nikoli poročil. Vedno sem bil mnenja, da mora biti umetnik svoboden, če hoče ustvarjati, če hoče lepoto okoli sebe pravilno doživljati.«

Pred časom se je ponesrečil na avtobusu, s katerim se je peljal iz Sežane v Trst. »Sedaj imam namreč majhno garsonjero tudi v Sežani. Tako nesrečno sem padel, da sem se kar pošteno udaril. Bil sem dvakrat v bolnišnici. Še danes nisem povsem dober. In takrat, ko sem ležal v postelji, sem začel risati portrete z rdečo kreda. Poglejte, sedaj jih imam že cel kup. Potretiram v glavnem starejše osebe - predvsem tiste, ki jih srečujem v avtobusu. To mi je sedaj najljubše delo.«

Potem sva se ponovno zatopila v obujanje spominov. Podrobno je opisal, kako je začel v Ljubljani z ekspresionistično risbo, kako je vodil reklamno grafiko, kako je narisal reklamo za Radensko s tremi srci, za industrijo Peko itd.

»Sedaj si pa oglejte to mojo novo stvaritev,« je rekel in pokazal na skulpturo, ki se mi je zdela od daleč, kot bi bila iz marmorja, ali nasploh iz kamna.

»Nič takega ni. To je čisto navadna pena, s katero se ponavadi lepijo opazi. S to peno sem naredil skulpturo. Če jo bom razstavil, bo prav gotovo zbudila zanimanje. Lahko bi prejela tudi nagrado, bogve...«

Bambiču res ne manjka idej... »Kje neki. Imam še veliko načrtov in novih idej. Upam le, da mi bo zdravje dopuščalo, da jih uresničim. Zame je eksperimentiranje in iskanje novega življenjskega imperativ. Človek, posebno pa umetnik, se ne sme nikoli ustaviti.«

Še marsikaj zanimivega mi je povedal, pokazal tudi spalnico svojih staršev, povedal kako je njegov nono kupil dele stare gosposke hiše v bližini Pristaniškega doma v Trstu in iz teh zgradil hišo, v kateri sedaj umetnik tudi stanuje.

»Vse je sedaj že prava podrtija; toda nekoč je bila to ena najlepših hiš. No, še enkrat vam hvala za vaš obisk in čestitke. Ne bom vam te vaše pozornosti pozabil.«

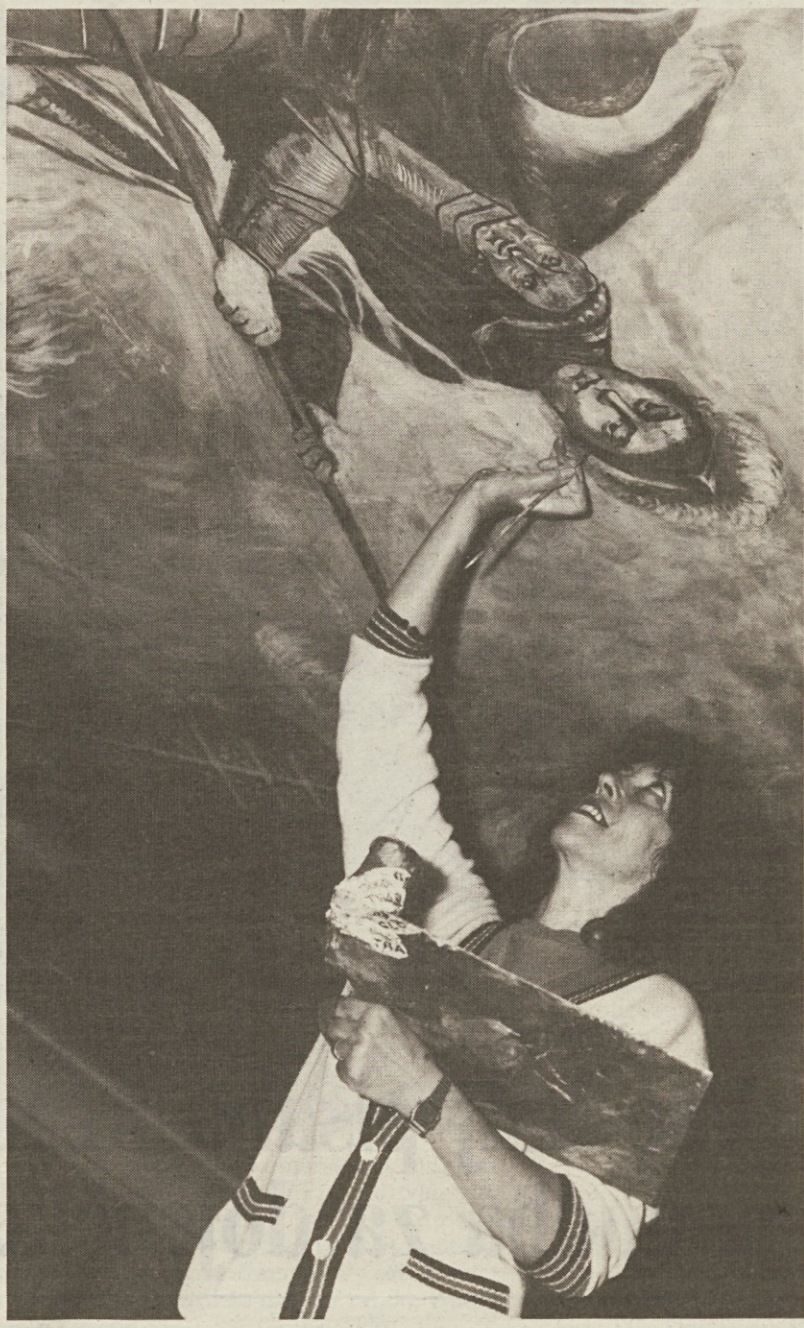
Za slovo pa sva spila še kozarček ramazzottija "che fa sempre bene". »Ne pozabite zapisati, da sem častni predsednik Društva zamejskih likovnikov in pa KASTA.«

NEVA LUKEŠ

Premalo sredstev za ohranjanje umetniške dediščine

Ricmanje:
pod
belo
barvo
se je
prikazal
napis

Damiana Ota

Dogodki in ustvarjalnost človeka, ki je živel na istih tleh kot danes mi, nam večkrat bežijo iz rok kot čas, ki iz dneva v dan mineva, na da bi se preveč zmenil za vse, kar je bilo pred njim. Tako včasih ne posvečamo dovolj pozornosti spomenikom preteklosti, ki nemo stojijo ob naši strani in se nemočno prepuščajo neizogibnemu propadu.

Med tistimi, ki jim je pri srcu ohranjanje teh spomenikov, je prav gotovo tudi ricmanjski župnik Angel Kosmač. Njemu gre v prvi vrsti zasluga za temeljito obnovo vaške cerkve, posvečene zavetniku sv. Jožefu, ki se je v zadnjih letih začela nevarno spuščati iz svoje domnevne trdnosti. Načel jo je zob časa, vlaga je vdirla med lesene tramove in se spravljala pod krhki omet, s tem je bila v nevarnosti tudi ogromna freska, ki skoraj v celoti prekriva strop osrednje cerkvene ladje. Popravilo in restavriranje sta terjala nemalo truda, še posebno pa ogromen denarni prispevek, za katerega je pač moral poskrbeti župnik sam. In prav njemu gre zasluga - sicer dovolj obtežena z nezanimljivim finančnim bremenom! - da je prišlo do zanimivega odkritja v zvezi s stropno fresko, saj je spodbuda za začetek del njegova.

Obnovitvena in restavratorska dela sta v sodelovanju opravila tržaški Studio restavratorjev Scatola-Sfreddo in gradbeno podjetje Ci & Gi, prav tako iz Trsta, po strokovnih navodilih geometra Goina. Poleg umetniško obnovljene freske ima ricmanjska cerkev sedaj tudi na novo prepleškano zunanost, notranji strop in zgornji stenski del, utrjeno streho s podstrešjem, nova steklena okna v stranskih nišah, restavrirana lesena vhodna vrata, ki segajo še v leto gradnje poslopja (na njih je vklesana letnica 1771), in nov vitraj na pročelju nad vhodom v cerkev, ki so ga po osnutku likovnika Edija Žerjale izdelali muranski steklarji. Poleg freske je tržaški restavratorski studio poskrbel tudi za površinsko čiščenje štirih kipov, ki so nameščeni v nišah pročelja (na žalost so se morali zaradi pomanjkanja potrebnih finančnih sredstev omejiti le na tol), glavino posega pa je seveda zavzela obnova notranje freske, ogromnega poslikanega pravokotnika, ki prekriva 120 kvadratnih metrov stropne površine. Za tehniko in organizacijo dela je poskrbel Giorgio Sfreddo, umetniški del pa je dokončala Anna Maria Scatola. Zato tudi - sicer ne popolnoma utemeljeno - edino njeno ime povezujejo z odkritjem, do katerega je prišlo med dejanskim obnavljanjem slikovne plati freske. Delo, ki so ga domačini prisojali nekemu Žerjalu (že po samem imenu bi sklepali, da je bil to krajevni umetnik), je v resnici podpisal Pasqualis de Perriello, neapeljski duhovnik, ki je od leta 1760 do leta 1770 bival v Ricmanjih. Ta podatek je sicer po odkritju utemeljil župnik Kosmač, ki je v starih dokumentih - zdi se, da so bili za tisto dobo precej običajni - zasledil duhovnikovo ime. V zapisu lahko razberemo, kako je skupina domačinov v imenu vse vaške skupnosti pred pri-

stojno osebo dala na razpolago vse svoje premoženje, da bi gostu iz Neaplja zagotovila dostojno bivanje v vasi.

Vse se je tako začelo, ko je Anna Maria Scatola med restavriranjem enega od štirih kotov ricmanjske freske čistila »strani« odprte knjige v rokah enega izmed štirih naslikanih evangelistov, sv. Janeza. Na straneh, ki jih je očitno zadnji restavrator - zelo verjetno sam Žerjal sredi prejšnjega stoletja - prekril z belo barvo, se je prikazal latinski napis.

Mensis agusti Pasqualis de Perriello pinxit hoc scutius clericus et hoc fecit ad maiorem Dei Gloriam Anno Domini millesimo septingentesimo septuagesimo.

Novi podatek, ki je prišel na dan med restavriranjem freske prejšnje poletje, pomeni zanimiv dodatek k že dovolj bogati zgodovini ricmanjske cerkve. »Zdi se, da je Perriello avtor tudi ostalih dveh fresk, ki verjetno v celoti prekrivata stranski steni ob cer-

kvenih vhodnih vratih,« domneva Giorgio Sfreddo in svoje sklepanje utemeljuje, češ da »bi bilo zelo nenavadno, ko bi med svojim desetletnim bivanjem v Ricmanjih, ob stalni podpori vseh vaščanov, neapeljski duhovnik ustvaril samo eno fresko, in še to v svojem zadnjem letu prisotnosti v tej vasi.«

»Druga zanimivost, ki je med restavriranjem prišla na dan,« nadaljuje Sfreddo, »je neverjetna linearnost slike. Običajno se namreč pri freskah, ki so pač sproti slikane na svež omet, poznajo postopni dnevi ustvarjanja. Pravzaprav ne toliko v različnih odtenkih pigmentov, ki jih uporabljajo za barvanje, kolikor v kakovosti nanesenega ometa. Na ta način se torej izoblikujejo t. i. dnevi, iz katerih lahko precej natančno razberemo čas, ki ga je umetnik potreboval za dokončno izoblikovanje podobe. Freska v cerkvi sv. Jožefa pa teh še tako rahlo zaznavnih sledov na površini ometa sploh nima! Zdi se, kot bi jo Perriello začel

in dokončal še isti dan, kar je seveda res enkratno.«

Posebej gre poleg umetniškega poudariti tudi tehnični del restavratorskega posega dvojice Scatola-Sfreddo. Način, s katerim je restavrator najprej podprl in utrdil hrbtno ploščev freske, je med najsodobnejšimi. Za naše mesto, morda tudi za deželno območje, je to celo primat, s katerim se Giorgio Sfreddo tudi upravičeno ponaša. »Priznam, da sem si s tem prevzel veliko breme odgovornosti, saj so se tega po-

stopka vsi ostali restavratorji otepali. Nekateri so tudi izrazili negativno mnenje o freski, češ da je ni več mogoče popraviti.«

»Posebnost posega, ki smo ga lani poleti opravili v Ricmanjih, je predvsem v tehniki pritrjevanja slikane ploščke na trdnejšo osnovo. Namesto tradicionalnega načina z vijaki, ki ga še vedno uporabljamo za manjše površine in ki sestoji iz vstavljanja vijakov na nevtralne točke freske s prednje strani, smo se pri tej freski poslužili tankih bakrenih žic. Nevidno mrežo le-teh smo razporedili po vseh 120 kvadratnih metrih slike, seveda upoštevajoč nujno ravnovesje pri teži raznih predelov, in jo nato pritrdili na drugo stran ploščke. V tem primeru smo morali ta sodoben pristop obnavljanja uvesti tudi zato, ker hrbtna stran freske odgovarja sorazmeroma votlemu podstrešnemu prostoru. Tako smo nad cerkvenim stropom, točno nad sliko, napeljali še mrežo tanjših in debelejših lesenih desk, pritrjenih v pravokotni cementni rob. Površino smo prvo prebrili s posebnim viliškim lepilom, jo prekrili s tkanino iz steklenih vlaken in jo nato spet prebrili z lepilom. Po 48 urah se je le-to posušilo in tako ustvarilo nadvse gotovo in trdno oporo, na kateri sedaj sloni freska. Po vsem tem smo kakovost dela preverili še s prednje strani, in sicer z rahlim udarjanjem po vsej površini freske. Na podlagi različnega zvoka smo tako tudi možne praznine zapolnili z lepilom.«

Giorgio Sfreddo je nato poudaril tudi dokajšnjo umetniško vrednost freske v ricmanjski cerkvi. »Delo zasluzi posebno pozornost predvsem zaradi bogate zgodovinske preteklosti, ki jo z njega lahko razberemo. Na žalost so ljudje, ne nazadnje tudi pristojne ustanove preveč ravnodušne do takih in podobnih spomenikov. Tak odnos prav gotovo ne pripomore k ohranjanju kulturno-umetniške dediščine Trsta in okolice. V ricmanjski cerkvi bi bilo treba namreč restavrirati vsaj še dve freski, ki jih je verjetno sam Perriello naslikal na obeh straneh ob vhodu, prenovitev pa zahtevajo tudi kamnita cerkvena tla: na žalost ni od nikoder potrebne finančne podpore!«

Studio Scatola-Sfreddo je že dvajset let uspešno prisoten na področju restavratorstva. Giorgio Sfreddo in Anna Maria Scatola sta v tem času obnovila in popravila že veliko spomenikov po Severni Italiji (v Bocnu, Veroni, Bellunu, Mantovi), v naši deželi (v Čedadu, Pordenonu, Sacileju), ne nazadnje pa v mestu in okolici (v Miramarskem gradu, Bazovici, cerkvi Novega sv. Antona). Njuno delo je tudi restavracija cerkve v Bujah.

Bogata preteklost
ricmanjske cerkve

Ricmanjska cerkev, že od nekdaj široko poznana naokoli po svoji romarški poti k sv. Jožefu, ima tudi zelo pestro in zanimivo zgodovino. O njej je spregovoril ricmanjski župnik Angel Kosmač, ki skrbno in vestno hrani vse dokumente o več kot dvestoletni zgodovini vaške cerkvene skupnosti. Morda zato, ker so današnje cerkev v Ricmanjih postavili kot romarsko svetišče, ima zgradba tudi nekoliko neobičajen zunanji videz. Verjetno je to edina cerkev na Tržaškem, ki ima ob straneh pročelja dva zvonika: tako so namreč konec 18. stoletja želeli poudariti mogočnost in različnost te božje poti.

Zgodovina Ricmanj se uradno začne v letu 1271, ko je ime vasi prvič omenjeno v listinah. Tudi zgodovina vaške cerkve sega zato v dobo pred mejnik, s katerim označujemo uradni začetek cerkve v Ricmanjih. Leta 1645 je bil namreč posvečen oltar sv. Jurija, pred tem pa je bila kot v marsikateri vasi za krajevne vernike na razpolago le kapelica. Po glavnem oltarju - ricmanjski zavetnik je bil takrat sv. Jurij - so sledili še oltarji sv. Antona, sv. Ane, sv. Mohorja in Fortunata. Kjer sta domnevni freski, pa sta verjetno stala oltarja sv. Križa in sv. Trojice in možno je, da so ju postavili šele ob poznejši razširitvi hrama.

Prvi pomemben mejnik je leto 1693, ko je papež Inocenc XII. uradno potrdil Bratovščino sv. Jožefa, ki je tako

zude tudi na prejšnjo cerkev: na častnem mestu je namreč upodobljen sv. Jurij, prvi vaški patron, ob njem pa papeška figura - prav verjetno Inocenc XII., uradni ustanovitelj Bratovščine sv. Jožefa. Iz množice angelov, ki ob robovih krasijo fresko, izstopajo še liki dveh škofov in mučenika: v njih je slikar s podobo zavetnika, škofa sv. Urha, poudaril pripadnost Ricmanj dolinski župniji, drugi dve figuri pa predstavljata ricmanjska svetnika Mohorja in Fortunata, na katerih dan je v tej vasi opasilo.

Motiv odrešitve povzema tudi skupina sv. Družine v begu pred Herodom, vklesana v les, pozneje prelita z zlatom in s starega postavljena sedaj v marmornati okras glavnega oltarja. Drugi element torej, ki je prevladal v namenih ricmanjske božje poti: obljuba večnega zatočišča poleg zaobljubnega momenta za srečno zadnjo uro.

Možno je, da je kuga vsaj za nekaj časa odnehala: tako si namreč lahko razlagamo, kako so se ljudje naenkrat manj zatekali k sv. Jožefu in je bratovščina obubožala, po številu članov in v gorečnosti. Ricmanjska cerkev je bila le vaškega značaja, ob ravnodušnosti do Bratovščine sv. Jožefa precej mesecev nihče ni več skrbel za votivno luč. Ljudje pa so od časa do časa opazovali notranjost cerkve, kjer je luč kljub vsemu vztrajno gorela, čeprav ji nihče ni več prilival olja. Ko je 18. marca 1749, na predvečer zavetnikovega praznika, dolinski kaplan prišel maševati v Ricmanje, so ga domačini opozorili na ta nenavaden dogodek. Ugasil je luč v svetilki, zaklenil cerkvena vrata in sam odnesel ključ. Drugi dan pa je plamenček spet oživel. Veliko je zapisov, ki govorijo o tem skrivnostnem, če že ne čudežnem dogajanju na oltarju sv. Jožefa. Po kaplanu je ricmanjsko cerkev zapečatil sam dolinski župnik, ko pa je v veli-

Ob naslovu Anna Maria Scatola med restavratorskim delom v ricmanjski cerkvi (foto Omnia); pri strani pa pročelje svetišča pred obnovo (foto Magajna)

konočnem času luč spet zagorela, so se vaščani priporočili še škofu. Ko je 5. maja istega leta tržaški škof spet dovolil procesijo v Ricmanje, pripoveduje zgodba, kako je iz Doline in Trsta romalo k sv. Jožefu toliko ljudi, da je le vsak deseti lahko vstopil v božji hram.

Baje je bila že istega dne cerkev posvečena sv. Jožefu, v naslednjih mesecih pa so jo za silo spremenili in dali prednost oltarju novega zavetnika. Veliko je bilo romarjev, ki so tedaj prihajali na božjo pot, ricmanjsko svetišče pa jim je bilo pretesno. S prostovoljnimi delom so ga v letih 1769-1771 povečali. Izročilo pravi, da so staro cerkev pustili, dokler niso bile nove stene nared. Novi hram so obdarovale razne bratovščine in cehovske organizacije. Glas o izrednih dogodkih iz leta 1749 je priromal tudi na dunajski dvor in nadvojvoda Jožeta spodbudil, da je osebnostno prišel v Ricmanje. Baje je imel sv. Jožef posebno prednost v rodbini Habsburžanov, tako da je nadvojvoda ob tisti priložnosti prinesel s seboj tudi zlato knjigo in leta 1750 spet obnovil Bratovščino sv. Jožefa, sam pa se je va-

njo kot prvi vpisal. V kratkem je številno članov naraslo do 5.000, med njimi je bilo poleg preprostih ljudi tudi veliko imenitnih imen škofov, grofov, baronov.

Zanimivo je, da je sam habsburški nadvojvoda bratovščino tudi ukinil (verjetno leta 1782), ko je postal avstrijski cesar. V vsem cesarstvu pa je ricmanjska božja pot edina še ostala v veljavi.

Posebno bogastvo cerkve v Ricmanjih so orgle: to so najstarejše v tržaški škofiji, imajo namreč že okrog 250 let. Na današnji kor so jih postavili leta 1807, prvotno pa so bile v cerkvi Marijinega oznanjenja, ki je bila zasebna last družine Rossetti. Ko so cerkev po naročilu cesarja Jožefa II. zrušili, so jih prenesli v župnijsko cerkev Sv. Marije Velike. Odtod pa nekaj let pozneje v ricmanjski hram. (dam)

Pred otrokom, še zlasti prikupnim, se vsakdo razneži. Na ta adut seveda igrajo tudi stilisti in proizvajalci otroške mode, ki pa v razkošnem svetu mode še vedno ostaja, tako zagotavljajo strokovnjaki z obračuni v rokah, precej zapostavljena pastorka.

Priložnost za zaokrožene obračune celotnega sektorja na eni strani, na drugi pa za precej obširen prikaz ponudbe za jesensko-zimsko sezono '90-'91 je bil nedavni razstavno-prodajni sejem »Pitti imagine bimbo«. Letošnji januarski prikaz otroške mode za naslednjo zimsko sezono je bila že trideseta prireditev, ki so jo v Firencah namenili tako imenovani otroški modi. Tako imenovani, ker so pravzaprav na prostranem razstavnem prostoru v Fortezzi da Basso prikazali modele za dojenčke, za predšolske in šolske otroke, za odrasčajočo mladino in za najstnike, nekaj podjetij pa je predstavilo tudi oblačila za mlade in za bodoče mamice.

Gre torej za zelo obsežen sektor, ki je precej donosen, še zdaleka pa ne tako kot ženska ali moška moda. Zato so tudi na 30. »Pitti imagine bimbo« ob obračunu opravljenega predvsem radi razmišljali o načrtih za bodočnost.

Če na to specifično področje pogledamo z vidika potrošnika, potem moramo ugotoviti, da italijanski starši pri nakupih za svoj naraščaj ne štedijo pretirano. Še največ denarja, vendar imajo tu prav gotovo prste vmes babice, dedki, tete in drugo sorodstvo, se v povprečju porabi za dojenčka: statistike zagotavljajo, da na leto odpade na vsakega italijanskega dojenčka preko 600 tisoč lir (samo za oblačila in razne dodatke). Ker nas statistična veda uči, da stroški niso enakomerno porazdeljeni, pomeni, da se za nekatere »dragocene« dojenčke porabijo veliko višje vsote.

Ko »štručke« nekoliko zrastejo, jih starši in sorodstvo v povprečju manj bogato oblačijo, kar v številkah znese približno 400 tisoč lir na glavo na leto. Pri tem je treba upoštevati, da v letih, ko otroci razmeroma hitro odrasčajo, tudi premožnejši starši raje zahajajo v veleblagovnice kot v butike.

Za proizvajalce pa prej navedeni izračuni za potrošnike pomenijo, da je letni obtok blaga že pri 2.600 milijardah lir. Rezultat seveda ni zanemarljiv, vendar pa ga je v naslednjih letih mogoče oziroma kar treba še izboljšati. V to so prepričani organizatorji specializiranega modnega sejma »Pitti imagine bimbo«, ki so na primer letos razpisali tudi poseben nagradni natečaj med mladimi stilisti. Med drugimi pa so vsi zainteresirani tudi za neposredne predloge najmlajših: ob sejmu v Firencah je namreč otroška revija Topolino v sodelovanju z otro-

Obračun tridesetega sejma »Pitti imagine bimbo«

Vse bolj pisana in kakovostna ponudba za dojenčke in otroke

ko oddajo, ki jo predvaja prva mreža RAI, razpisala natečaj za mlade stiliste. Udeležijo se ga lahko otroci do 14. leta starosti z risanimi predlogi za obleke, ki naj bi jih nosili junaki raznih stripov, ki jih objavlja Topolino.

Takšne pobude nesporno kažejo na dejstvo, da je sektor potreben in željan novih zamisli, ki naj bi v naslednjih letih usmerile, predvsem pa kakovostno in številčno obogatile proizvodnjo. O razvojnih možnostih te specializirane veje modne ustvarjalnosti in proizvodnje priča nadalje dejstvo, da se vse več znanih italijanskih in

tujih stilistov oziroma modnih hiš posveča tudi tej dejavnosti. To pa istočasno pomeni, da bo tudi na tem področju začel veljati zakon o »oblekah s pečatom«, ki so velikokrat dražje samo zaradi razpoznavnega »podpisa«.

Zaenkrat strokovnjaki pravijo, da še ni tako, ker se pri izbirah navadno križata okus staršev in otrok, ki pri tem velikokrat ubirajo odraslim nerazumljive poti. Sicer je minil čas, ko so otroci povsem vsiljevali staršem svoj okus, kot že zdavnaj ne drži več, da bi starši, ne glede na ceno, hoteli čim bogateje obleči svoje otroke. Zanimiv je

tudi podatek, da starši zlasti radi štedijo pri delih oblačil, ki jih ni videti, kot so na primer nogavice in spodnje perilo. Nad takšno varčnostjo se še zlasti pritožujejo specializirani proizvajalci perila in nogavic, ki so šele pred nekaj leti »prepričali« italijanski trg, da se prava eleganca začneja v neposrednem dotiku s kožo.

Iz že prej povedanega in ob upoštevanju dejstva, da je na 30. sejmu »Pitti imagine bimbo« nastopilo približno 235 razstavilcev, je precej razvidno, da je prikazane predloge za »baby modo« za naslednjo zimsko sezono

težko strniti. Zelo v kratkem se lahko reče, da dojenčka v splošnem vsi, stilisti, proizvajalci in tudi starši, radi »načičkajo«, da pri odrasčajoči mladini prevladujejo športni modeli, da je v otroški modi zelo številčno zastopan »english country style« in da se modeli za deklice in za fantke vse bolj razlikujejo.

Pri najmlajših, ki še ne morejo izraziti lastnih izbir, prevladujejo izredno bogati svileni modeli s čipkami. Nad njimi se baje še zlasti navdušujejo arabski kupci, ki predstavljajo že precej vpliven del odjemalcev tega specifičnega sektorja italijanske mode, in pa starši iz južnega dela Italije. Oboji za nekoliko starejše bratce in sestre tako bogato povitih dojenčkov izbirajo precej resne žametne hlače oziroma krilca z belimi srajčkami oziroma bluzicami.

Večina trgovin in tudi italijanskih staršev pa se zadnje čase ogreva za mediteransko interpretacijo malih angleških lordov in ladies, kar pomeni, da so fantkom namenjeni športno-lovski kompleti, deklicam pa široka krilca in veliko cvetličnih vzorcev.

Italijanski stilisti zvenecih imen pa otrokom in najstnikom namenjajo udobje, ki ga predstavljajo v obliki »obogatenih« trenirk in toplo podložnih bluzonov. Zelo radi uporabljajo blago jeans ali denim, pri barvah pa seveda zagovarjajo osebne izbire, s tem, da za mlajše prihajajo v poštev pastelne barve, za nekoliko večje žive, za najstnike pa v bistvu barve, ki so jih predlagali v svojih kolekcijah za odrasle.

Med stilisti, ki se že vrsto let in zelo uspešno posvečajo otroški modi, je treba nedvomno omeniti Coverija, ki je tokrat v Firencah priredil tudi poseben defile, na katerem so predvalili nežni barvni odtenki. Gianfranco Ferré je mlajšim v glavnem namenil privlačne kombinacije, Alberta Ferretti meni, da so najprimernejše kavbojke raznih krojev in barv, medtem ko se je Missoni odločil za svojstvene trenirke, dekliska varianta katerih predvideva minikrilce.

Posebej je treba omeniti še vrsto španskih podjetij, ki so na tokratni »Pitti imagine bimbo« nastopila skupaj in se predstavila s posebnim defilejem. »Compania de moda infantil« je organizacijsko povezala devet specializiranih tvrdk, ki proizvajajo duhovito in hkrati dovolj praktično modo v glavnem za predšolske in obveznošolske otroke. (bip)

Na slikah, levo »girl« in desno »boy«, kot ju je za naslednjo jesensko-zimsko sezono oblekla »znamka« Simonetta.

Po uspešnih prikazih visoke ženske mode v Parizu Še veliko let luksuzni modi!

Kot se po besednih spopadih rado dogodi, ob koncu vsi soglasno sklenejo, da pravzaprav ni poražencev, ker so vsi nekaj pridobili. Tako nekako se je zgodilo tudi po bogatih in odlično obiskanih pariških defilejih visoke ženske mode za naslednjo spomladansko-poletno sezono. Francozi so bili s prikazanim, predvsem pa z obiskom, nadvse zadovoljni, tujci, z Italijani na čelu, pa so pozitivno ocenili doprinos svojih modnih ustvarjalcev.

Da na področju ženske visoke mode, ne gre zgolj za prestižen boj med sosedoma, je bilo kaj lahko uganiti. Moda, ki je na tistem nivoju že visoka umetniška obrt, je seveda predvsem donosna gospodarska panoga. Zato z določenega vidika pravzaprav ne bi bilo niti bistvenega pomena, če so defileji v Parizu ali Rimu, bistveno vprašanje je, kdo in kje se proizvajajo modeli, ki imajo itak, vsaj glede visoke mode, zelo ozek krog porabnikov.

Prestizne zmage so seveda odlična reklama, ki pa se obrestuje bolj proizvajalcu kot pa »državni reprezentanci«. In italijanske družbe so na tem področju izredno aktivne.

Vsekakor pa, so ob letošnjih pariških dnevih ženske visoke mode ugotavljali strokovnjaki, je »narodni ponos« podžgal vse udeležence, ki so se zelo potrudili, da bi pripravili čim lepši in pestrejši defile. Francozi so predvsem stavili na lastne sile, starejšega in mlajšega rodu: med prvimi se je ponovno izkazal Yves Saint Laurent, med mladimi pa Christian Lacroix. Vendar pa nagrade za najboljšo predstavljeno kolekcijo ni prejel ne eden ne drugi in niti ne številni italijanski mojstri, ki so vsi po vrsti prejeli laskave pohvale. Zlat naprstnik oziroma nagrado »De' d'or« so namreč dosodili priznanemu in duhovitemu stilistu španskega rodu Pacu Rabanneju. Svojevstvenemu stilu, ki sloni na uporabi neobičajnih materialov (kovinskih), pa se sedaj cenjeni stilist ne namerava odpovedati.

Na sliki (foto AP) model iz kolekcije Dior, ki jo je pripravil italijanski stilist Gianfranco Ferré.

KAPYL Studio

INŠTITUT ZA ESTETSKO IN TRIHOLOŠKO MEDICINO

- PREVENTIVNO ZDRAVLJENJE LASIŠČA
- PRESADITEV IN AVTOPRESADITEV LAS
- EKSKLUZIVNI TRATMA CELULITISA PO NARAVNIH METODAH
- LIPOIZSRKAVANJE CELULITNIH BLAZINIC
- SHUJŠEVALNE TERAPIJE IN DIETETIKA
- ZDRAVLJENJE KRČNIH ŽIL IN KAPILAR
- LASERTERAPIJA
- ESTETIČNA IN DERMATOKOSMETOLOŠKA NEGA OBRAZA IN TELESA
- PROGRESIVNA, NEBOLEČA IN DOKONČNA ELEKTRODEPILACIJA

- NEGA KOŽE (AKNE)
- MINERALOGRAM

OLAJŠAVE PRI PLAČILU PREKO BANKE

TELEFONIRAJ ZA BREZPLAČEN CHECK-UP:

KAPYL Studio sas

TRST — Korzo Italia 21 Tel. 040/774248

Videm — Tel. 0432/504255

Pordenon — Tel. 0434/521940

Kot bralec/bralka Primorskega dnevnika imam pravico do brezplačnega specialističnega pregleda za probleme plešavosti in/ali celulitisa

pri Centru KAPYL v _____

IME _____

PRIIMEK _____

ULICA _____

MESTO _____

POŠTNA ŠT. _____

Nekoč sporna dežela, kjer opazaš prisotnost dveh kultur

Alzacija danes združuje Francoze in Nemce

Lani, 1. januarja, so godbeniki v Strasbourgu zaigrali marsejezo, znano koračnico francoske revolucije. Lanska svečanost, ena prvih v počastitev dvestoletnice francoske revolucije, je bila prav v tem mestu, kjer so dve stoletji prej revolucionarno francosko himno prvič igrali. To je državna himna današnje Francije. »Luč je zagledala«, če smemo uporabiti ta izraz, v mestu, ki so si ga v stoletjih Francozi in Nemci lastili kot svojega.

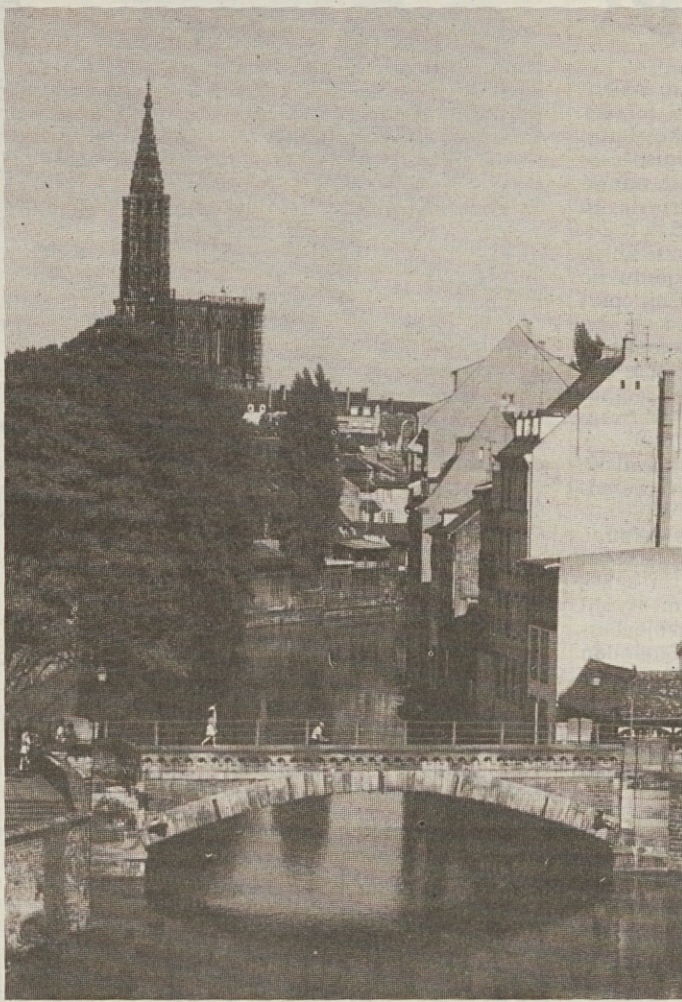
Ime kraja, čeprav napisano v francoski obliki, je nemškega izvora. To je glavno mesto Alzacije, dežele z nekaj manj kot dvema milijonoma prebivalcev. Francozi deželi pravijo Alsace, Nemci pa Elsass. V raznih vojnah je dežela menjavala gospodarja: enkrat so tu gospodovali Francozi, drugič pa Nemci. Zadnjič, v času druge svetovne vojne, je tod gospodovala Nemčija. Hitler je pred vojno tudi alzaške Nemce pridobil na svojo stran s svojo izrazito nacionalistično in šovinistično politiko. Tudi Nemci živčaji v takratni Franciji so se čutili pripadnike Herrenvolka. Še po vojni, po Hitlerjevem porazu, si v marsikaterem nemškem domu v teh krajih, našel skrbno shranjene nacistične knjige in časopise.

V teh krajih že skoro pol stoletja vlada mir. Dežela je v sklopu francoske države, ki je svojo nekoč nihajočo oblast danes močno utrdila. Modri sklep prvih politikov, ki so verjeli v združeno Evropo, da se v Strasbourgu odpre evropski parlament s celo vrsto evropskih uradov, je v mesto ob Ilu privabil tisoče ljudi iz raznih krajev Evrope. Nekateri tu stalno bivajo, drugi, še zlasti parlamentarci in njihovi spremljevalci, pa prihajajo v Strasbourg občasno. Vsi ti ljudje, kot tudi univerzitetni študentje, teh je že 35.000, pa so v mesto prinesli mednarodno vzdušje. Prej vsak dan vidna narodnostna trenja so vsaj na videz izginila.

Strasbourg ima danes 400.000 prebivalcev. Kot v vseh drugih evropskih mestih, so se tudi v to mesto na meji med francoskim in nemškim svetom ljudje priselili v zadnjih desetletjih. Tudi na periferiji Strasbourga so bile zgrajene nove tovarne in nova stanovanjska naselja. Tudi ta, kot tista v novih predmestjih Pariza, Marseillea, Caena ali Reimsa, so zgrajena v sodobnem francoskem arhitektonskem stilu. V novih stanovanjskih naseljih bivajo ljudje francoske narodnosti, ki so sem prišli iz drugih pokrajin države. Njihov način življenja je francoski, v trgovinah kupujejo blago s francosko oznako, upoštevajoč vsakdanjo bučno francosko televizijsko reklamo.

V mestnem središču Strasbourga pa na vsakem koraku naletimo na dokaze nekdanje nemške premoči. Stavbe so podobne tistim v nemških mestih. Nad trgovinami so napisani sicer v francoščini, napisani pa so v gotških črkah, največkrat je priimek trgovca čisto nemški. Sredi mesta se nahaja velika stolnica, ki je bolj podobna tisti v Kölnu kot pa tistim širom Francije. V številnih muzejih, še zlasti v etnografskih, je videti, da je ta dežela nekoč bila nemška.

In vendar je bilo že od nekdaj prebivalstvo narodnostno mešano. Drugače bi si ne razlagali več sto let trajajočih bojev za to mejno deželo. Drugače bi si ne razlagali dej-

stva, da je bila prav tu prvič zapeta marsejeza. Drugače bi si ne razlagali dejstva, da na folklornih prireditvah vidimo največ noš, ki so čisto nemške, vidimo pa tudi čisto tipične francoske noše. Vse te noše prihajajo z alzaškega podeželja, kjer naletimo na nemške in na francoske vasi. Nemci so sicer v prejšnjih stoletjih prodrli še dlje na zahod, v nekatere predele dežele Lorraine.

Z gastronomskega vidika je Alzacija v Franciji znana kot nekaj posebnega. Francozi se zaradi tega danes ne vznemirjajo, saj ugotavljajo, da imajo v svoji sredi tudi druge posebnosti, na Korziki, na Pirenejih, v Provansi, v Bretagniji, itd.

Čisto jasno pa je, da je večina tipičnih alzaških jedi podobnih tistim, ki so doma na drugi strani meje in ki segajo do Bavarske in do Avstrije. Že samo dejstvo, da je

njihov najbolj tipični krožnik lep izbor klobas in prekajenega svinjskega mesa s kislim zeljem, ti pove kje si doma. Če k temu dodaš, da pridelajo zelo dobro pivo in vina, katerih imena so riesling, sylvaner, muscat, itd, ti bo spet nekaj povedalo.

V starih predelih Strasbourga, Colmarja ter manjših krajev, boš v gostiščih sprejel v »winstube«. Nismo daleč od nemškega weinstube.

Prav mednarodna vloga Strasbourga ter dejstvo, da skozi to mesto in tudi skozi druga mesta dežele potuje v obe smeri veliko tujcev, je sem privabilo tudi veliko gostincev iz drugih krajev Francije. Nekateri kuharji sodijo v sam vrh francoske gastronomije. Cenijo jih tudi tujci. Domači seveda ne zaostajajo. Prav zaradi tega ne bo nič čudnega, če bomo na procelju gostilne ali restavracije našli takele naslove: La Vielle Enseigne, Maison Kammerzell, Heilig Grab, Le Clou, Pflifferbrieder, Le Crocodile, Chez Hansi, Zum Pariser Stewwele, Le Fer rouge.

Nikar pa ne smemo misliti, da nas bodo v gostiščih z nemškim naslovom nagovorili v nemščini. Ne, vse, od imena ulice do menijev, od pozdrava do računa, vse je v francoščini. Koline nemškega izvora so že postale sestavni del francoske regionalne kuhinje. Pivo z oznako prvotnega nemškega pridelovalca je že francoska stvar in s ponosom ti bo marsikdo dejal, da je to najboljše francosko pivo. Zahodnim Nemcem, ki so do nedavnega tujemu pivu ovirali uvoz v ZRN, češ, da ne odgovarja njihovim zahtevam, so današnji Alzačani ponosno povedali, da je njihovo pivo enakovredno in celo boljše od nemškega.

Imaš seveda tudi izjeme. V marsikateri družini je ostal spomin na tiste čase v katerih so domači Nemci upali v združitve z nemško državo, ki jo je takrat posebej Hitler, in to tudi dosegli. Največ ljudi, ki jih vprašaš če se čutijo Francoze ali Nemce, ti bo odgovorilo, da so Alzačani. Nekaj podobnega se v Italiji dogaja v dolini Aoste. Tudi v tej deželi je televizija bila močnejši faktor združitve kot vse vojne v preteklosti. V tej deželi ljudje gledajo francoske televizijske programe, le nekateri pogledajo, kaj jim ponujajo nemške televizijske postaje.

Alzacija je danes turistično zanimiva dežela. Še zlasti na pomlad, poleti in v jesenskem času. Takrat imajo vse polno kulturnih in turistično privlačnih prireditev, na jesen imajo vse polno praznikov vina. Njihova vina so zelo znana in pridelana na skrbni način, ki je lasten še zlasti francoskim vinogradnikom.

Na podeželju je tudi nekaj lepo ohranjenih gradov. Med temi predvsem taki, ki spominjajo na nemške plemiče in cesarje. Čeprav je bila Alzacija do prve vojne in med drugo vojno v sklopu nemške države, in čeprav je bila na meji med Nemčijo in Francijo, je tod vojna šla nekako mimo. Marsikaj je sicer bilo uničenega. K sreči pa so tipične mestne stavbe, cerkve in tudi gradovi na podeželju ostali nedotaknjeni. Tudi v tem je današnji čar te dežele sredi Evrope.

MARKO WALTRITSCH

Od Ria de Janeira do Dunaja in še do New Orleansa

Pustovanje na vseh celinah za vse okuse

Naglo se bliža pust. V vseh krajih, kjer je tradicija pustih sprevodov, so vsi na delu. Nekateri pripravljajo vozove, drugi se zadovoljujejo s pripravo mask in oblek, s katerimi bodo nastopali v pustnih sprevodih. Največ ljudi v pustnih dneh seveda ostane doma. Marsikdo pa potuje v bolj ali manj oddaljeno deželo, da bi tam videl kako domačini pustujejo.

V svetu najbolj znan je pust v Rio de Janeiru. Velikokrat smo pustne sprevode v tem mestu videli na kinematografskem platnu ali na filmskem ekranu. V brazilskem vele mestu ima tamkajšnje pustovanje s tistim v Evropi le malo skupnega: le datum. Brazilci ne gredo na pustne prireditve masicirani. Njihova prva skrb je ples. Njihov ples: samba. Celo leto večje skupine vadijo v tem plesu. Na zaključne prireditve, ki na ulicah Ria de Janeira trajajo teden dni in se seveda zaključijo na pustni terek, gredo najboljši plesalci teh skupin. Te med seboj tekmujejo, seveda v plesu. Pravijo, da so člani žirije zelo strogi.

V Rioju je v tem tednu vse živo. Tam je poletje. Plesalci so na ulici vsi noč.

Z njimi je nepregledna množica domačinov, pa še kup turistov, ki se tja priključijo iz vseh krajev sveta, iz stare Evrope ter iz sosednih ameriških držav. Vsakdo, ki je v tem mestu bil v pustnih dneh, je domov prinesel lep spomin na te zares izredne pustne dni.

Precej podobni so pustni spektakli v karibskih deželah. Na otokih v Karibskem morju se seveda ne morejo ponašati s takim pustom kot v Rioju, skušajo pa ga posnemati. Sicer bolj revni pusti na Trinidadu, na Guadalupi, na Jamajki ali na Martiniki so zadovoljni že s tem, da ropočejo vse noči s tem, da prepevajo svoje pesmi ter plešejo na trgih in ulicah, kjer je tudi v tem času, kot vse leto, zelo toplo. Praznovanja v teh krajih trajajo od pustne sobote do pustnega torka. Šele takrat se trudni pusti umirijo. V teh krajih je značilno, da domačini, Črnci, oblečejo slavnostne obleke nekdanje bele gospode, obleke, ki precej spominjajo na tiste, ki so jih dvorjani imeli v gradovih francoskih kraljev. Potomci nekdanjih sužnjev, ki so jih na te otoke z ladjami pripeljali iz Afrike, se na tak

način maščujejo nad nekdanjimi gospodarji. Najbolj znan je pust v glavnem mestu francoske Martinike, v Fort de France, kjer je najbolj znana pustna šema rdeč hudiček.

Zelo svojstven je pust v New Orleansu, nekdanjem francoskem mestu na jugu Združenih držav Amerike. Jazz bands prično nastopati na ulicah že v januarju, v zadnjih dveh tednih pred pustom pa je tu vse polno plesov in drugih prireditev, na katerih so maske že skor obvezne. Čisto jasno je, da te pustne prireditve privabijo veliko ljudi iz vseh zveznih držav. Američani namreč veliko potujejo, vendar se največ ustavljajo znotraj meja ZDA.

Na španskih ter portugalskih otokih sredi Atlantskega oceana je vse leto polno turistov. Pozimi tu letujejo v glavnem starejši ljudje iz mrzlih dežel Severne Evrope. Tudi njim na čast je v teh krajih pustovanje zavzelo večje oblike kot sicer. Domačini, Španci ter Portugalci, na tak način ustrezajo turistom, po svoje pa se tudi sami zabavajo.

V skoro vsaki deželi ima pustovanje svoje tipične oblike. Skoro povsod si

ljudje zakrijejo obraz. Na vasi, še zlasti v alpskih krajih, ima pustovanje globoke korenine in v skoro vsakem kraju najdemo še vedno karakteristična oblačila, ki jih težko dobiš kje drugje. Težko bi ugotovili od kod izvirajo te navade. V veliko primerih so se ljudje na tak način maskirali že v predmrski dobi.

Pustne navade pa so zelo razširjene tudi v številnih mestih. V švicarskem Baslu imajo pustne prireditve globoke korenine. Na Dunaju se pust istoveti z velikim plesom v Hofburgu ali v Operi. V Benetkah imajo več prireditev, ki privabljajo veliko ljudi. Tam imajo karakteristične maske, ki so iz let Sere-nissime. V italijanskem Viareggiu so na sporedu sprevodi alegoričnih voz. S pustom v Viareggiu je tudi povezana znana italijanska loterija, ki bo zmagovalcem prinesla nekaj milijard lir.

Najbolj pa so najbrž zadovoljni sicer skozi vse leto zelo delovni Milančani, ki pustujejo nekaj dni za vsemi drugimi, v soboto, ki nam, navadnim zemljanom pomeni, da smo s pustom opravili že pet dni prej.

V veleblagovnicah prodaja turističnih paketov

V nemških veleblagovnicah imaš tudi turistični kotiček, kjer ti ponujajo počitniške pakete v vseh krajih sveta. Nemci imajo zaradi tega priložnost, da se seznanijo z lepotami naše zemlje in tudi s cenami počitniških paketov, ne da bi jim treba nalašč v turistično agencijo.

V italijanskih veleblagovnicah doslej niso imeli takega turističnega kotička. Finančnik Berlusconi je skušal odpreti turistične agencije v vseh veleblagovnicah Standa. Temu se je uprla zveza tour operaterjev Fiavet, katere člani so se zbal prevelike konkurence, saj ima Standa milijone klientov. Namera Berlusconi je doslej ni posrečila. Isto pa bo najbrž uspelo levičarski Zadrudni zvezi, ki ima vrsto veleblagovnic. V Emiliji so doslej že odprli take turistične agencije. Da bi se izognili prepovedim Fiaveta v teh veleblagovnicah, ki so odprte vsem kupcem, turistične pakete prodajajo le članom teh potrošniških združenj. Coop-Italia si prizadeva, da bi turistične agencije odprla v neposredni bližini svojih veleblagovnic. Te agencije bodo imele naslov Demetra.

V italijanskih gorah 60 odstotkov manj gostov

V zadnjih dneh je v gorah naše dežele zapadlo nekaj snega. Ni ga sicer toliko, kot ga je bilo ob tem času v prejšnjih letih. Temu navkljub pa so gostinski in turistični delavci v gorah zadovoljni, ker je k njim v teh dneh vendarle prišlo nekaj gostov. Še zlasti ob nedeljah je na smučiških precej nedeljkih izletnikov.

Kakšne so snežne razmere v gorah Furlanije? Na Piancavallu imajo 15 centimetrov snega. V Forni di Sopra imajo 25 centimetrov snega, na Zoncolanu pa 30 centimetrov. Na Trbižu je na smučiških 20 centimetrov snega, na Nevejskem sedlu pa 140 centimetrov. Na Mokrinah, na avstrijski strani, je veliko snega. Na raznih smučiških

imajo od 30 do 80 cm snega. Cesta iz Tablje na Mokrine je odprta. Vse ceste so prevozne. Ponekod imajo na smučiških še vedno umetni sneg.

Tudi v naši deželi so gostinci, kot drugod v Severni Italiji, imeli v tej zimi velike izgube. Nekoliko so si opomogli gostinci v krajih, kjer so imeli naprave za umetni sneg.

Zaradi tega si nekateri parlamentarci prizadevajo, da bi prizadetim podjetnikom vlada priskočila na pomoč. 60 odstotkov manj kot prej naj bi bilo gostov v italijanskih gorah. Z vlečnicami so prepeljali 70 milijonov ljudi, lani pa 160 milijonov. Pri vlečnicah je bilo letos zaposlenih 3.500 ljudi, lani pa 12.000.

V Jugoslaviji ob Evropskem letu turizma

Skrb za boljšo pogostitev tujcev

Medsebojno spoznavanje narodov, njihovih kultur in načina življenja: to so osnovne smernice Evropskega leta turizma, za katerega so se zavzeli ministri za turizem pri Evropski skupnosti. Čisto jasno je, da v tej akciji sodelujejo tudi države izven ES. Izdelali so natančen program dejavnosti. Ministri so ugotovili, o tem smo že pisali, da ljudje v Evropi veliko potujejo, da se pa kar 80-odstotno omejijo na potovanja znotraj svoje države. Bojijo se tujine. Ministri so izdelali program dejavnosti, za vsak mesec so predvideli eno osnovno dejavnost.

V akciji sodelujejo tudi Jugoslavlani. V sosedni državi se je osnoval poseben odbor v katerem so zastopniki državnih uradov ter turistične zveze. Osnovna poanta programa so promotivne dejavnosti na vseh ravneh, trženje tistih oblik turizma, po katerih je največje povpraševanje, sprejem nekaterih olajšav za potovanje v Jugoslavijo, izboljšanje kakovosti osboječe turistične ponudbe, intenziviranje kongresnega in kulturnega turizma.

V maju bo v Zagrebu evrovizijski festival. Jugoslavija bo svoje najpomembnejše turistične prireditve vključila v evropski koledar prireditev. Več bo radijskih oddaj namenjenih turistom. Jugoslovanske turistične lepote bodo promovirali na mednarodnem srečanju avtomobilskih prevoznikov, ki bo aprila v Zadru. Poleg teh bodo v Jugoslaviji, tako vsaj načrtujejo, imeli še več drugih pobud.

Čisto jasno je, da Jugoslovane, tako kot vse druge, zelo zanima, da bi v svojo državo prišlo čimveč tujih turistov. Tem pa je seveda treba nuditi največ. Prelepo morje z Jadransko obalo ne zadostujeta. Najprej bi bilo treba vse natakraje naučiti, da morajo gosta pozdraviti. To ne velja kje na jugoslovanskem jugu, to velja tudi v marsikaterem kraju na Slovenskem. Jugoslovanski turistični in gostinski delavci pa se morajo privabiti dejstvu, da niso vsi tuji turisti finančni magnati, in da jih ne smeš na vsakem koraku oskubiti. Samo tako bo jugoslovanski turizem spet pridobil na veljavi.

V včerajšnjih srečanjih osmine finala svetovne skupine v Davisovem pokalu

Italija odlična Jugoslavija »out«

CAGLIARI, CHRISTCHURCH — Italija vodi po drugem dnevu srečanja za Davisov pokal proti Švedski z 2:1. Jugoslavija pa je že dokončno izločena iz nadaljnega tekmovanja: v Christchurchu jo je premagala Nova Zelandija s 3:2.

Na teniških igriščih v Cagliariu so včeraj odigrali dve srečanja. V nadaljevanju srečanja posameznikov, ki so ga prekinili v petek, je Wilander (št. 10 na svetovni lestvici tenisačev) po petih setih igre premagal Italijana Camporeseja (št. 63). Italijanski igravec se je dobro upiral kotiranemu nasprotniku. V četrtem setu je ubranil match žogico in zmagal set na tie-breaku. V petem odločilnem nizu je Wilander v 5. igri odzvel servis Italijanu, ki pa mu je že v naslednji igri vrnil »milo za drugo«. Camporese je nato izgubil še en servis, kar ga je tudi pokopalo. V deseti igri odločilnega seta je imel sicer priložnost, da odzve Švedu servis, priložnosti pa ni izkoristil. Wilander je na lastni servis osvojil igro in tako izenačil rezultat dvoboja na 1:1 (v petek je prvo točko za Italijo osvojil Canè, ki je v petih se-

tih nadigral Svenssona). Izid: Wilander - Camporese 6:4, 6:4, 5:7, 6:7, 6:4.

Popoldne je drugo točko Italiji priigrala dvojica Canè-Nargiso. Domačina sta v pičlih treh setih odpravila Šveda Andreasa Jarryda in Jana Gunnarssona. Izid: 7:5, 6:1, 7:5.

Italija sedaj potrebuje le točko za končno zmago. V tem pogledu bo morda odločilen že današnji prvi dvoboj. Italijan Camporese se bo srečal s Svenssonom. V drugem srečanju pa se bo Canè pomeril z Wilandrom. V primeru zmage Camporeseja, bi bilo to drugo srečanje praktično odveč.

Gostovanje jugoslovanske teniške reprezentance v daljni Novi Zelandiji se je klavrno končalo. V včerajšnjem četrtem srečanju je namreč domačin Kelly Evernden premagal Gorana Prpiča v petih setih s 6:0, 2:6, 6:7 (1:7), 6:3, 6:2 in s tem osvojil odločilno tretjo točko za svoje barve. V zadnjem dvoboju je Slobodan Živojinović sicer odpravil Bretta Stevensa s 7:5, 6:7, 7:5, a ta točka je bila le skromen obliž na globokoro, ki jo je Nova Zelandija zarezala Jugoslaviji z loparji svojih tenisačev.

Paolo Canè (v sredi) in Diego Nargiso (desno) sprejemata čestitke po zmagovitem srečanju v dvojicah proti Švedski (Telefoto AP)

REZULTATI OSTALIH SREČANJ:

V PERTHU: Avstralija - Francija 2:1. Cash in Fitzgerald (Avstr.) - Noah in Forget (Fr.) 7:6 (8:6), 6:4, 6:4; V CARLSBADU: ZDA - Mehika 2:0. Berger (ZDA) - Lozano (Meh.) 6:7 (5:7), 6:4, 6:4, 6:4; Gilbert (ZDA) - Lavalle (Meh.) 6:3, 6:1, 7:6 (10:8); V BUENOS AIRESU: Argentina - Izrael

2:0. Jajte (Arg.) - Mansdorf (Izr.) 6:4, 6:3, 6:2; V PRAGI: ČSR - Švica 3:0. Srejber-Korda (ČSR) - Gunthardt-Hlasek (Švi.) 6:4, 3:6, 7:6, 7:6; V BARCELONI: Španija - Avstrija 1:2. Sanchez-Casal (Šp.) - Muster-Antonistsch (Av.) 1:6, 6:3, 7:6, 6:4; V BREMNNU: ZRN - Nizozemska 3:0. Jelen-Stich (ZRN) - Schapers-Nijssen (Niz.) 6:4, 6:2, 5:7, 6:4.

V smučarskih skokih Primož Ulaga slovenski prvak

PLANICA — Primož Ulaga, član Elektrotehne Ilirije iz Ljubljane, je osvojil republiški naslov v smučarskih skokih. Na 120-metrski Bloudkovi skakalnici je v prvi seriji pristal pri 131 m, v drugi pa pri 123 m ter je zbral 223 točk. Drugi je bil mladi up iz Zirovnice Franci Petek, ki je zaostal za pičle pol točke s skokoma 128 in 125 m. Sledijo Zupan, Matjaž Debelak, Lotrič in Janez Debelak.

Kostarika in Urugvaj finalist

MIAMI — Finalista nogometnega četverboja »Marlboro Cup« sta Kostarika in Urugvaj. Prvi dan je turnirju sledilo preko 50 tisoč gledalcev, ki so bili nekoliko razočarani, saj je Kostarika premagala reprezentanco ZDA z 2:0. Z istim izidom se je končalo tudi drugo kvalifikacijsko srečanje med Urugvajem in Kolumbijo. Kolumbiji so že od tridesete minute naprej ostali v desetih.

Naslov Klimovi in Ponomarenku

LENINGRAD — Sovjetski par Marina Klimova in Sergej Ponomarenko sta evropska prvaka v plesnih pari. Tudi na drugem mestu dobimo domači par Usova-Zulin, s čimer so domačini potrdili, da v Evropi (pa ne samo v Evropi) nimajo enakovredne konkurence. Branasto kolajno sta osvojila Francoza Isabelle in Paul Duchesnay.

Drevi ob 18. uri

Jadran TKB v Pordenonu

Na drevisnjem najkrajšem gostovanju sezone v bližnjem Pordenonu jadranovci računajo, da ne bodo odoptovali povsem osamljeni. Zaradi važnosti tekme (katera tekma pa zdaj pravzaprav ni važna?) bi podpora navijačev še kako lahko zalegla.

Electrolux je dokaj muhasta ekipa, ki je sposobna marsikateroga podviga (v svojih vrstah uvršča odlična Turela in Delle Vedoveja), a tudi razočaran in je zdaj na sredini lestvice v dokaj anonimnem položaju. Zato so Vatovčevi varovanci trdno odločeni, da pripravijo presenečenje.

Zmaga proti vodilnemu Montichiariju je plavim nedvomno vlila veliko zaupanja in jim tudi omogočila, da se podajo v Pordenon psihično nekoliko manj obremenjeni. Nastopili bodo v popolni postavi.

Tekma Electrolux - Jadran TKB bo v pordenonski športni palači, pričela pa se bo ob 18. uri.

V italijanski košarkarski A-2 ligi Deželni derbi v Gorici

GORICA — Za deželne ljubitelje košarke bo osrednji dogodek drevisnjega derbi med San Benedetto in Fantonijem v Gorici. Prišel se bo ob 18.30. Čeprav so Goričani zadnji na lestvici A-2 lige so po tradiciji favoriti. Fantoni je v Gorici slavil zmago samo v sezoni 1986/1987, povrh pa je letos s San Benedetto že izgubil v prvem delu prvenstva. Ključ srečanja naj bi bil v dvoboju med centroima Kingom in Aleksinasom, ki pa bi se lahko tudi izničila med sabo. Za San Benedetto je vsekakor zmaga nujna, če še želi upati na obstanek v ligi.

Tržaški Stefanel bo gostoval v Pistoi. Zdjaj je za Tanjevičeve varovance vsaka tekma važna. Kleenex pa jih je že v Trstu precej namučil, ker pač razpolaga z močnimi centri. Prav na tem položaju pa so Tržačani šibki. Gostitelji so še posebej motivirani, ker si še niso zagotovili nastopa v play outu.

SPORED 19. KOLA A-2 LIGE: Braga - Annabella; San Benedetto - Fantoni; Filodoro - Alno; Hitachi - Banca Popolare; Kleenex - Stefanel; Marr - Jolly-

colombani; Garessio - Ipifim; Teorema - Glaxo.

Viola boljša

REGIO CALABRIA — V anticipirani tekmi 19. kola moške košarkarske A-1 lige je Viola iz Reggio Calabrije z 90:82 (45:43) premagala ekipo Cantinie Riunite iz Reggio Emilije. Za gostitelje je bil najboljši strellec Caldwell (30 točk), pri gostih pa Bryant (24).

DANAŠNJI SPORED A-1 LIGE: Arimo - Panapesca; Messaggero - Painsi; Igre - benetton; Neutrrobert - Knorr; Philips - Ranger; Phonola - Vismara; Scavolini - Enimont.

Na DP v biljardu finalni del

V paviljonu tržaškega velesejma se je končal izločilni del 17. državnega prvenstva v biljardu. V današnji finale se je uvrstilo osem tekmovalcev. V kvalifikacijah je bil najboljši dosedajni prvak, 28-letni Marco Zanetti. Letošnja novost je v tem, da se igra tri sete do petnajst točk, namesto enega do 50.

V 16. kolu 1. jugoslovanske košarkarske lige

Zadnjevrščena Zorka premočna za Olimpijo

ZORKA - SMELT OLIMPIJA 70:63 (43:29)

ZORKA: Grmuša, Sučević 16, Karišik 6, Djukanović 4, Ljubiša Jovanović 13, Janković, Branislav Jovanović 18, Negovanović, Marković 3, Gajić 10.

SMELT OLIMPIJA: Tomović, Šiško, Zdovec 5, Bakar, Virant, Hauptman 3, Vilfan 24, Curčić 20, Kotnik 9, Djurišić 2.

SODNIKA: Uković (Novi Sad) in Bušato (Split); GLEDALCEV: 2.500.

ŠABAC — Črna serija ljubljanske Olimpije se nadaljuje. Včeraj je ostala praznih rok na gostovanju pri zadnjevrščeni Zorki, ki je od vsega začetka

pokazala agresivno igro in bila skoraj stalno v vodstvu. Olimpija je namreč v prvem polčasu samo enkrat izenačila in dvakrat povedla s pičlo točko razlike. Šabčani pa so polčas končali z veliko prednostjo in v 22. minuti so jo povečali na 18 točk. Na koncu je Olimpija zaostanek sicer nekoliko omilila, kaj več pa ni zmogla.

OSTALI IZIDI: Cibona - Bosna 110:112 (99:99, 89:89, 44:45); Partizan - Novi Zagreb 105:99 (48:46); Vojvodina - Zadar 81:72 (42:40); Jugoplastika - Sloboda Dita 89:68 (51:27). DANES: IMT - Crvena zvezda.

LESTVICA: Jugoplastika 26, Crvena zvezda 24, Bosna 22, Cibona 20, Zadar 18, Vojvodina 16, Smelt Olimpija in Novi Zagreb 14, Partizan 12, IMT, Sloboda Dita in Zorka 8 (Crvena zvezda ter IMT imata tekmo manj).

Zmaga Ježice

V včerajšnjem 17. kolu 1. zvezne jugoslovanske ženske košarkarske lige je ljubljanska Iskra Delta Ježica v gostih v Tuzli zmagala proti domačemu Jedinstvu Aidi s 74:73 (36:36). Na skupni lestvici vodi Elemes s 32 točkami, Ljubljankanke pa jih imajo štiri manj.

V košarkarskem derbiju D lige v Miljah Borovcem usoden drugi polčas

INTERMUGGIA - BOR RADENSKA 97:84 (48:48)

BOR RADENSKA: Korošec 19 (3:3), Bajc, Kneipp, Arena 21 (5:8), Pertot, Pieri 17 (7:8), Blasina 16 (4:5), Smotlak 2 (2:2), Persi 3 (1:4), Paulina 6 (0:1).

PON: Paulina (40). TRI TOČKE: Martone 3, Del Piero 1, Sculin 1, Arena 2. PM: Inter 9:15; Bor Radenska 18:31.

Borovci so v Miljah spet doživeli črn derbi. Vzdržali so le v prvem polčasu, ko so bili enakovredni gostitelji oziroma so celo bili rahlo v prednosti. Po 5. minuti (9:9) so Miljčani povedli, a borovci so jim bili vedno za petami, dokler niso v 18. minuti celo povedli s 44:40. Pred odmorom pa so Miljčani izenačili.

V drugem polčasu pa se je tekma korenito spremenila. Bili smo priča medli igri borovcev, kot je potemi priznal sam Borov trener Žagar: »Dokler smo igrali po dogovoru in z visoko stopnjo koncentracije, smo bili stalno enakovredni ali celo boljše od nasprotnika. Okrog 6. minute drugega dela smo zaradi nedisciplinirane igre v napadu prejeli nekaj protinapadov in te razlike potem tudi s prehodom na cono 2:3 nismo nadoknadili.«

Pravi matador tekme je bil Del Piero, ki je bil za borovce neustavljiv in je zadel 30 točk, vendar je trener Baiguera smotno vrstil svoje igralce, tako da ni bil končni izid nikoli vprašljiv. (U. A.)

Na nogometnem turnirju v Koprui Finale Dinamo - Zagreb

KOPER — Finalista 8. nogometnega turnirja Koper '90 sta zagrebški Dinamo (po pričakovanju) ter jesenski prvak 3. jugoslovanske lige Zagreb (nepričakovano), ki se bosta danes pomerila za 1. mesto, za 3. mesto pa se bosta potegovala ljubljanska Olimpija in domači Koper.

Dvodnevni nogometni turnir sta odprla Olimpija in Zagreb. Čeprav Zagrebčani Olimpije niso nadigrali, pa so bili predvsem veliko bolj nevarni v hitrih protinapadih, v katerih se je še posebej odlikoval Papić, ki je Zagrebčane povedel v vodstvo. Ljubljancani z nerazpoloženim Amerškom na sredini sploh niso bili nevarni v napadu in so šele v 2. delu izenačili z golom Jermaniša, bivšega nogometaša Koprui, ki pa je bil tragični junak srečanja: ko sta ekipi po neodločenem rezultatu izvajali enajstmetrovke, je zgrešil odločilni strel.

V drugi tekmi so Koprčani z golom Benedejiča povedli proti Dinamu, potem pa so v drugem delu Zagrebčani predvsem po zaslugi Bobana in Šukerja prišli v vodstvo, čeprav je treba povedati, da je prvotnega oba zadetka poklonila domača obramba. V začetku drugega dela je Zulić v 48. minuti poslal žogo v sam desni kot Ladičevih vrat, vendar je ta sijajno reagiral in žogo z zadnjimi močmi izbil v kot, pet minut pred koncem tekme pa je priložnost za izenačenje zamudil hitri Tripar.

REZULTATA: Zagreb - Olimpija 7:6 (1:1, 1:0); Dinamo - Koper 2:1 (0:1). DANES: ob 13.15 Koper - Olimpija (za 3. mesto); ob 15.15 Dinamo - Zagreb (finale za 1. mesto). (Kreft)

V moški odbojkarški C-2 ligi

Borovci spet izvrstni

VBU VIDEM - BOR CUNJA AVTOPREVOZ 1:3 (12:15, 16:14, 6:15, 5:15)

BOR CUNJA AVTOPREVOZ: Giacca, Aiello, Marega, Stančić, De Carli, Starc, Meton, Budin, Pernartič.

Tudi sredi Vidma so plavi osvojili pomembni prvenstveni točki in to proti močni ekipi VBU, s katero so delili drugo mesto na začasnih lestvicah. Ozračje je bilo na začetku srečanja zelo napeto, tako da sta postavi igrali precej nervozno in s spremenljivo srečo. Škoda, da so morali plavi v začetku drugega seta nadoknaditi razliko osmih točk, saj bi v nasprotnem primeru lahko zaključili tekmo celo s 3:0. V tretjem in četrtem nizu so borovci dokončno strli odpor domačinov in jih pustili kar na šestici in petici. Vsi »avtoprevozniki« so se tokrat izkazali v vseh elementih, zlasti pa v napadu in bloku ter zbrano vsi prispevali, da bi na najboljši način zaključili začetni del prvenstva. (Igor)

MEBLO IMSA - PAV REMANZACCO 1:3 (15:10, 14:16, 7:15, 7:15)

MEBLO IMSA: Lutman, R. in D. Petejan, M. in A. Feri, Superga, Korsič, Buzzinelli in Tomšič.

V prvem nizu so odbojkarji Mebla Imse zelo dobro pričeli, čeprav so nastopili okrnjeni, brez podajača Vogriča in Lavrenčiča, ki sta zbolela za gripo. Poleg dobrega servisa je bil tudi sprejem izredno zanesljiv, da so gostitelji zmagali razmeroma zlahka. Prepričljiv delni uspeh je gostitelje precej iztiril, saj so v nadaljevanju zaigrali dokaj lagodno in koncentracija je neverjetno padla. Zdramili so se, ko je bil v drugem setu izid že 14:7 za Remanzacco. V nadaljevanju so spet igrali kot znajo in stanje izenačili, a v končnici sta bili žal usodni dve zaporedni napaki. Dobro odbojko so Goričani pokazali še v začetku naslednjega seta, ko so povedli s 5:0, odtlej pa so popustili in peti zaporedni poraz je bil neizbežen.

Ženska C-2 liga: Agorestu podvig ni uspel

FINCANTIERI - AGOREST 3:0 (15:9, 15:3, 15:11)

AGOREST: Vižintin, Roner, Peterin, Černic, Florenin, Scozziero, Marassi, Braini. Skrita želja, da bi naša združena ekipa pripravila protidogovršnemu Fincantierju podvig, se ni uresničila. Pri Agorestu so upali, da bodo tokrat nastopili z uigrano in borbeno šesterko, a v zadnjem trenutku je (poleg zavadalove) zmanjkala še Klemšetova, tako da so morali ponovno improvizirati igro in sheme. Že po prvem setu je bilo očitno, da Goričanke ne bodo kos položaju, tudi če Tržičanke niso naletele na najboljšega dne in s prikazano igro niso zadovoljile. Povedati moramo, da je Agorest v tretjem setu že vodil z 9:1, ampak visoke prednosti ni znal obdržati tudi zaradi nekaj nerodnih odločitev sodnika, ki je piskal enosmerno. (R. I.)

PAV NATISONIA - SLOGA KOIMPEX 0:3 (9:15, 7:15, 5:15)

SLOGA KOIMPEX: Ciochji, Fabrizio, Grgič, Kosmina, Lupinc, Marucelli, Milko- vič, Mijot, Sosić, Škerk, Umkar, Zbogor.

Prvi del prvenstva so slogašice zaključile z zmago in so seveda še vedno na odličnem drugem mestu na lestvici. Zmaga v tem kolu je bila pričakovana, vendar je PAV nudil Slogi Koimpex večji odpor od pričakovanega, tako da v bistvu čudi dejstvo, da je zmagal samo enkrat. Ekipo odlikuje kar učinkovita napadalnost, igralka pa so v glavnem mlade in jih njihova neizkušnost tudi stane več navihni napak. Sloga Koimpex je opravila skoraj rutinski nastop. Na igrišče so stopile v različnih kombinacijah vse razpoložljive igralko vključno z Martino Umkar, ki je tako po poškodbi preizkušala svojo formo in vse so nastop zadovoljivo opravile. V Sloginem taboru pa so misli že uprte v prihodnje kolo, ko se bodo naše igralko podale na gostovanje k vodečemu Kennedyju. (Inka)

CELINIA - SOKOL INDULES 0:3 (10:15, 3:15, 6:15)

SOKOL INDULES: Ušaj, Pertot, T. in L. Masten, Kralj, Vidali, Vižintin, Legiša.

Sokol Indules se vrača z najdaljšega gostovanja z zaslužen zmago. Sokolovke so igrale z neobičajno postavo, kajti brez Škrkove in Brumatove je v centru igrala Lara Masten. Domačinke so bile enakovredne sokolovkam le v začetnem delu prvega seta. To gre pripisati predvsem mrzli in veliki telovadnici. V nadaljevanju tekme pa so Nabrežinke z dobrimi servisi in dobro igro v obrambi nadigrale nasprotnice. Kritičen trenutek je bil le v tretjem setu, ko so sokolovke vodile že z 9:0. Nato so se domačinke približale na 9:6. V nadaljevanju pa so se Nabrežinke spet zbrale, strle odpor domačink in tako slavile zmago. (VIP)

Ženska D liga: zlata vredni zmagi

BREG AGRAR - SAN LUIGI 3:2 (7:15, 8:15, 15:8, 15:8, 15:7)

BREG AGRAR: Elena, Franka in Tatjana Žerjal, Debenjak, Gaburro, Giorgi, Pertot, Nataša in Tatjana Canziani, Slavec.

Z zbrano igro in požrtvovalnostjo, a tudi z disciplinirano in racionalno igro tako napadalk kot podajačice so Brežanke v dvoboju z dvojnimi tekmecev za obstanek v ligi prišle do nepotrebnih točk, brez katerih si zanje pravzaprav sploh ne bi mogli predstavljati izhoda iz sedanje stiske. Tekmo je za Breg Agrar pričela šesterka mladih, ki je sicer igrala požrtvovalno, vendar brez prave učinkovitosti, kar so bolj izkušene Goričanke skrbno izkoristile. Do preobrata je prišlo v začetku tretjega niza, ko je trener Kušar že od vsega začetka uvrstil na igrišče Brebove veteranke Franko Žerjal, Ksenijo Slavec in Nadjo Debenjak ter pomaknil Pertotovo na glavno tolkaško mesto, kjer je s svojimi močnimi napadi prišla bolj do izraza. Breg Agrar je zagospodaril na igrišču in končni uspeh ni bil več vprašljiv. Glede na skromen položaj obeh ekip na lestvici lahko rečemo, da je bila raven prikazane igre obeh ekip povsem zadovoljiva. (ak)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP - MARTIGNACCO 3:1 (15:5, 15:4, 7:15, 15:6)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Drasić, Regent, Krizmančić, Čebulec, Janežič, Conestabo, Garbini, Legiša, Grilanc, Štoka.

Po seriji porazov so Kontovelke sinoči končno prišle do zmage. Zlasti v prvih dveh setih so prikazale zelo čisto igro. Nasprotno ekipo so popolnoma nadigrale. Bile so učinkovite predvsem v servisu, dobro so sprejemale in tudi branile. V tretjem setu pa so zaradi nekaterih zaporednih napak v začetku dovolile nasprotnicam, da so uveljavile svojo igro, visoko povedle in osvojile niz. Z razliko od prejšnje sobote pa so znale Kontovelke reagirati. Brez težav so si priborile zadnji niz, predvsem zaradi zelo dobrih servisov, s katerimi so spravile v težave sprejem nasprotnice, onemogčile njihovo igro, same pa dobro zaigrale in tako osvojile zanje zelo važni točki. (J. D.)

V včerajšnjem smuku za svetovni pokal v Cortini »Napovedana« zmaga Ghedine

Zmagovalec Kristian Ghedina (v sredini) med drugouvrščenim Mahrerjem (levo) in Höflehnerjem (Telefoto AP)

CORTINA — Kronika napovedane zmage — na tak, malce Garcia Marquiezov način bi lahko obeležili včerajšnje zmago slavje italijanskega smučarja Kristiana Ghedine v smuku za svetovni pokal v njegovem rojstnem kraju Cortini. 20-letni italijanski smučar je prehitel vse ase svetovnega smuka, od trenutno vodilnega na svetovni lestvici smuka Avstrijca Helmuta Höflehnerja do trikratnega svetovnega prvaka Pirmina Zurbriggena in do drugega Švicarja Daniela Mahrerja, ki je zasedel drugo mesto pičlih 16 stotink za zmagovalcem.

Kristian Ghedina je »napovedal« svoj pohod v sam svetovni smukaški vrh 16. decembra v Grödnju. Dotlej povsem neznan smučar se je z visoko štartno številko uvrstil na odlično tretje mesto. Slab mesec kasneje (11. januarja letos) je bil v Schladmingu še boljši, drugi. Bil je v odlični formi in že tedaj so smučarski izvedenci menili, da ni daleč dan, ko bo stopil na najvišjo stopnico odra za zmagovalec. Kot v vseh dobro zrežiranih zgodbah pa je prišlo tudi v njegovi letošnji

smukaški idili do nepredvidenega preobrata. Obrat je opravil sam na slovitim kitzbühlskem Streifu: padel je in se zaletel v ograjo ob progi. Zlomil si je 4. rebro in se je moral zaradi poškodbe odreči nekaterim tekmam, v katerih je slavil Höflehner.

Ghedina je vsekakor upal, da bo okrevaj za smuk v rojstni Cortini. Čeprav še ne popolnoma zdrav je opravil poskusne spuste in z najboljšim časom na četrtkovem treningu opozoril ostale vratolomneže »belega cirkaša«, da bodo morali v soboto računati tudi z njim.

Včeraj se je predstavil na štartnem mestu z obvezanim prsnim košem, pred spustom pa mu je zdravnik vbrizgal tudi injekcijo seruma proti bolečinam. Pred njim je štartalo 14 smučarjev. Najboljši čas je dotlej dosegel Švicar Mahrer, ki je imel 5 stotink naskoka nad Höflehnerjem, četrtovršeni Zurbriggen pa je zaostajal le 7 stotink za vodilnim.

Ghedina je bil pri merjenju prvega vmesnega časa šele peti, na polovici

proge je zasedal tretje mesto, na koncu pa je — v veliko veselje someščanov, ki so burno navijali zanj — prismučal skozi cilj kot prvi.

»Nič ni lepšega, kot zmaga doma. Ob taki zmagi pozabiš tudi na bolečine,« je dejal presrečni Ghedina v ciljni areni. Sam je tudi obrazložil, kje se je, po njegovem mnenju, odločil včerajšnji smuk: »Zelo dobro sem odsmučal predzadnji ovinek, opravil sem ga zelo ozko, ni me zaneslo v širino, in prav tu sem pridobil tiste stotinke, ki so zadostovale za zmago.«

Včerajšnji smuk je bil vsekakor zelo izenačen. Razlike med najboljšimi so bile minimalne, o uvrstitvah so odločale stotinke. Najlepši dokaz za to je dejstvo, da je 15. uvršeni Švicar Heinzer zaostal za Ghedino le za vsega 72 stotink, 19. pa je imel kar 100 stotink zaostanka za vodilnim. Med ostalimi Italijani se je izkazal Pietro Vitalini, ki je zasedel 13. mesto.

Danes bo v Cortini spet na sporedu smuk. Ghedina je o njem takole napovedal: »Danes (v soboto, op. ur.) sem le treniral, jutri (danes, op. ur.) bom le poskusil ponoviti zmagoviti trening.«

VRSTNI RED SMUKA: 1. Ghedina (It.) 1'34"39, 2. Mahrer (Švi.) 1'34"55, 3. Höflehner (Av.) 1'34"60, 4. Kitt (ZDA) 1'34"61, 5. Zurbriggen (Švi.) 1'34"62, 6. Skaardal (Nor.) 1'34"67, 7. Fahner (Švi.) 1'34"79, 8. Arnesen (Nor.) 1'34"88, 9. Belczyk (Kan.) 1'34"96, 10. Wirnsberger (Av.) 1'34"99, 11. Boyd (Kan.) 1'35"05, 12. Rupp (Av.) 1'35"06, 13. Vitalini (It.) in Gigandet (Švi.) 1'35"08, 15. Heinzer (Švi.) 1'35"11.

LESTVICA SMUKA ZA SP: 1. Höflehner (Av.) 106 točk, 2. Zurbriggen (Švi.) 82, 3. Mahrer (Švi.) 65, 4. Skaardal (Nor.) in Besse (Švi.) 64, 6. Ghedina (It.) 60, 7. Heinzer (Švi.) 44, 8. Fahner (Švi.) 32, 9. Rupp (Av.) 30, 10. Piccard (Fr.) 27.

SKUPNA LESTVICA ZA SP: 1. Zurbriggen (Švi.) 260, 2. Furuseth (Nor.) 212, 3. Mader (Av.) 173, 4. Bittner (ZRN) 144, 5. Höflehner (Av.) 114, 6. Accola (Švi.) 103, 7. Skaardal (Nor.) 102, 8. Piccard (Fr.) 100, 9. Eriksson (Šve.) in Strolz (Av.) 99, 11. Nierlich (Av.) 90.

Karin Gutensohn-Knopf prva v smuku v Veysonnazu

Slavje »zahodnonemške« Avstrijke

VEYSONNAZ — Včerajšnji ženski smuk v tem švicarskem smučarskem kraju je osvojila Avstrijka, v analih svetovnega prvenstva pa bo ostalo zapisano, da je šla zmaga Zahodni Nemki. Katrin Gutensohn-Knopf je v začetku svoje športne kariere tekmovala za avstrijsko državno reprezentanco, saj je po rodu Avstrijka. Pred časom pa je — podobno kot leta prej Marc Girardelli, ki tekmuje sedaj za Luksemburg — prestopila v vrste Zahodne Nemčije. Kot »Zahodna Nemka« je dosegla letos nekaj dobrih rezultatov, včeraj pa je na švicarskem umetnem

snegu slavila in se tako oddolžila za vse grenke trenutke v avstrijski ekipi.

Avstrijke so skupaj s Švicarkami velike poraženke včerajšnjega smuka. Domačinke so osvojile tretje mesto s Figinijevo, Maria Walliser pa se je morala zadovoljiti s 7. mestom. Še huje se je pisalo voljo favoritinji, Petri Kronberger. Trikratna zmagovalka v smukih letošnje sezone se je namreč uvrstila šele na zanjo skromno 13. mesto. Najboljša Avstrijka je bila tako Sigrud Wolf, četrta. Častno mesto je šlo Francozinji Carole Merle, ki se tako po hudi poškodbi vrača v vrhunsko formo. Med Italijankami je bila najboljša Micaela Marzola (34.).

Danes bodo v Veysonnazu izvedli še en smuk, v ponedeljek pa bo na sporedu veleslalom.

VRSTNI RED SMUKA: 1. Gutensohn-Knopf (ZRN) 1'17"41, 2. Merle (Fr.) 1'17"95, 3. Figini (Švi.) 1'18"01, 4. Wolf (Av.) 1'18"09, 5. Vogt (ZRN) 1'18"14, 6. Lee-Gartner (Kan.) 1'18"23, 7. Walliser (Švi.) 1'18"36, 8. Dedler (ZRN) 1'18"40, 9. Zeller (Švi.) 1'18"47, 10. Schuster (Av.) 1'18"52, 11. Stöckl (Av.) 1'18"53, 12. Zurbriggen (Švi.) 1'18"66, 13. Kronberger (Av.) 1'18"80, 14. Gerg (ZRN) 1'18"95, 15. Oertli (Švi.) 1'18"96.

LESTVICA SMUKA ZA SP: 1. Kronberger (Av.) in Figini (Švi.) 98 točk, 3. Gerg (ZRN) 95, 4. Walliser (Švi.) 90, 5. Gutensohn-Knopf (ZRN) 85.

SKUPNA LESTVICA ZA SP: 1. Kronberger (Av.) 248 točk, 2. Wachter (Av.) 228, 3. Gerg (ZRN) 201, Walliser (Švi.) 155, 5. Schneider (Švi.) in Figini (Švi.) 152, 7. Dedler (ZRN) 101, 8. Wolf (Av.) 99, 9. Gutensohn-Knopf (ZRN) 85, 10. Svet (Jug.) 78.

Šport na Radiu Opčine

Nogomet: predvajali bomo neposredna prenosa tekme 2. AL Vesna - Ruda in 3. AL Kras - Breg. Sledili bodo prispevki: po 22. občnem zboru ŠD Polet predsednik Andrej Križnič izjavil pred mikrofonom Radia Opčine: »Sem pesimist;« eno uro pred 20-letnico ansambla TAAMS v Zgoniku pogovor z Janezom Beličičem; Bor Radenska - Inter Milje, prvenstvo trdih orehov; odbojka Bor Elpro počiva, C-2 liga »che fadiga«; namizni tenis - ta teden brez A lige; ob 18. uri neposredni prenos košarske tekme iz B-2 lige, iz Pordenone: Electrolux Pordenone - Jadran TKB.

V ponedeljek tedenski športni komentar: Marko Ban v toplim studiu Radia Opčine se greje pred nič stopinjami na lestvici.

Udinese gosti Lecce, Triestina gostuje v Foggii

V italijanski nogometni A ligi bodo danes odigrali 23. kolo. Vodilni Napoli bo doma gostil Cremonese in bi moral po predvidevanjih osvojiti nov par točk. Trše delo čaka Milan v Firencih. Sacchi jevo moštvo pa igra v prvenstvu tako silovito, da bi moralo tudi na tem gostovanju osvojiti zmago. Od ostalih ekip z vrha lestvice bo Sampdoria gostovala v Bergamu proti Atalanti, Inter pa bo skušal doma proti Ascoliju vsaj delno nadoknaditi tisto, kar je preteklo nedeljo izgubil v Turinu proti Juventus.

Udinese bo gostil Lecce. Ekipa iz Apulije je doslej v gosteh osvojila le točko. Furlani torej upa-

jo, da bo tradicija gostov obveljala in da bodo tudi v Vidmu prepuštili obe točki domačinom.

DANAŠNJE KOLO: Atalanta - Sampdoria, Bari - Juventus, Cesena - Roma, Fiorentina - Milan, Genoa Bologna, Inter Ascoli, Lazio Verona, Napoli - Cremonese, Udinese - Lecce.

Triestina v gosteh proti Foggii

Triestina bo danes gostovala v Apuliji. V 22. kolu drugoligaškega prvenstva bo igrala proti Foggii, ki je v prvem delu prvenstva presenetljivo zmagala v Trstu z visokim izidom 3:0. Prav tisti poraz je pahnil tržaško ekipo v krizo, iz katere se

je rešila šele po prihodu novega trenerja Massima Giacominiya. Igralci Triestine so ta teden mnogo trenirali, da bi dobili pravo protirožje proti conski obrambi nasprotnikov. Tržačani bodo igrali brez Ceroneja in veznega igralca Terraciana, spet pa bosta na igrišče stopila Butti in Papais.

Vodilna na lestvici B lige Torino in Pisa bosta igrala doma: Torino bo gostil Brescia, Pisa pa se bo srečala s Catanzarom.

DANAŠNJE KOLO: Barletta - Ancona, Cosenza - Cagliari, Foggia - Triestina, Licata - Avellino, Messina - Reggiana, Monza - Reggina, Padova - Pescara, Parma - Como, Pisa - Catanzaro, Torino - Brescia.

domači šport - domači šport - domači šport

DANES NEDELJA, 4. FEBRUARJA 1990

KOŠARKA

MOŠKA B-2 LIGA

18.00 v pordenonski športni palači: Electrolux Pordenone - Jadran TKB

1. MOŠKA DIVIZIJA

11.00 v Nabrežini: Sokol - Amatori Basket

DEŽELNI KADETI

11.00 v Trstu, Ul. Forti: Latte Carso A - Kontovel Techna A

NARAŠČAJNIKI

10.00 v Trstu, Šola Da Vinci: Ferrovia - Polet

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

15.00 v Torviscosi: Torviscosa - Juventusina

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Trebbah: Vesna - Ruda; 15.00 v Štarancanu: Staranzano - Zarja; 15.00 v Pavii di Udine: Paviese - Primorje

3. AMATERSKA LIGA

15.00 na Opčinah, Villaggio del Fanciullo: Sant'Andrea - Primorec; 15.00 v Repnu: Kras - Breg; 15.00 v Trziču, igrišče Cosulich: Fincantieri - Gaja; 15.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Vermegliano; 15.00 v Doberdobi: Mladost - Brazzanese

NARAŠČAJNIKI

8.30 na Proseku: Primorje - Domio; 9.45 v Dolini: Breg - CGS; 10.30 v Gorici, Ul. Baiamonti: Juventusina - Aris San Polo

NAJMLJAŠI

9.30 v Domju: Domio - Primorje; 10.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex - Fortitudo

ZAČETNIKI

9.30 na Opčinah, Villaggio del Fanciullo: Chjarbola - Primorje; 11.30 v Dolini:

Breg - San Giovanni; 11.45 v Bazovici: Zarja Adriaimpex - Portuale

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA

11.00 v Dolini: Breg - Killjoy

2. ŽENSKA DIVIZIJA

11.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Friulexport - CUS Trst

UNDER 16 MOŠKI

10.30 v Maniagu, Ul. Marco Polo: Volley Ball Maniago - Val Tekno Progres; 11.00 v Pradamanu, Ul. Renati: Il Pozzo - Sloga

UNDER 16 ŽENSKE

9.30 v Trstu, licej Petrarca: L'Arcobaleno - Kontovel Electronic Shop

UNDER 14 ŽENSKE

9.30 v Nabrežini: Sokol - Bor Friulexport B; 10.00 v goriskem slovenskem športnem centru: Olympia - Villesse

TRST - Ul. U. Foscolo 8/A - Tel. 761020

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebne mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne povisa.

Posltni tekoči račun za Italijo
Založništvo Tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglasi 850 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

nedelja, 4. februarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 23
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Po neuradnih podatkih naj bi bilo v spopadih z indijsko vojsko več sto mrtvih Zaradi zaostrenega položaja v Kašmirju spet grozi indijsko-pakistanski spopad

NEW DELHI — Kašmir postaja iz dneva v dan prizorišče vse hujših spopadov med indijsko vojsko in propakistanskim muslimanskim prebivalstvom, uradnih podatkov o številu mrtvih ni, toda neuradni viri poročajo o stotinah žrtev. Vse to navaja mnoge opazovalce, da odkrito napovedujejo nov indijsko-pakistanski spopad zaradi te pokrajine.

V zadnjih dneh so propakistanski muslimanski separatisti večkrat »iz-zvali« indijsko vojsko, ki pa naj bi po besedah pakistanskega zunanjega ministra Jaquba Khana posegla izredno brutalno in pobila več sto ljudi, nekaj tisoč Kašmircev pa naj bi končalo v zaporu. Zaradi napetega položaja je tudi Benazir Buto sklicala predstavnike vseh pakistanskih političnih sil in danes naj bi se v Islamabadu odločili, ali naj zahtevajo posredovanje OZN. Toda mirovna pobuda ministrske

predsednice Butove lahko propade, saj mnogi pakistanski politiki že govorijo, da je sveta islamska vojna neizbežna.

V Indiji je položaj podoben. Čeprav vlada o neredih »uradni« molk, pa politični predstavniki ne skrivajo, da je spopad s Pakistanom povsem mogoč. Krivdo za napetost pa pripisujejo Pakistanu, ki naj bi spodbujal teroristična dejanja islamskih separatistov v Kašmirju.

Doslej sta se Indija in Pakistan že trikrat spopadla zaradi Kašmirja. Prvič je to bilo leta 1947, ko so iz Indije odhajali Angleži, za ta muslimanski otok v Indiji pa se je prelivala kri še leta 1965 in leta 1971.

Na sliki AP: zaradi neredov v Kašmirju so bile v Karačiju tudi protindijske demonstracije. Toda pakistanska policija je demonstrantom preprečila dostop do indijskega konzulata. V neredih je bilo nekaj manifestantov tudi ranjenih.

Starši prosili informacijski molk za Patrizio

VERONA — Starši male Patrizie Tacchelle so včeraj sklicali tiskovno konferenco, da bi novinarjem sporočili, da so se končno javili ugrabitelji njune hčerke, obenem pa so prosili vires javnega obveščanja, naj odslej dalje prenehajo s poročanjem o ugrabitvi.

Družina Tacchella je tako priznala, da je prišlo do prvih stikov s tolpo, ki je ugrabila Patrizio, dejali pa so tudi, da je vest o 500 milijonih odkupnine lažna.

Preiskovalci so sporočili, da je družini telefoniralo nič koliko maničnih subjektov, policija in karabinjerji pa še vedno iščejo dekletce, ki je po njihovem mnenju skrito kje v bližini. Včeraj se je v Veroni zbrala množica otrok, ki je pod pokroviteljstvom občinskega odborništva za športne dejavnosti, zahtevala, naj ugrabitelji izpustijo Patrizio.

Romunija želi pomoč Švice pri vrnitvi denarja

ZENEVA — Švicarske pravosodne oblasti so včeraj prejele tudi uradno romunsko zahtevo za pomoč pri vrnitvi denarja, ki naj bi ga bivši romunski diktator Ceausescu naložil v švicarskih bankah. Kot je povedal glasnik švicarskega pravosodnega ministrstva Jorg Kistler, naj bi Romunija navedla podrobne podatke o tekočih računih klana Ceausescu, vendar pa bank, v katerih naj bi bila naložena romunska sredstva, Kistler ni hotel navesti, pa čeprav je švicarsko časopisje že objavilo naslove nekaterih zavodov.

Klan Ceausescu naj bi v švicarske banke spravil približno 400 milijonov dolarjev. Kot je znano, so švicarske oblasti 22. decembra dvema bankama ukazale, da začasno zamrznejo koriščenje sumljivih sredstev iz Romunije.

Arheološke izkopanine iz Herkulanuma žrtev izurjenih roparjev po naročilu

NEAPELJ — Italijansko arheološko bogastvo je ponovno utrpelo hud udarec. Žrtev tokratnega »nasilja« so bile same slavne izkopanine starorimskega obalnega mesta Herkulanuma, ki je poleg Pompejev najbrž najbolj slavno in bogato arheološko središče italijanskega polotoka. Dva roparja sta v noči na soboto preskočila zid, znotraj katerega so ostanki mesta pa tudi muzeji in hišica stražarjev, ter vdrli v manjše poslopje, kjer so bili štirje stražniki. Roparski par je imel pokrit obraz in je bil oborožen. Od paznikov sta zlikovca izvedela, kdaj bosta druga dva paznika zaključila svojo običajno kontrolo, nato sta šesterico zvezala z močnim lepilnim trakom in odprla težka, električno vodena vhodna vrata, skozi katera so stopili v muzejske prostore tudi nekateri drugi pajdaši. Brez posebnega truda je skupina roparjev porušila del tankega zidu neke stavbe, v

kateri začasno hranijo vse dragocene predmete, ki bi jih morali razstaviti v novem muzeju, a so žal šele pred kratkim dobili od države dovolj denarja, da so lahko pričeli z gradnjo. Tako so roparji, ki so bili očitno na delu, da bi ugodili zahtevam kakega petičnega zbiratelja, odnesli kakih dvesto zlatih zapetnic in uhanov, nekaj bronastih kipcev in daritvenih svetilk, nekaj pesti skrbno izbranih kovancev različnih zlitin ter Bakhov kip, ki je sedaj na ogledu le še na letakih in na naslovnih straneh barvnega kataloga. Kustos arheološkega muzeja iz Herkulanuma Baldassare Conticello je dejal, da gre za predmete, ki so v inventuri in je zato zelo težko, da bi jih kdo odnesel z namenom, da bi jih prodal.

Na sliki (telefon AP): na policah so ostali le predmeti, ki niso bili dovolj... zanimivi

»Saj je bil tudi Napoleon nor...«

LJUBLJANA — Predvolilni boj v Sloveniji sicer še ni dosegel vrhunca (do volitev sta še dobra dva meseca), vendar je tudi že zdaj kar veselo. Strankarskim kandidatom se je pred časom z velikim pompom pridružil tudi prvi neodvisni kandidat za predsednika Slovenije Ivan Kramberger, ki ga ljudje sicer poznajo pod geslom »dobrotnik iz Negove«.

Ekscentrični možakar z velikim črnim klubokom, dolgimi lasmi in drugimi bohemijski pritiklinami je dal natisniti več tisoč plakatov, ki jih lepi po vsej Sloveniji. Takole objublja volilcem svoje videnje lepše prihodnosti, ki jim jo lahko po njegovem mnenju prinese samo on: »Zmanjšanje vojske za 80 odstotkov, odpiranje zasebnih šol, TV in radijskih postaj, več denarja za zdravstvo, vrnitev zemlje kmetom...« Medtem ko večina novih strank tarna, da nimajo sredstev za predvolilno propagando, Kramberger glede denarja nima težav. Ima lepo nemško pokoj-

nino (v Nemčiji se je izkazal kot izumitelj v neki tovarni aparatov za dializo), v Negovi pri Gornji Radgoni ima dobrodočo gostilno, precej cvenka pa mu priteče tudi od tantomom za izume. Doslej je številnim bolnišničam po vsej državi poklonil več dializnih aparatov ter za humanitarne namene razdal precejšnje vsote denarja - tokrat ga je »nekaj« zapravil torej tudi za volitve.

»Kot predsednik bom gotovo nekaj posebnega,« pravi Kramberger, ki Ljubljančane zabava pred Prešernovim spomenikom na Tromostovju, kjer pa cele dneve prodaja svoje knjige in zganja vragolije z opico, njegovo stalno spremljevalko. Vozi se s kopijo avtomobila bugatti in navadno prespi kar v njem. »Ne potrebujem ne šoferja ne dnevnice, ne plače ne policije - v sklad za otroke pa bom takoj po izvolitvi vložil 20 tisoč DEM.«

Da bi bil takšen predsednik »nekaj posebnega«, o tem pa nihče ne dvomi. V svojo

zmagajo pa je seveda prepričan, čeprav mora poprej kot neodvisni kandidat še zbrati pet tisoč podpisov. Za Kučana, ki je »njegov najresnejši tekmeč« pravi, da je simpatičen in da je veliko storil za slovenski narod in bi mu lahko postavili spomenik - a zmagal vseeno ne bo, ker je komunist. Po njegovem mnenju tudi prvak opozicije Jože Pučnik nima šans, ker je »njegova žena Nemka, mati pa Bosanka«, medtem ko je on, Ivan Kramberger, pravi sin slovenskega naroda - z ženo, ki je ravnokar noseča, kar je že dokaz, kako skrbi za razcvet naroda. Poleg tega pa mu je predsedniško funkcijo tako in tako nekoč prerokovala vedeževalka, kar pomeni, da je stvar pravzaprav zaključena.

Ce »bodočega očeta naroda« povprašate, ali je, kako bi rekli, z njim vse v redu, vam ne bo zameril. Takole gleda na te stvari: »Saj je bil tudi Napoleon nor za svoje čase - pogledajte, kako ga danes slavimo...« (zš)

Spet bo treba pomisliti na gradnjo novih nukleark

RIM — »Spet bo treba razmisliti o umestnosti jedrske energije.« To misel je včeraj izrekel minister za industrijo Battaglia, ki je med drugim navedel, da Italija uvaža kar 16 odstotkov električne energije iz francoskih jedrskih elektrarn. Battaglia je torej zahteval revizijo dosedanjih sklepov, ki so v bistvu zamrzili gradnjo novih jedrskih elektrarn v Italiji. Minister pa se dobro zaveda nasprotovanj, zato je podčrtal, da je treba napore usmeriti v uresničitev jedrske fuzije. Do tedaj pa je treba zvišati varnostne standarde v klasičnih jedrskih elektrarnah.

Svoje razmišljanje je minister ponovno podkrepil s podatkom, da Italiji grozi električni mrk, če bi se poraba zaradi nenadne ohladitve zvišala. Battaglia je še navedel, da jedrska energija ne povzroča tako imenovanega pojava tople grede in bi morala biti zato sprejemljiva tudi za naravovarstvenike. Nedvomno je v njegovem izjavljanju precej resnice, a kaj, ko še vedno niso rešili vprašanja, kam z jedrskimi odpadki. Zgovoren je primer Švice, ki načrtuje svoje odlagališče ob meji z Italijo, kar je že povzročilo pravi preplah.

V Izraelu je slikanje pejsažev lahko že skrajno nevarna zadeva

TEL AVIV — V Izraelu je pred tremi tedni izbruhnila vohunska afera, za katero je sprva kazalo, da bo vanjo posredno vpletena tudi Jugoslavija: policija je namreč aretirala, takšna je bila prva vest, dve Jugoslovanki, ki naj bi vohunili za Al Fatah. Šlo je za 34-letno Viktorijo David in 26-letno Patricijo Knežević, ki naj bi policiji že priznali vso krivdo (snemanje pomembnih vojaških objektov in to tudi s posebno kamero, ki sta jo prinesli iz Jugoslavije).

Potem ko je izraelski državni tožilec vložil obtožnico, se je zgodba nekoliko spremenila. Izkazalo se je namreč, da je Viktorija David pravzaprav izraelska državljanka, saj živi v tej državi že od leta 1987, ko je s potrdilom, da je Židinja, dobila državljanstvo, medtem ko Kneževićeva tožilec ne omenja več, ker je bila »krivda« le znanstvo z obtoženko.

Sojenje »domnevni vohunki PLO« se bo začelo jutri, ko bo Kneževićeva

nastopila samo kot prič. Nekaj zanimivih podrobnosti pa je novinarjem razložil odvetnik Salim Vakim, ki je povedal, da sta Viktorija in Patricija na prvem zaslišanju res priznali, da imata prijatelja Palestinca v Beogradu, saj v tem nista videli nič slabega. Glede fotografij, ki naj bi jih imeli, pa odvetnik pravi, da gre za slike, ki jih je mogoče dobiti v Izraelu prav na vsakem kiosku, kjer prodajajo razglednice - torej nikakor ne gre za vojaške objekte. Potožil pa je, da so oblasti z ujetnicama zelo slabo ravnale in ju obravnavale kot najhujši teroristi. »Občutek imam, da se niti zdaj še nista začeli prav zavedati, kaj se pravzaprav z njima dogaja, tako ju je vsa farsa šokirala,« pravi odvetnik.

Kako se bo afera končala, bomo videli prihodnji teden, ko bo moral tožilec bržkone sodišču predložiti še kaj bolj otipljivega kot le razglednice izraelskih pejsažev...

Ameriško poenostavljenje kosovske drame kot spopad med kristjani in muslimani

NEW YORK — »Skupine krščanskih Srbov in muslimanskih Albancev so se spopadle.« Tako se je te dni začelo Reuterjevo poročilo iz Prištine, in tako so ga potem povzeli tudi v ameriškem tisku in drugih medijih.

Takšna poročila seveda izzvenijo tako, kot da bi »krščanski Srbi« novič branili krščansko Evropo pred muslimanskim vdorom, če vzamemo, da so to prvič počeli pred dobrih 600 leti prav tako na Kosovu. Ameriškega bralca, ki se mu bolj malo sanja, kje je Kosovo, seveda simpatično zveni predvsem besedica »krščanski«, medtem ko za »muslimanskim Albancem« vonja Homeinijev in morda tudi Gadafijev duh. Vse skupaj pa je potem seveda videti tako, kot da se na Kosovu spopadata krščanstvo in islamstvo, oziroma da gre za versko vojno. (Podobno kot tudi pogosto poenostavljajo nemire na Severnem Irskem in jih enačijo z »verskimi spopadi« med katoliki in protestanti.)

New York Times pa sicer uporablja najpogostejši izraz o »etničnih Albancih«: »Poročajo, da so bili danes na Kosovu ubiti trije etnični Albanci, s čimer se je število mrtvih povečalo na najmanj šestnajst, odkar so se v tej revni južni pokrajini blizu Albanije prejšnji teden začeli nemiri,« piše časopis, v nadaljevanju pa potem uporabi neverjsko primero: »V sosednji republikli Črni gori je več kot sto tisoč Slovanov od katerih so nekateri streljali v zrak, zahtevalo zakonitost in red na Kosovu, kjer je Albancev devetkrat več kot Slovanov.« In dodatna poenostavitve: »Republiki Slovenija in do določene mere tudi Hrvaška sta na strani etničnih Albancev,« poenostavitve, za katero pa seveda ni kriv časopis, saj v poročilu (navedba iz Tanjunga) lepo piše, da je »10 tisoč demonstrantov v črnogorskem mestu Ivangrad demonstriralo zoper albanske separatiste in slovenske ter hrvaške voditelje, ki jih podpirajo.«

New York Times tudi poroča o posegu vojske, tankov in letal na Kosovu in ugotavlja, da je stanje v pokrajini na robu državljanske vojne. Časopis tudi piše, da je bilo na strelnem spopadu s policijo blizu Podujeva ubito mladoletno dekletce. »Priče pravijo, da se je dekletce znašlo sredi streljanja na ulici in policist je izpraznil rafal vanjo.« New York Times tudi poroča o prvih žrtvah v spopadih z vojsko: »Vaščan Nazmi Tala iz Podujeva je povedal, da je bil njegov 25-letni sin zadet sedemkrat. Ubil ga je oficir, ki je streljal iz tankovskega stolpca.« Samo demokracijo hočemo,« je dejal Nazmi Tala, oče ubitega. »Je to naša vojska?«

Pred sedežem OZN v New Yorku so bile ponovno demonstracije Albancev, ki živijo v ZDA. Zahtevajo predvsem demokracijo na Kosovu in prenehanje nasilja.

MITJA MERŠOL